

2035

Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku

PROJEKT

Gdynia, sierpień 2026

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

Wydział Strategii Urzędu Miasta Gdyni

ul. 10 Lutego 24, 81-364 Gdynia

tel. +48 58 527-33-50

e-mail: wydz.strategii@gdynia.pl

Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Gdyni (model struktury funkcjonalno-przestrzennej)

ul. Hugo Kołłątaja 1, 81-332 Gdynia

tel. +48 58 669-89-00

e-mail: sekretariat@bpp.gdynia.pl

dr Magdalena Szmytkowska

we współpracy z Kolegium Prezydenta Miasta Gdyni, wydziałami Urzędu Miasta Gdyni i miejskimi jednostkami organizacyjnymi

www.gdyniastrategia.pl

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce Strategię Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku – dokument wyznaczający kierunki rozwoju naszego miasta na najbliższe lata. To efekt wspólnej pracy mieszkańców, ekspertów, przedstawicieli organizacji społecznych, środowiska naukowego, przedsiębiorców oraz pracowników samorządu. Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w ten proces, dzieląc się swoją wiedzą, doświadczeniem i pomysłami.

Gdynia od początku swojego istnienia rozwijała się dzięki odwadze w podejmowaniu nowych wyzwań, otwartości na zmiany oraz umiejętności współpracy. Dziś, w obliczu dynamicznych przemian społecznych, gospodarczych i klimatycznych, potrzebujemy wspólnej wizji, która pozwoli nam odpowiedzialnie planować przyszłość miasta i skutecznie odpowiadać na potrzeby obecnych oraz przyszłych pokoleń.

Strategia wyznacza cele i kierunki działań, które będą wzmacniać jakość życia mieszkańców, rozwijać potencjał gospodarczy Gdyni, chronić środowisko naturalne oraz budować miasto odporne na wyzwania przyszłości. Jej realizacja będzie wymagała konsekwencji, partnerstwa i dialogu – zarówno wewnątrz samorządu, jak i z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami oraz instytucjami publicznymi.

Wierzę, że siłą Gdyni są ludzie – ich aktywność, przedsiębiorczość i gotowość do współpracy. To właśnie dzięki wspólnemu zaangażowaniu możemy tworzyć miasto nowoczesne, zielone, dostępne i przyjazne, w którym każdy ma możliwość rozwoju i czuje się współodpowiedzialny za jego przyszłość.

Zapraszam Państwa do wspólnej realizacji celów zapisanych w Strategii. Niech będzie ona drogowskazem dla decyzji podejmowanych w kolejnych latach oraz inspiracją do dalszego rozwoju Gdyni – miasta otwartego, ambitnego i odpowiedzialnego.

Aleksandra Kosiorek

Prezydent Miasta Gdyni

SPIS TREŚCI

Wstęp		5
1. <u>Uwarunkowania globalne</u>		8
1.1. Globalne ryzyka		9
1.2. Globalna sytuacja geopolityczna		12
1.3. Globalne trendy gospodarcze		13
1.4. Globalne trendy społeczne		14
1.5. Globalne trendy środowiskowe		16
1.6. Podsumowanie		17
2. <u>Wnioski z diagnozy strategicznej</u>		18
2.1. Wymiar społeczny		19
2.2. Wymiar gospodarczy		30
2.3. Wymiar klimatyczno-środowiskowy		34
2.4. Wymiar przestrzenny		36
2.5. Podsumowanie		43
3. <u>Wizja</u>		44
4. <u>Cele i kierunki działań</u>		48
4.1. Cele horyzontalne		50
4.2. Cele tematyczne		63
5. <u>Spójność strategii</u>		102
5.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030		103
5.2. Strategia Rozwoju Polski do 2035 (projekt)		104
5.3. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030		106
5.4. Strategia Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot		107
6. <u>Model struktury funkcjonalno-przestrzennej</u>		108
7. <u>Obszary strategicznej interwencji</u>		143
8. <u>Wdrażanie strategii</u>		148
8.1. Model zarządzania wdrażaniem strategii		149
8.2. Plan finansowy wdrażania strategii		153
8.3. Monitoring		156
9. <u>Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii i wdrażania strategii</u>		166
9.1. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii		167
9.2. Partycypacja społeczna w procesie wdrażania strategii		168

WSTĘP

„Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” stanowi podstawowy dokument wyznaczający długofalowe kierunki rozwoju miasta oraz ramy prowadzenia polityki rozwojowej samorządu. Dokument integruje wnioski wynikające z diagnozy strategicznej, identyfikuje najważniejsze wyzwania i potencjały rozwojowe Gdyni oraz wskazuje cele i kierunki działań, które będą realizowane w perspektywie najbliższych lat. Strategia pełni funkcję nadrzędnego dokumentu planistycznego miasta, stanowiącego punkt odniesienia dla polityk sektorowych, programów miejskich oraz działań inwestycyjnych, a jej nadrzędnym celem jest kształtowanie warunków sprzyjających wysokiej jakości życia mieszkańców.

Gdynia jako miasto współtworzące rdzeń metropolitalny największego obszaru metropolitalnego północnej Polski, pełni istotne funkcje egzogeniczne o znaczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Szczególną rolę odgrywa tu port morski w Gdyni, stanowiący kluczowy element krajowego i europejskiego systemu transportowego oraz zaplecze dla rozwoju gospodarki morskiej, logistyki i handlu międzynarodowego. Ponadto, Port Gdynia pełni ważne funkcje w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa jako jeden z najważniejszych węzłów logistycznych i morskich NATO na wschodniej flance. W Gdyni mieści się dowództwo Marynarki Wojennej RP, a także Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa, oraz baza z zapleczem infrastrukturalnym dla działań obronnych, ratownictwa morskiego i zwalczania zagrożeń oraz zanieczyszczeń na obszarze Morza Bałtyckiego. Znaczenie tych funkcji wykracza poza skalę lokalną i regionalną, czyniąc Gdynię ważnym elementem systemu gospodarczego i bezpieczeństwa państwa. Jednocześnie silne powiązania funkcjonalne z gminami sąsiednimi powodują, że wiele procesów społecznych, gospodarczych i przestrzennych zachodzących w mieście należy analizować w szerszym kontekście metropolitalnym.

Rozwój miasta odbywa się w dynamicznie zmieniającym się otoczeniu globalnym i regionalnym. Współczesne miasta mierzą się z licznymi wyzwaniami wynikającymi m.in. ze zmian demograficznych, transformacji gospodarczej, postępującej cyfryzacji, zmiany klimatu oraz napięć geopolitycznych wpływających na funkcjonowanie gospodarki światowej. W przypadku Gdyni szczególne znaczenie mają także uwarunkowania środowiskowe wynikające z nadmorskiego położenia miasta, które zwiększają jego wrażliwość na ekstremalne zjawiska pogodowe i wymagają rozwijania działań adaptacyjnych.

Diagnoza strategiczna wskazuje również na szereg wyzwań wewnętrznych, które będą kształtowały rozwój Gdyni w najbliższych latach. Do najważniejszych należą niekorzystne trendy demograficzne, w tym starzenie się społeczeństwa i spadek liczby mieszkańców, rosnąca presja suburbanizacyjna oraz związane z nią potrzeby transportowe, a także konieczność transformacji gospodarczej i klimatycznej. Wyzwania te wymagają prowadzenia zintegrowanej i długofalowej polityki rozwoju, uwzględniającej jednocześnie aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i środowiskowe oraz zapewniającej wysoką jakość usług publicznych i warunków życia mieszkańców.

„Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” odpowiada na te wyzwania poprzez określenie spójnego systemu celów strategicznych oraz kierunków działań, które koncentrują się na budowaniu miasta zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców, sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorczości i innowacji, dbającego o środowisko naturalne oraz rozwijającego przyjazną i dobrze zaplanowaną przestrzeń miejską. Istotnym elementem tej polityki jest także wzmocnienie funkcji egzogenicznych miasta, w szczególności związanych z gospodarką morską, działalnością portową oraz sektorem obronnym, które stanowią jeden z fundamentów rozwoju gospodarczego Gdyni i jej znaczenia w skali kraju oraz regionu Morza Bałtyckiego. Wśród kluczowych obszarów interwencji znajdują się m.in. wzmocnienie spójności społecznej i zdrowia mieszkańców, rozwój dostępnego mieszkalnictwa, tworzenie przyjaznej przestrzeni miejskiej, wspieranie zrównoważonej mobilności, ochrona klimatu i środowiska, a także rozwój przedsiębiorczości i potencjału gospodarczego oraz edukacyjnego miasta. Do efektywnego wdrażania strategii konieczne będzie budowanie i rozwijanie trwałych mechanizmów współpracy z instytucjami publicznymi oraz z podmiotami z sektorów biznesu, nauki, organizacji pozarządowych i przedstawicielami innych środowisk zainteresowanych rozwojem Gdyni.

Istotnym elementem strategii jest również wykorzystanie lokalnych potencjałów Gdyni – w tym jej dziedzictwa kulturowego, modernistycznej architektury, nadmorskiego położenia oraz bogatej oferty kulturalnej, rekreacyjnej i edukacyjnej – jako czynników budujących tożsamość miasta oraz wzmacniających jego atrakcyjność dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Dziedzictwo modernistycznego Śródmieścia, uznanego za Pomnik Historii i wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, stanowi jeden z kluczowych elementów budujących wizerunek Gdyni jako miasta nowoczesnego i otwartego.

Realizacja „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” wymagać będzie współpracy wielu podmiotów – władz samorządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorców, organizacji społecznych oraz samych mieszkańców. Strategia stanowi ramę dla wspólnego działania na rzecz rozwoju miasta oraz wzmacniania jego odporności na przyszłe wyzwania społeczne, gospodarcze i środowiskowe, a jednocześnie jest zobowiązaniem do prowadzenia polityki miejskiej ukierunkowanej na dobro mieszkańców i rozwój lokalnej wspólnoty.

1. Uwarunkowania globalne

1. Uwarunkowania globalne

1.1. Globalne ryzyka

W opublikowanej w 2025 r. kolejnej już, dwudziestej edycji raportu nt. ryzyk globalnych przygotowanej przez Światowe Forum Ekonomiczne, wskazano najważniejsze zjawiska i procesy, które będą kluczowe dla funkcjonowania obszarów zabudowanych w ciągu najbliższych 10 lat i wymagają uwzględnienia w formułowaniu miejskich strategii rozwojowych.

W skali globalnej rośnie częstotliwość **ekstremalnych zjawisk pogodowych**, takich jak fale upałów, nawalne deszcze i sztormy, wymuszających adaptację infrastruktury miejskiej oraz planowanie odporne na powodzie, susze i huragany. Analiza uwarunkowań Gdyni potwierdza szczególną wrażliwość miasta na te procesy ze względu na położenie nadmorskie, obecność klifów oraz doliny potoków. Diagnoza wskazuje na zwiększoną liczbę epizodów intensywnych opadów i rosnące obciążenie kanalizacji deszczowej, co wymusza działania na rzecz poprawy retencji, rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury oraz działań ograniczających efekt miejskiej wyspy ciepła.

Utrata różnorodności biologicznej i degradacja ekosystemów mają przełożenie na przestrzeń miejską. Tempo zaniku gatunków i fragmentacji siedlisk przyrodniczych przyspiesza, osłabiając zdolności ekosystemów do retencji wody, regulacji temperatury czy utrzymania dobrej jakości powietrza. W kontekście Gdyni uwzględnienie tego ryzyka jest istotne z uwagi na fakt, że na obszarze miasta znajdują się cenne ekosystemy. Ich jakość i ciągłość mogą być jednak zagrożone presją inwestycyjną, lokalnymi zrzutami zanieczyszczeń czy wzmożoną antropopresją turystyczną. Utrata różnorodności biologicznej zwiększa podatność miasta na inne globalne ryzyka, w szczególności ekstremalne zjawiska pogodowe. Osłabione ekosystemy gorzej regulują odpływ wód opadowych, przyczyniając się do podtopień, a braki w zieleni wysokiej pogłębiają efekt miejskiej wyspy ciepła. W sytuacji zmiany klimatu, szczególnie istotnej dla Gdyni jako miasta nadmorskiego, rośnie znaczenie ekosystemów jako naturalnych buforów ochronnych. Z tego względu ochrona przyrody powinna być traktowana jako infrastruktura krytyczna miasta, wspierająca odporność klimatyczną i środowiskową.

Kolejnym ryzykiem globalnym, uwzględnianym w kontekście rozwoju miast, są **krytyczne zmiany systemów Ziemi**, obejmujące m. in. globalne ocieplenie, podnoszenie poziomu mórz i degradację gleby. Miasta nadmorskie są szczególnie narażone na skutki zmiany klimatu, w tym wzrost poziomu wód morskich, erozję wybrzeża oraz coraz częściej występujące zjawiska ekstremalne. Dlatego też niezbędne jest potraktowanie odporności miejskiej na skutki zmiany klimatu jako priorytetu polityki publicznej. Gdynia, jako miasto nadmorskie, jest narażona na skutki podnoszenia poziomu mórz, które mogą skutkować okresowym zalewaniem obszarów wzdłuż linii brzegowej czy też erozją brzegów klifowych. Oznacza to konieczność długoterminowych działań adaptacyjnych, obejmujących m.in. monitorowanie stabilności klifów, zarządzanie retencją oraz ochronę brzegu morskiego.

Niedobory zasobów naturalnych (woda, surowce energetyczne) są jednym z najbardziej narastających ryzyk w skali globalnej. Przyszłość urbanizacji będzie w dużej mierze zależeć od zdolności miast do gospodarowania zasobami w obiegu zamkniętym, minimalizacji strat i optymalizacji zużycia materiałów. W dokumentach międzynarodowych i krajowych akcentuje się szczególnie konieczność usprawnienia zarządzania wodą i energią oraz promocję gospodarki o obiegu zamkniętym jako jednego z fundamentów transformacji miast.

1. Uwarunkowania globalne

1.1. Globalne ryzyka

W skali lokalnej niezbędne są działania na rzecz zwiększania retencji, rozbudowy systemów gromadzenia wody opadowej oraz rozwiązań zmniejszających presję na ujęcia podziemne. Dużym wyzwaniem jest również bezpieczeństwo energetyczne i konieczność transformacji w kierunku zeroemisyjnym. Niedobory zasobów stają się zatem czynnikiem, który wymusza zrównoważony i oparty na efektywności model zarządzania miastem.

Szczególnym wyzwaniem współczesnych miast jest potraktowanie ekologii jako podstawy zintegrowanego rozwoju, łączącego gospodarkę, jakość życia i odporność klimatyczną. Miasta mają nie tylko chronić zasoby, ale aktywnie odbudowywać ekosystemy i zwiększać udział powierzchni biologicznie czynnej w strukturze urbanistycznej. W przypadku Gdyni, posiadającej szereg walorów wynikających z położenia w przestrzeni fizyczno-geograficznej, ekologia może się stać elementem przewagi konkurencyjnej w kreowaniu miasta zdrowego i odpornego.

Dezinformacja, szczególnie w ostatnich latach, staje się jednym z najbardziej niebezpiecznych ryzyk globalnych, które istotnie wpływają na miasta i ich mieszkańców, narażonych na otrzymywanie celowo rozpowszechnianych manipulacyjnych bądź fałszywych treści. Miasta są coraz bardziej narażone na informacje i działania podważające zaufanie do instytucji publicznych, wpływające na przebieg wyborów, na reakcje wobec kryzysów bezpieczeństwa czy dotyczące kwestii migracyjnej. Globalna dezinformacja może istotnie destabilizować procesy polityczne i zaufanie publiczne. W skali miasta kluczowe jest wzmacnianie przejrzystej komunikacji, edukacji medialnej i kanałów dialogu społecznego.

Dynamiczny rozwój sztucznej inteligencji (AI) oraz automatyzacji jest przejawem rozwoju technologicznego i innowacyjnego, ale z drugiej strony jest też postrzegany w kategorii ryzyk. Może oddziaływać na wiele sfer funkcjonowania miast, w tym rynek pracy, administrację publiczną i relacje społeczne. Procesy automatyzacji i wykorzystywanie systemów AI w logistyce, transporcie, handlu itp., mogą prowadzić do wypierania części zawodów z lokalnych rynków pracy. W kontekście społecznym sztuczna inteligencja może być wykorzystywana do dezinformacji, politycznych manipulacji, a nawet pogłębiania polaryzacji społecznej, co może prowadzić do procesów społecznej dezintegracji i osłabienia zaufania społecznego.

Jako ryzyko globalne zdefiniowano również **nierówności społeczne**, które uwidaczniają się w skali lokalnej i mogą negatywnie wpływać na spójność miejską, zróżnicowaną dostępność do usług oraz jakość życia mieszkańców. Nie tylko zróżnicowany poziom dochodów, warunki mieszkaniowe, ale także zmiany demograficzne (m.in. starzenie się populacji i spadek dzietności) mogą prowadzić do nowych form nierówności społecznych. Pośród działań na rzecz ich wyrównywania wymienia się rozwój mieszkań dostępnych cenowo, poprawę dostępności transportowej dzielnic peryferyjnych, inwestycje w usługi społeczne dla seniorów, opiekunów i rodzin, integrację społeczną, w tym działania integrujące imigrantów oraz rozwój przestrzeni publicznych.

1. Uwarunkowania globalne

1.1. Globalne ryzyka

Polaryzacja społeczna jest wskazywana jako jedno z ryzyk destabilizujących współczesne miasta. Brak wdrażania odpowiednich mechanizmów integracyjnych może prowadzić do poważnych napięć pomiędzy różnymi grupami społecznymi i narodowo-etnicznymi. Systemowe wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego, rozwijanie kolejnych narzędzi dialogu społecznego i form partycypacji oraz konsekwentne kreowanie przestrzeni wspólnych, kształtujących identyfikację z miastem i poczucie lokalnej tożsamości, wzmacniają odporność miejską i mogą istotnie przeciwdziałać polaryzacji. W tych działaniach nieodzowne jest również wspieranie lokalnych organizacji publicznych, trzeciego sektora, animatorów i instytucji kultury, które spajają tkankę społeczną i wzmacniają zaufanie społeczne oraz przypisanie do miasta.

W ostatnich latach ujawniły się i narastają ryzyka związane z **cyberwojną, sabotażem cyfrowym i szpiegostwem**, zagrażając bezpieczeństwu miast, szczególnie tych o strategicznym położeniu. W tym kontekście Gdynia jako ważne w skali kontynentalnej miasto portowe może być szczególnie narażona na cyberzagrożenia. Dlatego konieczne jest rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania, budowanie strategicznych partnerstw z sektorem wojskowym oraz podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i ratownictwo morskie, permanentne wsparcie ze strony instytucji krajowych, szkolenia w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz kampanie edukacyjne.

Dekalog ryzyk globalnych zamykają **zanieczyszczenia** (powietrza, wody, gleby i hałasem), które pozostają jednym z głównych wyzwań środowiskowych współczesnych miast. Ekspozycja na zanieczyszczenia obniża jakość życia i wpływa na osłabienie rozwoju społeczno-gospodarczego. W polskich miastach redukcja emisji oraz redukcja zanieczyszczenia hałasem powinny być postrzegane jako wiodący priorytet w politykach miejskich i zarazem droga do realizacji koncepcji zdrowych miast (healthy cities). Wskazuje się na potrzebę rozwoju zielonego transportu i inteligentnych systemów mobilności, wzmacniania ochrony jakości wód i systemów oczyszczania, monitorowania poziomu hałasu i zanieczyszczeń, zwiększania powierzchni biologicznie czynnej i rozwój zielonych ekosystemów miejskich.

Jak wynika z powyższego, kontekst globalny sprowadza się w głównej mierze do kwestii środowiskowych i społecznych. Trwający przez ostatnie dekady, często bezrefleksyjny, rozwój gospodarczy, sprowadzany głównie do wymiaru ekonomicznego zarządzania miastami i regionami, napędzany imperatywem konkurencyjności za wszelką cenę, doprowadził do istotnych zaniedbań w sferze społecznej i środowiskowej. Wobec niestabilności społeczno-politycznej i zagrożeń klimatycznych, miasta są zobligowane do potraktowania wszystkich wymiarów jako równie ważnych i szukania balansu w ich dalszym rozwoju.

1. Uwarunkowania globalne

1.2. Globalna sytuacja geopolityczna

Współczesne środowisko geopolityczne cechuje się rosnącą niestabilnością, co bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo i funkcjonowanie miast europejskich. Z jednej strony miasta są głównymi węzłami w systemie zależności gospodarczych, logistycznych i technologicznych, natomiast z drugiej są najbardziej narażone na przerwanie łańcuchów dostaw, destabilizację rynków energii oraz presję migracyjną wywołaną konfliktami bądź motywacjami ekonomicznymi. Agresja Rosji na Ukrainę nasiliła napięcia międzynarodowe, które przejawiają się istotnym osłabieniem poziomu bezpieczeństwa energetycznego i zarazem potrzebą rozwoju infrastruktury krytycznej.

Naruszenie konfiguracji stabilnego do niedawna bezpieczeństwa europejskiego, wymusza szereg działań w zakresie wzmacniania odporności infrastruktury transportowej, logistycznej, telekomunikacyjnej oraz systemów zarządzania kryzysowego. W dokumentach unijnych, krajowych i regionalnych zwraca się uwagę na konieczność przygotowania miast do funkcjonowania w sytuacjach zakłóceń geopolitycznych poprzez dywersyfikację źródeł energii oraz wzmacnianie i kontrolę nad strategicznymi punktami transportowymi (szczególnie, lotniska, porty morskie, rzeczne, dworce kolejowe). Ponadto, akcentuje się znaczenie współpracy międzynarodowej miast jako narzędzia wzmacniania bezpieczeństwa i wymiany doświadczeń w zakresie budowania odporności na globalne kryzysy.

Zmiany geopolityczne i klimatyczne powodują zawsze wzrost presji migracyjnej i to właśnie miasta (szczególnie europejskie, w tym polskie), stają się kluczowymi przestrzeniami recepcyjnymi. To oznacza nowe wyzwania w postaci formułowania polityki integracyjnej, zmian na lokalnych rynkach pracy, potrzebę zapewnienia usług publicznych dla populacji z przybyszami oraz przeciwdziałanie, nieuniknionym zazwyczaj, napięciom społecznym. Z drugiej strony, wobec tak niekorzystnych trendów demograficznych, odpowiednie zarządzanie migracjami może być kluczową szansą rozwojową wobec procesów starzenia się społeczeństwa i potrzeby zapełnienia luk kompetencyjnych w przypadku wielu zawodów. Presję migracyjną należy traktować jako immanentną i trwałą cechę miast, dlatego też nieodzowne jest formułowanie i wdrażanie polityk integracyjnych, odpowiadających na potrzeby grup migranckich, uchodźców, studentów zagranicznych, a także pracowników mobilnych. Różnorodność staje się jednym z kluczowych wymiarów rozwoju społecznego, a integracja migrantów wymaga wielosektorowych działań obejmujących rynek pracy, edukację, kulturę oraz politykę mieszkaniową, by zapobiec procesom polaryzacji społecznej i poważnym napięciom społecznym.

1. Uwarunkowania globalne

1.3. Globalne trendy gospodarcze

Trendy gospodarcze współczesnego świata wynikają w głównej mierze z trwających od dekad i coraz bardziej intensywnych procesów globalizacji, a także nasilających się zmian geopolitycznych i intensywnego postępu technologicznego, wynikającego z powszechnej cyfryzacji, automatyzacji produkcji i rozwoju sztucznej inteligencji. Z drugiej strony muszą być weryfikowane o założenia zrównoważonego rozwoju, w związku z wyzwaniem społecznymi i środowiskowymi w każdej skali przestrzennej. W kontekście kreowania i stymulowania globalnych trendów gospodarczych do tradycyjnych biegunów sprawczych, czyli USA i tzw. państw Zachodu, dołączają nowi gracze: Chiny, Indie, państwa Zatoki Perskiej, Rosja i państwa afrykańskie, notujące najwyższą dynamikę rozwoju ludnościowego, która przekłada się na potrzeby i chłonność lokalnych rynków zbytu, pracy itp.

Światowy system gospodarczy ulega rosnącej fragmentacji, wynikającej z napięć geopolitycznych, dlatego naturalnym staje się dążenie do dywersyfikacji produkcji i skracania łańcuchów dostaw. Dla Gdyni, miasta portowego, procesy te będą wymagać m.in. inwestowania w odporność infrastruktury oraz technologie cyfrowe umożliwiające zarządzanie złożonymi łańcuchami dostaw. W warunkach rosnącej konkurencji gospodarczej oraz dynamicznych zmian szczególnego znaczenia nabiera budowanie trwałych mechanizmów współpracy pomiędzy różnymi szczeblami administracji publicznej oraz podmiotami o strategicznym znaczeniu dla realizacji interesów państw, regionów i miast (np. portami, właścicielami terenów, przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi).

Z pewnością jednym z najważniejszych globalnych czynników kształtujących rozwój gospodarek jest przybierająca na sile **transformacja energetyczna**, szczególnie w państwach UE, która może znacząco rekonfigurować warunki prowadzenia działalności gospodarczej, choćby poprzez forsowane inwestycje w efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i technologie wodorowe. Transformacja sektora energii wpływa także na konkurencyjność lokalnych przedsiębiorstw i oczekiwania inwestorów. Niewątpliwie, na poziom konkurencyjności będzie istotnie wpływać rozwój technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji, który dotyczy nie tylko sektorów wysokich technologii, ale szeregu branż gospodarczych, w tym tak tradycyjnych branż jak działalność produkcyjna, transportowa czy usługowa.

Globalna gospodarka znajduje się w fazie głębokiej transformacji, na którą wpływają równocześnie zmiany technologiczne, środowiskowe, demograficzne i geopolityczne. W przypadku regionu pomorskiego i Gdyni gospodarka regionalna i lokalna będzie zależała od zdolności adaptacyjnych wobec niezbędnej i postępującej transformacji energetycznej oraz rozwoju innowacji, które w kontekście Gdyni powinny dotyczyć przede wszystkim rozwoju sektora morskiego, rozwoju OZE i rozwoju technologii cyfrowych. Procesy te będą wymagały również przygotowania odpowiednio wykwalifikowanych kadr technicznych i operatorskich, co zwiększa znaczenie rozwoju szkolnictwa zawodowego i technicznego, dostosowanego do potrzeb sektora offshore, energetyki jądrowej, przemysłu morskiego, automatyki, elektroenergetyki oraz nowoczesnych technologii przemysłowych. W związku z rosnącym znaczeniem gospodarki morskiej, sektora offshore oraz bezpieczeństwa logistycznego i energetycznego, zasadne jest także utrzymanie i wzmacnianie przemysłowo-portowego charakteru terenów portowych i postoczniowych Gdyni.

1. Uwarunkowania globalne

1.4. Globalne trendy społeczne

W globalnych trendach społecznych, szczególnie w wymiarze europejskim, dominują zmiany w strukturach wiekowych, przejawiające się postępującymi procesami starzenia się populacji. Ponadto, w wyniku masowych ruchów migracyjnych wynikających zarówno z motywacji ekonomicznych, jak i uchodźczych, będących skutkiem wysokiej niestabilności politycznej w wielu częściach świata, wzrasta poziom różnorodności kulturowej również w tych państwach, które wcześniej były homogeniczne pod względem narodowościowo-etnicznym.

Na skutek wzrostu poziomu automatyzacji produkcji i usług oraz rozwoju technologii cyfrowych istotnych przeobrażeń doznają lokalne rynki pracy, szczególnie w zakresie podaży i popytu na pracę oraz wzrostu znaczenia pracy zdalnej, co będzie wymagało wprowadzenia elastycznych form zatrudnienia. Ponadto, w erze postindustrialnej, w gospodarce opartej na wiedzy niezbędne jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji i rozwój kompetencji cyfrowych, co szczególnie w miastach zwiększa zapotrzebowanie na wyspecjalizowane kadry. Tym samym system edukacji powinien być elastyczny, skupiony na rozwoju kompetencji przyszłości i edukacji cyfrowej, a nade wszystko zdolny i gotowy do skutecznego reagowania na potrzeby lokalnych i regionalnych rynków pracy m.in. poprzez współpracę z sektorem gospodarczym i lokalnymi przedsiębiorcami.

Do kluczowych trendów społecznych zalicza się również **indywidualizację stylów życia**, wynikającą z postępującej atomizacji życia społecznego i zmian w zakresie stylu życia oraz załamania profilu tradycyjnego układu rodzinnego typu 2+2 na rzecz gospodarstw jedno- i dwuosobowych, w tym tzw. singli, seniorów itd.

Istotną kwestią społeczną, która może w dużym stopniu dotyczyć kształtowania lokalnych struktur społecznych i rynku pracy, jest obecność oraz specyfika stylu życia pokolenia Z, wychowanego na urządzeniach mobilnych, sprawnego technologicznie, ceniącego sobie elastyczność, szybkość i efektywność. Co szczególnie ważne, przedstawiciele pokolenia Z nie postrzegają pracy jako celu samego w sobie, nie przywiązują się do jednego miejsca pracy, mają odwagę do podejmowania zmian i ponad pracę przedkładają swój osobisty dobrostan i samorozwój. W kontekście rynku pracy mają szereg ważnych kompetencji w zakresie poziomu innowacyjności i zaawansowanych technologii, znajomości języków obcych, a także wiedzy o współczesnych wyzwaniach globalnych. Tak zwane Zetki cechuje duża potrzeba elastyczności, kreatywności i zmienności oraz pozostawienia im przestrzeni od samego początku ich drogi zawodowej. Z punktu widzenia pracodawcy są to kompetencje kluczowe z uwagi na entuzjazm w podejściu do nowości i motywację w realizacji nieszablonowego projektu, ale z drugiej strony wymagają nowych rozwiązań w procesie zarządzania kapitałem ludzkim, bowiem wykazują się niecierpliwością w oczekiwaniu na rezultaty i bywają sceptyczni wobec reguł, struktur i procedur.

1. Uwarunkowania globalne

1.4. Globalne trendy społeczne

Firmy i instytucje zatrudniające pokolenie Z mogą wykorzystać ich potencjał i energię do wprowadzenia szybkich usprawnień. Zetki myślą niesablonowo, są mistrzami multitaskingu, posiadają łatwość i chęć uczenia się, są pełne energii i lubią działać. Te cechy sprawiają, że „pokolenie Z” doskonale odnajduje się w międzynarodowym środowisku pracy i w branżach kreatywnych. Bardzo istotny jest dla nich również aspekt społeczny oraz to, czy codzienne zadania będą dla nich interesujące i rozwijające. W kontekście wyzwań rozwojowych Gdyni, szczególnie ważne będą działania na rzecz zatrzymania młodych mieszkańców, jak i stworzenia oferty zachęcającej do osiedlenia się w mieście nowych mieszkańców, których cechy istotnie oddają potrzeby rozwojowe współczesnych miast, szczególnie w wymiarze społecznym, jak i wspierania oraz kształtowania sektorów kreatywnych i innowacyjnych w mieście.

Niewątpliwie wskazane powyżej trendy będą wymagały wsparcia w zakresie budowania spójności społecznej, poprawy jakości życia, intensyfikacji działań na rzecz zdrowia publicznego, w tym szczególnie psychicznego oraz bezpieczeństwa publicznego. Jest to szczególnie ważne w obliczu narastających globalnych kryzysów: ekonomicznych, migracyjnych, klimatycznych, bowiem bez podjęcia działań w ramach powyższych sektorów polityki społecznej, istotnie wzrośnie ryzyko podziałów, wykluczenia i osłabiania kapitału społecznego.

W kontekście wyzwań rozwojowych Gdyni w wymiarze społecznym, szczególną uwagę trzeba będzie zwrócić na kurczenie populacyjne miasta, wzrost udziału osób starszych w strukturze wiekowej, rosnącą rolę małych gospodarstw domowych, kreowanie elastycznych form pracy (w tym pracy niepełnoetatowej, pracy hybrydowej i zdalnej czy też wprowadzanie ruchomego czasu pracy), integrację społeczną lokalnej społeczności oraz odpowiednie reagowanie na zmieniające się w związku z powyższym oczekiwania mieszkańców wobec usług publicznych.

1. Uwarunkowania globalne

1.5. Globalne trendy środowiskowe

Globalne wyzwania środowiskowe stanowią obecnie jeden z najistotniejszych czynników wpływających na kierunki rozwoju współczesnych miast. W opracowaniach naukowych oraz dokumentach strategicznych podkreśla się, że miasta jako ośrodki koncentracji ludności, infrastruktury i aktywności gospodarczej, są jednocześnie głównym źródłem presji środowiskowej, a zarazem głównymi obszarami wdrażania działań adaptacyjnych i modernizacyjnych.

Do najważniejszych trendów środowiskowych, wymagających reakcji na poziomie lokalnym, należą przede wszystkim **zmiana klimatu**, postępująca degradacja środowiska, ryzyko deficytu zasobów wodnych oraz potrzeba transformacji energetycznej. Zmiana klimatu powoduje wzrost zjawisk ekstremalnych (fale upałów, intensywne opady, sztormy i susze) oraz podnoszenie poziomu morza, co wymaga wzmacniania odporności infrastruktury i systemów bezpieczeństwa. Równie krytyczny w kontekście dobrostanu mieszkańców jest kryzys wodny, który przejawia się rosnącym ryzykiem susz, niedoborami wód podziemnych, okresowymi brakami w dostawie wody, a tym samym koniecznością zwiększania miejskiej retencji.

Z kolei **utrata różnorodności biologicznej** oraz degradacja ekosystemów miejskich i podmiejskich, wynikająca głównie z presji urbanizacyjnej, wymaga rozwoju zielonej i niebieskiej infrastruktury oraz zwiększania retencji wód. Zanieczyszczenie środowiska pozostaje jednym z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych. Stan wód, jakość powietrza i niedostateczny poziom modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej mogą bezpośrednio zagrażać zdrowiu mieszkańców.

Wobec kurczących się **zasobów energetycznych** oraz ich wpływu na środowisko, kluczowym trendem i wymogiem rozwojowym jest transformacja energetyczna, warunkująca redukcję emisji zanieczyszczeń i poprawy jakości życia, dzięki systemowemu wsparciu rozwoju odnawialnych źródeł energii, modernizacji systemów ciepłowniczych i podnoszeniu efektywności energetycznej budynków.

W przypadku polskich miast należy realizować politykę budowania odporności na skutki zmiany klimatu, poprzez ograniczanie zużycie energii, rozwój i wykorzystywanie odnawialnych źródła energii i modernizację energetyczną budynków w dążeniu do neutralności klimatycznej, dalszego rozwijania błękitno-zielonej infrastruktury i gospodarowania wodami opadowymi na poziomie lokalnym, renaturyzację terenów miejskich oraz dalszy rozwój transportu niskoemisyjnego i ochronę terenów zieleni.

Miasta stają się kluczowymi miejscami kształtowania innowacyjnych i skutecznych odpowiedzi na globalne kryzysy – od klimatycznych po gospodarcze – pod warunkiem odejścia od sektorowego planowania i rozwoju na rzecz integrowania polityk: środowiskowych, infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych.

1. Uwarunkowania globalne

1.6. Podsumowanie

Szereg zidentyfikowanych ryzyk globalnych dotyczy również Gdyni, z uwagi na walory i zarazem wyzwania związane z jej położeniem fizycznogeograficznym i geopolitycznym. Ochrona walorów środowiskowych i sprawność infrastruktury technicznej wymuszają działania na rzecz poprawy retencji, rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury oraz działań ograniczających efekt miejskiej wyspy ciepła, które wpłyną nie tylko na wspieranie odporności klimatycznej, ale również budowanie przewagi konkurencyjnej w kreowaniu miasta o wysokiej jakości życia. W kontekście obserwowanych w ostatnich latach zjawisk i ryzyk związanych z dezinformacją, sabotażem cyfrowym czy szpiegostwem, polityczne położenie Gdyni jako miasta portowego wymaga strategicznej i kompleksowej współpracy z instytucjami krajowymi na rzecz rozwijania systemów wczesnego ostrzegania, budowania partnerstw z sektorem wojskowym oraz szkoleń w zakresie cyberbezpieczeństwa i kampanii edukacyjnych. Wypracowania trwałych mechanizmów współpracy pomiędzy miastem, właścicielami terenów strategicznych, sektorem portowym oraz partnerami publicznymi i prywatnymi wymaga również skuteczna realizacja strategicznych inwestycji gospodarczych i infrastrukturalnych.

Zmiany geopolityczne i klimatyczne wywołują zazwyczaj wzrost presji migracyjnej, co oznacza, że z uwagi walory położenia, Gdynia może stać się miastem recepcyjnym, notując systematyczną poprawę sytuacji demograficznej, prowadzącą do wyhamowania procesów depopulacji i starzenia oraz wypełnienia luk kompetencyjnych na lokalnym rynku pracy.

W wymiarze gospodarczym – w czasach niepewności i kryzysów – rozwój lokalnej przedsiębiorczości, cechującej się elastycznością, rozpoznaniem lokalnych i regionalnych zasobów oraz potrzeb staje się szczególnie ważny. To jest niewątpliwie ważny potencjał Gdyni, której mieszkańcy w różnych fazach rozwoju miasta wykazywali się wysokim poziomem indywidualnej przedsiębiorczości, legitymując się zarazem wysokim poziomem lokalnej identyfikacji oraz kapitałem społecznym. Dla budowania pozycji gospodarczej równie istotna będzie efektywna transformacja energetyczna oraz rozwój technologii cyfrowych i sztucznej inteligencji, dlatego też w kontekście strategicznych działań rozwojowych Gdyni, na te właśnie elementy należy zwrócić uwagę, by skutecznie wspierać tego typu przedsięwzięcia gospodarcze.

W kontekście wyzwań rozwojowych w wymiarze społecznym, szczególnej uwagi będą wymagały skuteczne działania na rzecz zahamowania tempa spadku liczby mieszkańców poprzez stworzenie odpowiednich warunków do życia i pracy dla młodych dorosłych Gdynian i nowych mieszkańców. Biorąc pod uwagę priorytety życiowe i zawodowe pokolenia Z, które cechuje wysoki poziom kapitału społecznego i kompetencji zawodowych, szczególną uwagę należy zwrócić na wsparcie sektora kreatywnego, innowacyjnego oraz edukacyjnego, które w przypadku Gdyni cechuje duży potencjał rozwojowy. Z drugiej strony, z uwagi na nieuchronność postępujących procesów starzenia, Gdynia ze względu na atrakcyjną lokalizację może się stać ważnym ośrodkiem rozwoju tzw. srebrnej gospodarki i miastem przyjaznym dla osób starszych.

Reasumując, Gdynia posiada znaczący kapitał egzogeniczny rozwojowy wynikający z jej położenia geopolitycznego i fizyczno-geograficznego oraz kapitał endogeniczny w postaci mieszkańców cechujących się wysokim poziomem tożsamości lokalnej, przedsiębiorczości i kapitału ludzkiego, co sprawia, że odpowiednio poprowadzone działania naprawcze i rozwojowe mogą być skuteczną odpowiedzią na współczesne problemy i przyszłe wyzwania miasta.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Demografia

Zagadnienia ludnościowe są kluczowe z perspektywy rozwoju ośrodków miejskich, gdyż opisują mieszkańców, którzy tworzą lokalną społeczność, a zarazem bazowy wymiar funkcjonowania miasta. Niewątpliwie, przeobrażenia demograficzne nie tylko te obserwowane w ostatnich latach, ale przede wszystkim te prognozowane na najbliższe dekady stanowią jedno z najpoważniejszych i najtrudniejszych wyzwań, z jakimi musi się zmierzyć Gdynia. Zanotowany w latach 2018-2024 **spadek liczby ludności** o 2,5% i prognozowane rosnące tempo tego negatywnego trendu, skutkujące skurczeniem populacji Gdyni do poziomu 225,6 tys. w 2035 r. (spadek o 6% względem roku 2024) oraz do 186,4 tys. w 2060 r. (spadek o 23%) oznacza, że kwestie demograficzne należy podjąć jako główne zobowiązanie w planowanej strategii rozwojowej.

W przypadku Gdyni ubytek rzeczywisty mieszkańców to skutek wyraźnie malejących obu jego składowych – przyrostu/ubytku naturalnego (-4,4 promili) oraz salda migracji (-2,7 promili), zatem wyzwania dotyczą nie tylko zapewnienia warunków dla rozwoju rodzin, ale także odbudowania atrakcyjności miasta jako miejsca do zamieszkania. Istotnym zmianom w kierunku postępującego **starzenia się mieszkańców** i związanych z tym faktem kwestii związanych z polityką społeczną, podlegają struktury demograficzne, a szczególnie struktura wiekowa. Zgodnie z prognozami demograficznymi do 2060 r. 48,4% mieszkańców będą stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, a jednocześnie osoby w wieku poprodukcyjnym będą stanowić aż 37% ogółu populacji. W 2035 r. udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniesie 14,4%, w wieku produkcyjnym – 58%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym będą stanowić 27,6% ogółu Gdynian. To oznacza pogłębianie się i tak już znacząco wysokiego wskaźnika obciążenia demograficznego osobami starszymi (37,1 wobec 31 dla Polski).

Gdynia, podobnie jak większość polskich miast, doświadcza odpływu migracyjnego na skutek bardzo zaawansowanych i wciąż pogłębiających się **procesów suburbanizacji**, napędzanych wysokimi cenami nieruchomości w miastach centralnych oraz preferencjami mieszkaniowymi Polaków, dla których najbardziej pożądanym miejscem zamieszkania pozostaje od wielu lat dom jednorodzinny w spokojniejszym środowisku podmiejskim. Tym samym miasto traci kluczowych mieszkańców z punktu widzenia demografii i rynku pracy – młodych i aktywnych zawodowo, ale także najbardziej perspektywiczne grupy wiekowe, czyli dzieci i młodzież.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Na skutek migracji poza miasto, rośnie zarazem udział osób w wieku emerytalnym, a zatem w toku dalszych działań prorozwojowych należy szczególną uwagę poświęcić na wzmocnienie działań w zakresie polityki mieszkaniowej, edukacyjnej i senioralnej, aby przeciwdziałać dalszemu odpływowi ludności i odtwarzać korzystną strukturę wiekową.

Gdynia obecnie zmagą się z szeregiem problemów demograficznych, które zarówno wynikają, jak i wpływają na inne sektory życia społecznego, zwiększając i tak już dużą presję na lokalne systemy opieki zdrowotnej, geriatrycznej i wsparcia społecznego, ale też lokalnego rynku pracy czy też konieczność przededefiniowania potrzeb m.in. w zakresie edukacji – w tym szkolnictwa wyższego.

Reasumując, oprócz koniecznych działań na rzecz powstrzymania negatywnych trendów demograficznych i aktywnych działań na polu polityki społecznej, znaczącą kwestią jest budowa pozytywnego i wiarygodnego zarazem wizerunku miasta jako atrakcyjnego do zamieszkania, oferującego odpowiednio wysoki poziom jakości życia, w tym zwłaszcza dostępne cenowo mieszkania, dotychczasowym i nowym mieszkańcom.

Edukacja

W kontekście trendów demograficznych bardzo istotna jest edukacja. Gdynia dysponuje rozbudowaną siecią placówek edukacyjnych, co pozwala na skuteczną realizację obowiązkowego przygotowania przedszkolnego oraz edukacji szkolnej. Co prawda **żłobki** oferujące opiekę nad dziećmi do lat 3 nie są placówkami oświatowymi, ale rola opiekunów żłobkowych jest kluczowa dla wczesnego rozwoju i dbają oni o fundamenty przyszłej edukacji dzieci. W Gdyni istnieje 5 żłobków samorządowych (dwa żłobki i trzy filie), a ich ofertę uzupełniają placówki prywatne (25) oraz opiekunowie dzienni (68). Niewątpliwie, wobec potrzeby zatrzymania młodych mieszkańców i pożądaney poprawy struktury wiekowej, należy istotnie zweryfikować potrzeby w zakresie dostępności do tego typu placówek, szczególnie w zakresie lokalizacji, odpowiadającej koncentracji najmłodszych dzieci w przestrzeni miasta. Należy także upowszechniać informacje o różnych dostępnych formach opieki nad dziećmi do lat 3.

W ostatnich latach odnotowano rozwój **opieki przedszkolnej**, którą cechuje zarówno wzrost liczby przedszkoli publicznych i niepublicznych oraz punktów przedszkolnych (o 26%), jak i liczba dzieci uczęszczających do tych jednostek (o 5%). Co więcej, wskaźnik upowszechnienia wychowania przedszkolnego w Gdyni (993) jest wyraźnie wyższy niż średnio w województwie pomorskim i w kraju. W kontekście kolejnych lat należy ten pozytywny trend wspierać, gdyż może istotnie oddziaływać na lokalny rynek pracy wpływając na decyzje rodziców, spokojnych o opiekę nad dziećmi, o powrocie do pracy.

Z uwagi na znaczny spadek liczby narodzin nowych Gdynian oraz procesy suburbanizacji, powodujące odpływ do gmin ościennych rodzin z dziećmi w wieku szkolnym, niezbędna będzie weryfikacja sieci placówek **szkolnictwa podstawowego** i jej dopasowanie zarówno pod względem liczby szkół, jak i ich lokalizacji, do potrzeb poszczególnych obszarów/dzielnicy miasta.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Wykorzystanie istniejącej sieci placówek edukacyjnych i – w razie ewentualnej konieczności jej rozbudowa – poprawi dostępność edukacji dla dzieci i młodzieży, co jest kluczowe dla zapewnienia równych szans wszystkim mieszkańcom. Natomiast w związku z rosnącą liczbą uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym uczniów z niepełnosprawnościami czy neuroróżnorodnością, bardzo istotne jest dostosowanie oferty edukacyjnej do ich potrzeb poprzez m.in. nowe klasy/oddziały integracyjne oraz programy edukacyjne. Również szybko rosnąca w ostatnich latach liczba uczniów z innych krajów, zwłaszcza z Ukrainy, wymaga wdrażania programów wspierających ich integrację w polskim systemie edukacyjnym, w tym organizowanie kursów języka polskiego i wsparcie edukacyjne.

Szkolnictwo ponadpodstawowe w Gdyni należy od wielu lat do atutów miasta, czego wyrazem jest, wyższy niż przeciętnie w województwie i w całym kraju, wskaźnik zdawalności egzaminu maturalnego (86%) oraz obecność gdyńskich liceów w pierwszej pięćdziesiątce w corocznym rankingu szkół średnich (III LO na 5. miejscu; VI LO na 43. miejscu), Wobec obecnych uwarunkowań demograficznych należy prowadzić politykę dalszego wspierania szkolnictwa ponadpodstawowego, które jest wizytówką miasta i może się przyczynić do napływu uczniów z innych regionów. W ramach tych działań, w obliczu potrzeb gdyńskiego rynku pracy i szybkiego rozwoju niektórych branż takich jak np. energetyka, ważne jest popularyzowanie wśród młodzieży i ich rodziców nauki w **szkołach zawodowych** oraz podniesienia jakości kształcenia w tychże szkołach we współpracy z lokalnymi firmami.

Za istotny potencjał miasta w odniesieniu do systemu edukacji, ale też szerzej – rozwijania w Gdyni funkcji metropolitalnych – należy uznać działalność **uczelni wyższych**. Uczelnie te rozwijają różnorodną ofertę i korzystnie wpływają na międzynarodową rozpoznawalność Gdyni (m.in. aktywność Uniwersytetu Morskiego w Gdyni na forum Międzynarodowej Organizacji Morskiej czy też zaawansowane badania dotyczące farm wiatrowych i broni chemicznej w Bałtyku realizowane z udziałem specjalistów Akademii Marynarki Wojennej). Zarówno publiczne, jak i niepubliczne uczelnie działające w Gdyni, stają się jednocześnie miejscami dialogu i tworzenia praktycznych rozwiązań, np. w zakresie budowy i modernizacji okrętów, cyberbezpieczeństwa i energetyki. W kolejnych latach należy skupić szczególną uwagę na dalszym rozwoju kierunków branżowych, oferowanych przez gdyńskie uczelnie o profilu morskim oraz utrzymaniu w mieście jednostek wydziałowych innych uczelni publicznych, jak również na wspieraniu rozwoju gdyńskich uczelni niepublicznych. Pomimo ugruntowanej pozycji miasta jako ważnego w Europie ośrodka edukacji morskiej, Gdynia notuje bardzo niski poziom umiędzynarodowienia uczelni, zatem wzrost udziału studentów zagranicznych powinien być ważnym wyzwaniem lokalnym, z uwagi na sytuację demograficzną. Należy również przyciągać studentów z innych części kraju, a następnie tworzyć warunki do pozostania w mieście kompetentnych i kreatywnych młodych dorosłych po ukończeniu studiów. Jest to tym bardziej ważne, że Gdynia istotnie odstaje od innych miast pod względem innowacyjności, notując zdecydowanie najniższy wskaźnik liczby udzielonych patentów na 100 tys. osób (zaledwie 4,5).

Gdynia realizuje różnorodne działania wspierające rozwój edukacji, jednakże istotne będzie rozwijanie współpracy między szkołami, uczelniami, biznesem i instytucjami publicznymi, aby lepiej dopasować kształcenie do zmieniających się potrzeb rynku pracy i rozwoju nowych technologii. Konieczne jest także podnoszenie kompetencji i wsparcie kadry pedagogicznej.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Opieka zdrowotna

Jak zaznaczono w diagnozie strategicznej, **stan zdrowia** mieszkańców jest ściśle powiązany z zachodzącymi procesami demograficznymi. W przypadku Gdyni spadek udziału dzieci i młodzieży w strukturze ludności, przy jednoczesnym wzroście liczby osób powyżej 65. roku życia, prowadzi do postępujących procesów starzenia mieszkańców, co z kolei wpływa na istotnie pogarszający się z wiekiem stan zdrowia, przekładający się bezpośrednio na zwiększone zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, w szczególności z zakresu opieki geriatrycznej, a także rosnącą umieralność.

Z danych statystycznych opisujących umieralność, należy zwrócić uwagę na fakt, że Gdynia notuje wyższe niż przeciętnie w kraju wskaźniki przyczyn zgonu wywołanych chorobami krążenia i chorobami nowotworowymi. Największym problemem jest jednak lawinowo rosnąca liczba prób samobójczych, która w latach 2018-2023 wzrosła niemal dziewięciokrotnie oraz liczba samobójstw, która w tym okresie uległa podwojeniu. Szczególnie niepokojący w tym kontekście jest dramatyczny wzrost udziału młodzieży i młodych dorosłych w ogólnej liczbie samobójstw, co stanowi poważne wyzwanie dla lokalnego systemu wsparcia psychicznego i wymaga zdecydowanej interwencji w zakresie profilaktyki zdrowia psychicznego oraz dostępności pomocy specjalistycznej.

W kontekście strategii rozwoju miasta należy zwrócić uwagę na działania na rzecz **osób z niepełnosprawnościami**, które stanowią w Gdyni już niemal 14% mieszkańców (dane NSP 2021) i nadal – wnioskując po liczbie orzeczeń o niepełnosprawności – ich udział będzie wzrastał. Jest to ważne wyzwanie dla miasta oraz dla lokalnego sektora pozarządowego, który będzie wymagał zwiększonego wsparcia w prowadzonej działalności społecznej.

Pod względem wskaźnika ogólnej liczby **personelu medycznego** przypadającego na 10 tys. mieszkańców, Gdynia zajmuje jedną z niższych pozycji wśród porównywalnych pod względem wielkości miast (62,2). Na ten fakt wpłynęła głównie istotnie spadająca liczba lekarzy, choć należy podkreślić lekki trend wzrostowy w przypadku stomatologów, pielęgniarek i położnych (co nadal nie zmienia faktu, że dostępność personelu pielęgniarstwa i położnych na 10 tys. mieszkańców należy do najniższych pośród analizowanych miast). Z pewnością kwestia poprawy dostępności personelu medycznego jest kluczowa, zwłaszcza z uwagi na fakt silnie zarysowanych i postępujących procesów starzenia, choć nie leży ona bezpośrednio w kompetencjach gdyńskiego samorządu.

Ponieważ opieka zdrowotna pozostaje nadal głównie w gestii państwa, szczególnie ważna w skali lokalnej jest **profilaktyka zdrowia**, ukierunkowana na zapobieganie chorobom i poprawę stanu zdrowia mieszkańców. Gdynia od lat wspiera i finansuje programy szczepień (m.in. HPV, przeciwko pneumokokom dla osób 65+) i skupia szczególną uwagę na zdrowiu dzieci i młodzieży (m.in. wspieranie rozwoju i zdrowia fizycznego i psychospołecznego; polityka zdrowotna w zakresie profilaktyki i leczenia nadwagi i otyłości).

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Wobec prognozowanych trendów demograficznych, a także zidentyfikowanych problemów zdrowotnych i przyczyn umieralności, należy w istotny sposób wzmocnić działania na rzecz budowania świadomości zdrowotnej i profilaktyki prozdrowotnej oraz formułować i realizować celowane działania i programy na rzecz różnych grup wiekowych i ich zróżnicowanych potrzeb.

Poziom opieki zdrowotnej jest kluczowym wskaźnikiem jakości życia mieszkańców, co wobec negatywnych trendów demograficznych oznacza, że musi stanowić jeden z zasadniczych kierunków działań na rzecz systemowego wsparcia mieszkańców. Wobec ograniczonych kompetencji samorządów lokalnych w zakresie opieki zdrowotnej, szczególne znaczenie musi odegrać skuteczna profilaktyka, edukacja prozdrowotna i finansowe działań w tym zakresie.

Mieszkalnictwo

W Gdyni następuje systematyczne powiększanie **zasobów mieszkaniowych**, co przy malejącej liczbie mieszkańców sprawia, że wzrasta wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania, jedna ze stymulant oceny jakości życia w mieście, przy jednoczesnym spadku wskaźnika przeciętnej liczby osób przypadająca na jedno mieszkanie (poniżej 2). W strukturze zabudowy mieszkaniowej dominuje zabudowa wielorodzinna, stanowiąca ponad 70% zasobów.

Z kolei w strukturze własnościowej dominują mieszkania budowane na sprzedaż lub wynajem. Udział **zasobów komunalnych** kształtuje się na poziomie zaledwie 4,4% i wykazuje tendencję spadkową. Wobec wyraźnej zapaści budownictwa mieszkaniowego dostępnego w wymiarze ekonomicznym (mieszkania komunalne, czynszowe) kluczowym wyzwaniem jest sformułowanie aktywnej polityki mieszkaniowej z ofertą mieszkań dla mieszkańców, którzy nie są w stanie nabyć mieszkań na rynku komercyjnym, gdzie poziom cen należy do najwyższych w Polsce. Niewątpliwie, zasadne w tym kontekście jest wykorzystanie jako zasobu pustostanów, których udział jest szacowany aż na 5% ogółu mieszkań.

Zasoby terenów mieszkaniowych w Gdyni są ograniczone ze względu na uwarunkowania przyrodnicze oraz konserwatorskie. Realizowane inwestycje mieszkaniowe koncentrują się przede wszystkim na zagospodarowaniu terenów niezabudowanych oraz na modernizacji lub uzupełnieniu istniejącej zabudowy, przy czym są to inwestycje w pełni komercyjne. Ważną kwestią jest weryfikacja zasobów i rzeczywistego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową, szczególnie biorąc pod uwagę zwiększenie poziomu dywersyfikacji mieszkań pod kątem różnych inwestorów i dostępności finansowej. W obecnej sytuacji brak dostępnych cenowo mieszkań stanowi barierę rozwojową dla miasta, szczególnie w kontekście zatrzymywania dotychczasowych oraz pozyskiwania nowych mieszkańców (szczególnie osób młodych i aktywnych zawodowo) i pośrednio wpływa na pogłębianie procesów suburbanizacji.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Jakość życia

Mieszkańcy Gdyni wykazują wysoki **subiektywny poziom zadowolenia** z mieszkania w mieście (90%), przy czym jego wartość wykazuje umiarkowany trend spadkowy. Gdynianie relatywnie najwyżej oceniają poczucie bezpieczeństwa i jakość powietrza, natomiast najgorzej infrastrukturę związaną z transportem samochodowym (korki, stan nawierzchni dróg i dostępność miejsc parkingowych), ceny mieszkań i jakość opieki zdrowotnej. Zwraca uwagę istotne zróżnicowanie formułowanych ocen w zależności od miejsca zamieszkania (najwyższe – w dzielnicach położonych w centrum miasta lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie, najniższe – w dzielnicach oddalonych od centrum, w szczególności północnych oraz na Karwinach).

Czynnikami, które znacząco wpływają na wysoką atrakcyjność osiedleńczą Gdyni są m.in. nadmorskie położenie, bliskość terenów zieleni oraz walory wynikające z położenia w centrum Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot. Szczególnie bezpośredni dostęp do morza jest całorocznym czynnikiem kształtującym dobrostan psychofizyczny mieszkańców i sprzyjającym profilaktyce zdrowotnej. Z jednej strony są to oczywiste zasoby w zakresie promowania Gdyni jako przyjaznego miejsca zamieszkania. Z drugiej jednak, czynniki te powodują rosnącą presję inwestycyjną i wzrost cen nieruchomości, które utrudniają wielu obecnym i potencjalnym przyszłym mieszkańcom osiedlenie się w Gdyni lub zapewnienie sobie godnych warunków zamieszkania. Na jakość życia w Gdyni wpływa zatem wiele czynników, również tych niezależnych od władz miasta, co stanowi tym większe wyzwanie w zakresie planowania i realizacji miejskich inwestycji, inicjatyw i usług publicznych.

Cyfryzacja

Intensywny rozwój cyfryzacji i najnowszych rozwiązań technologicznych jest kluczowy dla miasta, bowiem tego typu rozwiązania kształtują zarówno jego atrakcyjność endogeniczną (perspektywa mieszkańca), jak i egzogeniczną (perspektywa zewnętrznych użytkowników miasta: inwestorów, turystów, studentów, cudzoziemców itd.).

Do ważniejszych wdrożonych w Gdyni **narzędzi i rozwiązań cyfrowych** oraz **e-usług** należą:

- o udostępnienie publicznie danych zgodnie z europejskimi standardami,
- o wprowadzenie Karty Mieszkańca Gdyni,
- o powołanie Gdyńskiego Centrum Kontakt,
- o rozwój miejskiej aplikacji Gdynia.pl, oferującej mieszkańcom szeroki zakres funkcjonalności,
- o udostępnienie Platformy Cyfrowego Urzędu, umożliwiającej składanie dokumentów online,
- o wprowadzenie systemu e-Sesja, umożliwiającego cyfrowe zarządzanie obradami Rady Miasta,
- o uruchomienie Gdyńskiej Platformy Dialogu, wspierającej lokalną partycypację obywatelską,
- o zintegrowanie rozkładów jazdy komunikacji miejskiej z Mapami Google,
- o udostępnienie mieszkańcom Smart Mapy Gdyni, służącej prezentacji miejskich inwestycji.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Powyższe inicjatywy i narzędzia są potwierdzeniem zaawansowanych działań gdyńskiego samorządu na rzecz rozwoju cyfryzacji. Niezbędne jest jednak dalsze wspieranie rozwoju technologii i e-usług w celu poprawy funkcjonowania urzędu oraz uatrakcyjnienia oferty cyfrowej dla mieszkańców, wraz z pragmatycznym wykorzystaniem możliwości sztucznej inteligencji. Konieczne jest także śledzenie aktualnych trendów i wytycznych w zakresie suwerenności cyfrowej oraz wdrażanie rozwiązań technicznych, które skutecznie chronią prywatność i informacje przetwarzane przez lokalną administrację

Aktywność obywatelska i integracja społeczna mieszkańców

Organizacje pozarządowe odgrywają od niemal 30 lat ważną rolę w Gdyni, oferując i uzupełniając działania władz lokalnych i instytucji publicznych. W Gdyni zarejestrowanych jest ok. tysiąc fundacji i stowarzyszeń, z których znaczna część stale lub okresowo współpracuje z samorządem. Gdyńskie organizacje wykazują się skutecznością w zakresie aplikowania o fundusze ze źródeł zewnętrznych, co świadczy o postępującej profesjonalizacji trzeciego sektora. Zaangażowanie mieszkańców w działalność sektora NGO jest wyrazem lokalnej aktywności obywatelskiej i rozumienia partycypacji, dlatego wymaga dalszego systematycznego wsparcia ze strony samorządu.

Istotnym elementem gdyńskiego systemu wspierania aktywności obywatelskiej, rozwoju społeczności lokalnych oraz budowania kapitału społecznego jest rozwijana od 2018 roku sieć Przystani – centrów sąsiedzkich współtworzonych przez miejskie jednostki, organizacje społeczne, lokalnych liderów i mieszkańców.

Ważnym wymiarem aktywności obywatelskiej jest też **Budżet Obywatelski**. Corocznie wzrasta pula środków na projekty budżetu, choć należy zauważyć malejącą frekwencję głosujących. Należy istotnie zweryfikować działania na rzecz Budżetu Obywatelskiego z uwagi na spadek wiarygodności tego narzędzia, wynikający nie tylko z czynników obiektywnych (pandemia, wojna w Ukrainie), ale także zniechęcenia wynikającego z przedłużającego się procedowania i realizacji wybranych przez mieszkańców projektów.

Gdynia dysponuje znacznym potencjałem zasobów oraz szeroką ofertą wsparcia środowiskowego i specjalistycznego, a rozwój usług deinstytucjonalnych stanowi od lat jeden z priorytetów lokalnej polityki społecznej. Szczególną rolę w realizacji tych założeń pełni Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gdyni, który w 2025 roku objął wsparciem ponad 15 tysięcy mieszkańców. Ośrodek, wraz z innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, zapewnia i rozwija usługi środowiskowe dla różnych grup odbiorców.

Szczególną rolę na rzecz integracji społecznej pełni Laboratorium Innowacji Społecznych (LIS), jednostka miejska koordynująca działania różnych jednostek oraz wdrażająca innowacyjne rozwiązania w obszarze polityki społecznej. Wyrazem roli LIS na rzecz społecznej integracji jest fakt organizacji w 2023 roku 4,3 tys. wydarzeń i warsztatów dla mieszkańców.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

W odpowiedzi na postępujące procesy starzenia, samorząd gdyński podejmuje różne działania na rzecz aktywizacji i integracji społecznej osób starszych. **Wsparcie seniorów i osób z niepełnosprawnościami** w zakresie usług opiekuńczych koordynuje Gdyńskie Centrum Usług Opiekuńczych (GCUO). Poza organizacją i świadczeniem usług opiekuńczych, GCUO realizuje usługę teleopieki oraz programy rządowe, m.in. „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” i „Opieka Wytchnieniowa”. Za działania aktywizujące osoby starsze w Gdyni odpowiada Centrum Aktywności Seniora (CAS), koordynujące działalność Gdyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz sześciu miejskich klubów seniora, a także wspierające merytorycznie działalność innych gdyńskich klubów, z których korzysta 13 tys. Gdynian w wieku 60+.

Zaangażowanie miasta na rzecz osób starszych wyraźnie zaznacza się w sferze publicznej, co wobec faktu postępujących procesów starzenia, może być ważną przesłanką kierowania działań rozwojowych na politykę senioralną jako ważne ogniwo wsparcia społecznego, ale także rozwoju, zarówno publicznego, jak i prywatnego sektora tzw. srebrnej gospodarki (silver economy).

Wyraźna luka w zakresie działań dotyczy **młodzieży**, a zwłaszcza młodszych nastolatków, którzy komunikują potrzebę stworzenia bezpiecznej przestrzeni do integracji, szczególnie w sezonie jesienno-zimowym, gdy możliwości spędzania czasu poza domem są bardziej ograniczone.

W ostatnich latach Gdynia stała się miastem o rosnącej **różnorodności kulturowej**, co wynika z napływu cudzoziemców zarówno w ramach migracji zarobkowych, jak i humanitarnych. Najliczniejsze grupy to obywatele Ukrainy, Białorusi oraz państw azjatyckich. Migranci coraz częściej podejmują decyzję o dłuższym pobycie, co powoduje wzrost zapotrzebowania na stabilne usługi publiczne, w tym edukację, mieszkalnictwo, opiekę zdrowotną i integrację społeczną. Z diagnozy wynika, że Gdynia oraz organizacje społeczne istotnie angażują się w pomoc cudzoziemcom w zakresie poradnictwa prawnego, pośrednictwa pracy, wsparcia psychologicznego i usług dedykowanych kobietom, dzieciom oraz osobom przybyłym z obszarów dotkniętych konfliktami. Kluczowe wyzwania dotyczą dostępności usług publicznych, zwłaszcza dla osób nieznających języka polskiego oraz potrzeby stworzenia trwałego systemu integracji międzykulturowej.

System pomocy społecznej w Gdyni stoi równocześnie przed wyzwaniem reagowania na potrzeby nowych grup mieszkańców oraz osób już od lat korzystających ze wsparcia. Zwiększa się liczba osób, które doświadczają trudności związanych z obniżoną samodzielnością, ubóstwem, bezdomnością czy problemami zdrowia psychicznego. Złożoność problemów oznacza w szczególności konieczność rozwijania usług opiekuńczych, środowiskowych i specjalistycznych, a także rozbudowy i inwestycji w infrastrukturę pomocy społecznej. Wyzwaniem jest również niedobór kadr sektora pomocy społecznej, specjalistów i osób świadczących wsparcie.

Niewątpliwie miasto dysponuje solidną bazą instytucjonalną, jednak skala potrzeb wymaga dalszego rozwoju narzędzi, usług i partnerstw (m.in. w zakresie deinstytucjonalizacji usług społecznych, budowania dla mieszkanki i mieszkańców indywidualnych ścieżek wsparcia w sytuacjach kryzysowych czy też profilaktyki uzależnień), aby zapewnić sprawne funkcjonowanie systemu wsparcia i sprzyjać włączaniu nowych mieszkańców w życie społeczne Gdyni. Sytuacja demograficzna, w tym szczególnie rosnący udział osób starszych i możliwy napływ cudzoziemców, stanowi podstawową stymulantę działań na rzecz wsparcia społecznego i integracji.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Kultura i czas wolny

Z diagnozy sektora kultury w Gdyni wynika, że miasto posiada duży potencjał w zakresie zdywersyfikowanego systemu instytucji i inicjatyw kulturalnych, zarówno w wymiarze endogenicznym, poprzez wzmacnianie kapitału społecznego oraz kształtowanie tożsamości lokalnej, jak i egzogenicznym poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku miasta. Z drugiej strony, przed sektorem kultury nadal istnieje szereg wyzwań strukturalnych, związanych głównie z przestrzenną dostępnością infrastruktury i oferty kulturalnej oraz ich dopasowaniem do zmian demograficzno-społecznych w mieście.

Endogeniczne znaczenie instytucji kultury buduje przede wszystkim sieć publicznych bibliotek i instytucji kultury. Inwestycje realizowane w ostatnich latach, w tym powstanie siedmiu nowych filii bibliotecznych oraz modernizacja istniejących placówek, świadczą o konsekwentnej polityce rozwojowej miasta. Szczególnie ważnym i konsekwentnie realizowanym procesem jest przekształcanie bibliotek w wielofunkcyjne centra lokalnej aktywności. Instytucje kultury w Gdyni w coraz większym stopniu pełnią role edukacyjne i integracyjne, pobudzając zarazem działania lokalne i aktywność sąsiedzką. Konsekwentnie rozwijana sieć „Przystani Gdynia” i bibliotek publicznych zwiększa dostęp do edukacji kulturalnej w skali dzielnicowej, m.in. poprzez realizację projektów animujących lokalne społeczności do partycypacji w przedsięwzięciach o charakterze kulturowym.

Problemem pozostaje nadal nierównomierne rozmieszczenie instytucji kultury, bowiem największa ich koncentracja dotyczy dzielnic śródmiejskich, natomiast w dzielnicach dynamicznie rozwijających się demograficznie jak m.in. Chwarzno-Wiczlino, Pogórze czy Oksywie, dostęp do kultury jest istotnie ograniczony.

Egzogeniczne znaczenie kultury budują w Gdyni przede wszystkim wiodące i rozpoznawalne w skali kraju instytucje (Muzeum Emigracji, Teatr Muzyczny) oraz szeroka i różnorodna oferta wydarzeń kulturalnych z zakresu: literatury (Nagroda Literacka Gdynia, Festiwal Miasto Słowa), filmu (wieloletnia tradycja organizacji Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych, członkostwo w Sieci Miast Kreatywnych UNESCO w kategorii Miasto Filmu), teatru (Festiwal Polskich Sztuk Współczesnych R@Port. Teatr Muzyczny, Teatr Miejski, teatry niezależne) i muzyki (Open'er, Globaltica, Ladies Jazz Festival, CudaWianki).

Analiza stanu kultury w Gdyni prowadzi do wniosku, że ma ona charakter zarówno egalitarny (znaczenie endogeniczne), jak i elitarny (znaczenie egzogeniczne), a zatem powinna być traktowana priorytetowo w projektowaniu perspektyw rozwojowych dla miasta. Z jednej strony stanowi ważny element kształtowania jakości życia i budowania społecznej integracji, z drugiej buduje atrakcyjność miasta, wspomagając kształtowanie jego pozytywnego wizerunku jako miasta kultury i miasta kreatywnego.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Istotnym działaniem na rzecz rozwoju kultury w mieście jest powołanie Gdyńskiej Rady Kultury oraz szereg inicjatyw na rzecz wspierania twórców kultury, w tym stypendia artystyczne dla indywidualnych twórców i animatorów kultury, otwarte konkursy na realizację zadań publicznych z zakresu kultury, program „Start do kultury” skierowany głównie do młodzieży szkół ponadpodstawowych, programy i wydarzenia wspierające twórców filmowych w ramach „Miasta Filmu UNESCO”, przestrzenie i warunki działalności dla twórców (kreatywne przestrzenie i huby m.in. tuBaza, Halo Kultura) oraz organizacji pozarządowych.

W kontekście strukturalnych zmian demograficznych oraz zmian poziomu koncentracji mieszkańców w poszczególnych obszarach miasta, wyzwaniem jest zwiększenie oferty dla seniorów i osób o ograniczonej mobilności oraz poprawa dostępności placówek kultury w dynamicznie rozwijających się dzielnicach. Natomiast wobec wyzwań współczesności i zmieniającej się formuły uczestnictwa w kulturze, ważny będzie rozwój usług cyfrowych i elastyczność oferty (hybrydyzacja), zwłaszcza w zakresie oferty skierowanej do młodzieży i młodych dorosłych.

Należy zarazem podkreślić, że w Gdyni rozwój sektora kultury oraz wsparcie twórców kultury są prowadzone w sposób systemowy i wielowymiarowy, z pełną świadomością faktu znaczenia kultury jako czynnika rozwojowego, zarówno w wymiarze egzogenicznym (kultura elitarna), jak endogenicznym (kultura egalitarna). Łącząc narzędzia finansowe, instytucjonalne i infrastrukturalne. Co ważne, robi to nie tylko przez „granty”, ale też przez budowanie ekosystemu dla pracy twórczej.

Również gdyński **sport** bez wątpienia stanowi wizytówkę miasta, co wynika głównie z organizacji imprez sportowych (ponad połowa wszystkich imprez masowych w Gdyni), w tym międzynarodowych i tak medialnych jak m.in. Ironman Gdynia, Gdynia Sailing Days czy Mistrzostwa Świata SUP. Z pewnością szczególną rolę odgrywa fakt udziału gdyńskich drużyn klubowych w najwyższych klasach rozgrywkowych, w tym Arka Gdynia – piłka nożna mężczyzn, koszykówka mężczyzn, rugby, VBW Gdynia – koszykówka kobiet.

Sport w Gdyni ma również wymiar endogeniczny i oddolny, skierowany do mieszkańców. Inicjatywy takie jak Gdyńskie Poruszenie, Bieg Niepodległości, Bieg Urodzinowy, turnieje sportowe i projekty dzielnicowe przyciągają coraz więcej mieszkańców w każdym wieku, co jest przejawem zdrowego stylu życia Gdynian i zarazem narzędziem integracji społecznej. Z drugiej strony, istnieje szereg wyzwań, związanych szczególnie z:

- o niewystarczającą dostępnością obiektów sportowych, wynikającą z ich nierównomiernego rozmieszczenia w przestrzeni miasta,
- o potrzebą modernizacji części infrastruktury szkolnej i jej adaptacją na potrzeby mieszkańców,
- o istotnymi utrudnieniami i obciążeniem przestrzeni publicznych podczas dużych wydarzeń sportowych.

Wobec faktu, że wymiar wizerunkowy sportu gdyńskiego przeważa nad oddolnym, ważne będzie podjęcie bądź dalsze wspieranie działań na rzecz wzmocnienia dostępu do bezpłatnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w tym w zakresie sportów wodnych, rozwoju infrastruktury lokalnej, promowania codziennej aktywności wśród mieszkańców czy też włączenia aktywności sportowej do działań na rzecz poprawy spójności społecznej, w tym integracji migrantów.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.1. Wymiar społeczny

Bezpieczeństwo

W kontekście **bezpieczeństwa** ważnym elementem jest rozwój systemu zarządzania kryzysowego oraz usprawnienie działań w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom, takim jak m.in. klęski żywiołowe, cyberprzestępczość lub działania wojenne, a także wdrożenie efektywnego systemu obrony cywilnej, uwzględniając miejsca schronienia oraz drogi ewakuacyjne dla mieszkańców.

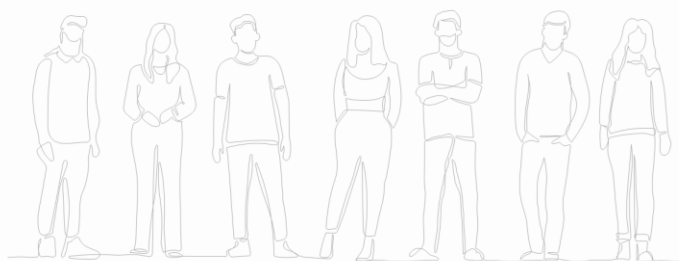
W związku z wybuchem wojny w Ukrainie i niestabilną sytuacją geopolityczną na świecie, kwestie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców stały się jednym z największym wyzwań przed jakim stoją samorządy. Luki w polskim systemie prawnym przez lata uniemożliwiały samorządom angażowanie środków finansowych na tworzenie i utrzymanie budowli ochronnych, co skutkowało postępującą degradacją ich stanu technicznego, a w skrajnych przypadkach całkowitą likwidacją.

Diagnoza wykazała niedostateczną ilość budowli ochronnych (m.in. schrony i miejsca ukrycia) na terenie Gdyni. Zgodnie z ustawą o ochronie ludności i obronie cywilnej docelowo planuje się zapewnić schronienie we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 50% mieszkańców, w tym w budowlach ochronnych (schronach i ukryciach) dla co najmniej 25% przewidywanej liczby ludności.

Ponadto, ze względu na rosnące zagrożenie cyberatakami, istotne są działania na rzecz **cyberbezpieczeństwa** i rozwoju systemów ochrony infrastruktury krytycznej oraz danych osobowych, aby zapewnić Gdynianom wysoki poziom bezpieczeństwa w przestrzeni cyfrowej.

Podstawowym zadaniem miasta jest także zapewnienie bezpieczeństwa szczególnie w miejscach publicznych i na drogach, co wymaga współpracy służb takich jak Straż Miejska, Policja oraz Straż Pożarna. Wśród działań Straży Miejskiej dominują interwencje (niemal 70% wszystkich działań), przede wszystkim drogowe, dotyczące zwierząt oraz porządku w mieście. W analizowanym okresie, co jest pozytywnym trendem, znacznie poprawiło się bezpieczeństwo na drogach, gdyż o ponad 30% spadła liczba wypadków drogowych, a liczba rannych w wypadkach także zmalała (o 28%).

Z perspektywy współczesnych wyzwań i nakładających się kryzysów (klimatycznego, geopolitycznego, epidemicznego), istotnym elementem bezpieczeństwa mieszkańców Gdyni staje się również lokalne bezpieczeństwo żywnościowe.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.2. Wymiar gospodarczy

Podmioty gospodarcze

Analiza struktury **podmiotów gospodarczych** w Gdyni w latach 2018–2023 potwierdza, że gospodarka miasta cechuje się stabilnym i konsekwentnym wzrostem, o czym świadczy fakt, że w tym czasie liczba firm wzrosła o 18,5%. Gdynia charakteryzuje się również ponadprzeciętnym wskaźnikiem przedsiębiorczości – 342 podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, co plasuje miasto w czołówce dużych polskich ośrodków. Ponadto, wzrasta wskaźnik samozatrudnienia, liczony udziałem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Trend ten jest skorelowany z dodatnim bilansem rejestracji firm, a także relatywnie wysoką przeżywalnością nowych przedsiębiorstw (jedynie 7,3% zamykanych firm to podmioty działające krócej niż rok).

Struktura sektorowa gospodarki Gdyni podlega procesom transformacji. Choć największy udział nadal mają branże tradycyjne – handel, budownictwo i usługi profesjonalne – to najwyższą dynamikę wzrostu odnotowano w **sektorach nowoczesnej gospodarki**: informacja i komunikacja (+72,4%), działalność naukowa i techniczna (+25,4%), edukacja (+25,8%). Oznacza to stopniowe przesuwanie się gospodarki miasta w kierunku profilu innowacyjnego, opartego na wiedzy i specjalistycznych usługach. Jednocześnie stabilny wzrost liczby podmiotów w gastronomii i zakwaterowaniu potwierdza rosnące znaczenie turystyki i jakości życia jako czynników rozwojowych.

Gospodarka miasta pozostaje silnie powiązana z **sektorem morskim**, co widoczne jest w danych dotyczących handlu zagranicznego, gdyż największe wartości eksportu i importu generują branże stoczniowe, sprzedaż hurtowa i działalność wspomagająca transport. Choć Gdynia nie należy do największych centrów handlu zagranicznego w Polsce pod względem liczby firm, to jej rola w łańcuchach logistycznych i sektorach morskich jest strategiczna.

Ważną platformą dyskusji o priorytetach rozwoju społeczno-gospodarczego Gdyni, w tym potrzeb i wyzwań przed jakimi staje branża morska, jest od 2024 roku Gdyńska Rada Dialogu Gospodarczego. Opinie wyrażane na tym forum przez przedsiębiorców reprezentujących wiele branż i firm różnej wielkości mają znaczenie m.in. dla gromadzenia przez gdyński samorząd informacji dotyczących warunków i głównych barier dla prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Miasta Gdyni.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.2. Wymiar gospodarczy

Port Gdynia jest portem o strategicznym znaczeniu dla gospodarki narodowej i drugim pod względem przeładunków największym portem morskim w Polsce. Obecnie, wiodącym kierunkiem rozwoju portu jest budowa Portu Zewnętrznego, co pozwoli na obsługę jednostek oceanicznych o znacznej wielkości i zwiększy konkurencyjność portu w regionie Bałtyku. Inwestycja bezpośrednio wygeneruje kilkaset nowych miejsc pracy w samym porcie oraz kilka tysięcy w branżach pokrewnych (logistyka, spedycja). Z drugiej strony tak duża rozbudowa portu może spowodować uciążliwości komunikacyjne, zagrożenia ekologiczne, wpłynie na zmianę krajobrazu nadmorskiego i może być uciążliwa dla mieszkańców (hałas, zanieczyszczenia).

Oprócz portu, do kluczowych wyzwań rozwoju gospodarczego należą ponadto modernizacja infrastruktury kolejowej i planowana Droga Czerwona oraz dalsze przekształcenia terenów postindustrialnych (Międzytorze, Molo Rybackie) na rzecz wykreowania nowych funkcji śródmiejskich i usługowo-przemysłowych w obszarze gdyńskiego waterfrontu. Istnieje potrzeba prowadzenia polityki miejskiej wobec terenów poprzemysłowych i portowych, uwzględniającej m.in. zachowanie funkcji produkcyjno-technologicznych i B+R oraz wspieranie już istniejących i działających na tych terenach podmiotów, parków technologicznych, inkubatorów oraz specjalistycznych ośrodków innowacji. W tym celu niezbędny jest rozwój partnerskiego i międzysektorowego modelu współpracy w zakresie planowania przestrzennego, rozwoju infrastruktury oraz przygotowania terenów pod inwestycje, w szczególności te o strategicznym znaczeniu dla Gdyni i regionu.

Gospodarka Gdyni charakteryzuje się stabilnym wzrostem, silną bazą mikroprzedsiębiorstw, rosnącym sektorem innowacji oraz ważną rolą branż morskich. Wyzwaniami na kolejne lata pozostają: wzmacnianie gospodarki morskiej i portowej poprzez rozwój nowoczesnych, wyspecjalizowanych usług, budowanie odporności gospodarki miejskiej na wahania koniunkturalne poprzez dywersyfikację struktury gospodarczej w kierunku sektorów opartych na wiedzy, nowoczesnych usług i innowacji, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości oraz sektora małych i średnich przedsiębiorstw (w tym szczególnie firm innowacyjnych i kreatywnych oraz start-upów) i wykorzystanie potencjału metropolitalnego dla rozwoju gospodarczego i osiągnięcia efektów skali.

Ponadto, istnieje konieczność dalszego wspierania i rozwijania inicjatyw w zakresie kształcenia zawodowego i ustawicznego. Istotną kwestią pozostaje również usprawnianie procedur w miejskich instytucjach oraz stałe podnoszenie jakości obsługi przedsiębiorców.

Rozwojowi gospodarczemu sprzyja rozwinięty i odpowiednio zdywersyfikowany sektor małych i średnich przedsiębiorstw, zatem należy wspierać MŚP poprzez programy doradcze, finansowe i mentoringowe, szczególnie w branżach kreatywnych oraz usługach specjalistycznych i przemysłach zaawansowanych technologii, a także rozwijać przestrzeń coworkingowe.

Co istotne, polityka rozwoju gospodarczego miasta bezpośrednio oddziałuje wyzwania, przed jakimi staje miasto w innych obszarach. Na przykład długoterminowe utrzymanie potencjału demograficznego miasta, oprócz zapewnienia dostępnych cenowo mieszkań, jest związane z dostępnością atrakcyjnych miejsc pracy oraz możliwością rozwoju przedsiębiorstw na terenie Gdyni, co przyciąga szczególnie osoby młode i aktywne zawodowo.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.2. Wymiar gospodarczy

Rynek pracy

Z diagnozy strategicznej wynika, że Gdynię cechuje dobra i stabilna kondycja lokalnego rynku zatrudnienia, która przejawia się m.in. wzrostem liczby miejsc pracy, bardzo niską **stopą bezrobocia** i niskim wskaźnikiem osób pozostających bez pracy, przypadających na jedną ofertę pracy. Niewątpliwie, poważnym wyzwaniem pozostaje relatywnie niski wskaźnik aktywności zawodowej mieszkańców (57%) oraz wysoki udział osób biernych zawodowo w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym.

W strukturalnym ujęciu bezrobocia zwraca uwagę znaczący odsetek bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie, co może wynikać z niedopasowania kierunków kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy oraz niedoboru kompetencji praktycznych, a także braku miejsc pracy, adekwatnych do posiadanych kompetencji.

Ponadto, znaczną część osób pozostających bez pracy stanowią kobiety, szczególnie te łączące obowiązki opiekuńcze z wychowaniem małych dzieci, a także osoby z niepełnosprawnościami, osoby 50+ i osoby długotrwale bezrobotne. Wsparcie grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy jest z pewnością wyzwaniem na nadchodzące lata dla gdyńskiego samorządu.

Pracownicy cudzoziemscy, przede wszystkim obywatele Ukrainy, są ważną częścią gdyńskiego rynku pracy. Zapotrzebowanie lokalnych przedsiębiorców na pracowników zagranicznych wynosi średniorocznie kilkanaście tysięcy osób. To potwierdza rosnącą rolę imigrantów jako ważnego zasobu rynku pracy i zarazem ważne wyzwanie w zakresie działań integracyjnych.

W kontekście lokalnego rynku istotne są dane nt. **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia**, które w przypadku Gdyni stanowią 110% średniej krajowej, choć z drugiej strony rośnie chociażby liczba osób korzystających z dodatków mieszkaniowych, co oznacza rosnące koszty utrzymania i rosnące dysproporcje społeczne.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.2. Wymiar gospodarczy

Turystyka

Turystyka w Gdyni opiera się na unikatowym połączeniu walorów przyrodniczych, wynikających z nadmorskiego położenia i bezpośredniej bliskości Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego oraz kulturowych, z unikatowym modernistycznym Śródmieściem. Kluczowym elementem struktury **ruchu turystycznego** jest turystyka kulturowa, wzmacniana przez rozpoznawalne szlaki tematyczne oraz wydarzenia o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej, które wzmacniają rozpoznawalność miasta. Z pewnością, na atrakcyjność turystyczną wpływają znane obiekty o znaczeniu naukowo-edukacyjnym, czyli Akwarium Gdyni oraz Centrum Nauki Experyment, generujące ruch turystyczny niezależnie od sezonu. Sezonowość turystyki pozostaje znaczącym problemem w przypadku Gdyni jako miasta nadmorskiego i niewątpliwie rozwój zróżnicowanej cenowo bazy turystycznej, nastawionej na różne grupy turystów, może kształtować zainteresowanie turystów poza sezonem. Choć w analizowanym okresie liczba turystów korzystających z obiektów noclegowych wzrosła aż o 61%, to stanowili oni niecałe 50% osób odwiedzających Gdynię, reszta to tzw. turyści jednodniowi. W tym kontekście ważna pozostaje aktywność promocyjna miasta oraz działalność Gdynińskiej Rady Turystycznej jako platformy współpracy sektora publicznego i prywatnego na rzecz uspołnienia i podniesienia skuteczności oferty turystycznej. Oferta turystyczna Gdyni stanowi bardzo ważne i unikalne uzupełnienie potencjału turystycznego Gdańska i Sopotu. Zatem powinna być postrzegana w kategoriach komplementarności, a nie konkurencyjności.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.3. Wymiar klimatyczno- środowiskowy

Uwarunkowania środowiskowe

Z diagnozy strategicznej wynika, że w Gdyni obserwuje się przejawy globalnej **zmiany klimatu**, na co wskazuje systematyczny wzrost temperatury powietrza, niewielki trend spadkowy sum opadów rocznych przy jednoczesnym wzroście częstotliwości opadów intensywnych. Zarazem rośnie presja na systemy odwodnienia, infrastrukturę techniczną oraz bezpieczeństwo mieszkańców. Zjawisko miejskiej wyspy ciepła w Gdyni ma charakter ograniczony przestrzennie i incydentalny, jednak tereny zwartej zabudowy pozostają przez cały rok cieplejsze niż obszary niezabudowane. Obecność terenów zieleni odgrywa istotną rolę w łagodzeniu lokalnych kontrastów termicznych. Prognozy klimatyczne wskazują na dalsze nasilenie obserwowanych tendencji do 2050 roku, w tym wzrost liczby dni upalnych, wydłużanie okresów bezopadowych przy wysokich temperaturach oraz zwiększenie częstotliwości zjawisk ekstremalnych, takich jak intensywne opady, silne wiatry i burze. Najpoważniejszym zagrożeniem klimatycznym dla miasta są **deszcze nawalne** prowadzące lokalnie do podtopień. Należy uznać adaptację do zmiany klimatu za jeden z kluczowych priorytetów rozwojowych Gdyni, w szczególności w kontekście prognozowanego wzrostu częstotliwości zjawisk ekstremalnych. Polityka miejska powinna systemowo uwzględniać ryzyka klimatyczne w planowaniu przestrzennym, inwestycjach infrastrukturalnych oraz zarządzaniu majątkiem komunalnym.

Gdynia dysponuje ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych oraz istotnymi zasobami wód podziemnych, wykorzystywanymi do zaopatrzenia miasta w wodę. Ukształtowanie terenu Gdyni sprzyja występowaniu zagrożeń powodziowych, szczególnie w warunkach opadów ekstremalnych. **Zasoby wodne**, w tym wody podziemne o strategicznym znaczeniu dla zaopatrzenia miasta, wymagają długofalowej ochrony przed presją urbanizacyjną i zanieczyszczeniami. Priorytetem powinno być zachowanie naturalnych obszarów retencji, w szczególności na terenach Pradoliny Kaszubskiej, oraz ograniczanie ingerencji w stosunki wodne.

Dodatkowym zagrożeniem są **ruchy masowe ziemi**. Zidentyfikowane osuwiska i tereny zagrożone obejmują znaczną część miasta, w tym obszary zabudowane oraz strefy infrastruktury komunikacyjnej. Szczególnie narażone są klifowe odcinki wybrzeża oraz strefa krawędziowa wysoczyzny, gdzie procesy abrazji morskiej i presja inwestycyjna wzmacniają ryzyko destabilizacji gruntów.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.3. Wymiar klimatyczno-środowiskowy

Jakość powietrza i zanieczyszczenie hałasem

Stan aerosanitarny Gdyni oceniany jest jako dobry i ulegający poprawie. W ostatnich latach nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów większości monitorowanych zanieczyszczeń. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń pozostaje sektor komunalno-bytowy, a poprawa jakości powietrza jest efektem ograniczania niskiej emisji oraz rozwoju sieci ciepłowniczej. Korzystne warunki przewietrzania miasta wynikające z położenia nadmorskiego i częstych wiatrów, dodatkowo sprzyjają rozpraszaniu zanieczyszczeń. Analizy klimatu akustycznego wskazują na poprawę sytuacji w zakresie hałasu komunikacyjnego w porównaniu do lat wcześniejszych. Ograniczeniu uległa zarówno powierzchnia obszarów narażonych na nadmierny hałas, jak i liczba mieszkańców objętych jego oddziaływaniem. Hałas drogowy pozostaje głównym źródłem uciążliwości akustycznych, hałas kolejowy i przemysłowy ma charakter lokalny i marginalny.

Zasoby przyrodnicze i zieleń miejska

System przyrodniczy Gdyni, zdominowany przez kompleksy leśne **Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego** (TPK), stanowi jeden z kluczowych elementów struktury miasta. Obszary objęte różnymi formami ochrony przyrody zajmują znaczną część powierzchni miasta i pełnią funkcje przyrodnicze, krajobrazowe oraz rekreacyjne o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Jednocześnie wysoki udział terenów chronionych w strukturze przestrzennej miasta ogranicza możliwości ekspansji zabudowy i wymaga szczególnej równowagi pomiędzy ochroną przyrody a rozwojem funkcji miejskich.

Zieleń miejska (w tym obszary leśne, tereny zieleni urządzonej i enklawy przyrodnicze) stanowi podstawę osnowy ekologicznej Gdyni. Lasy zajmują niemal połowę lądowej powierzchni miasta, co wyróżnia Gdynię na tle innych dużych miast w Polsce. Tereny te pełnią kluczową rolę w regulacji klimatu lokalnego, retencji wód, ochronie różnorodności biologicznej oraz kształtowaniu jakości życia mieszkańców. Mimo tak znacznych obszarów leśnych, Gdynia ma niewielki procent profesjonalnie urządzonych parków miejskich – zieleni urządzonej, która do tego jest nierównomiernie usytuowana w poszczególnych dzielnicach. Jednocześnie obserwuje się postępującą fragmentację systemu przyrodniczego, szczególnie w wyniku rozwoju infrastruktury transportowej i suburbanizacji. Ograniczona drożność korytarzy ekologicznych zmniejsza zdolność systemu do pełnienia funkcji migracyjnych i adaptacyjnych w warunkach zmiany klimatu. Zachowane lokalne powiązania ekologiczne, szczególnie w południowo-zachodniej części miasta, mają istotne znaczenie dla utrzymania różnorodności biologicznej i wymagają uwzględnienia w długofalowej polityce przestrzennej. Zieleń miejska i obszary leśne powinny być traktowane jako kluczowy element infrastruktury adaptacyjnej miasta. Należy dążyć do ochrony ciągłości osnowy ekologicznej oraz przeciwdziałania jej fragmentacji, szczególnie w rejonach intensywnego rozwoju infrastrukturalnego. Zachowanie funkcjonalności systemu przyrodniczego Gdyni wymaga uwzględnienia jego powiązań regionalnych. Odtwarzanie i utrzymanie korytarzy ekologicznych, zwłaszcza w relacji do TPK, jest kluczowe dla odporności ekosystemów na zmiany klimatu i presję urbanizacyjną.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

System transportowy i komunikacyjny

Gdynia pełni istotną rolę w **krajowym i międzynarodowym układzie transportowym**, będąc elementem sieci bazowej TEN-T oraz ważnym węzłem portowym w regionie Morza Bałtyckiego. Układ drogowy i kolejowy miasta zapewnia dobre powiązania z obszarem metropolitalnym i regionem, jednak rosnące natężenie ruchu prowadzi do przeciążenia kluczowych ciągów komunikacyjnych. W zakresie modernizacji i rozbudowy układu drogowego inwestycjami o strategicznym znaczeniu dla Gdyni i regionu pozostają budowa Drogi Czerwonej i remont Estakady Kwiatkowskiego. Przygotowanie i realizacja tych inwestycji wymaga szerokiej współpracy, m.in. z rządem, samorządem województwa, sąsiednimi gminami oraz partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego.

Szczególnie istotne ograniczenia występują w **systemie kolejowym**, gdzie kumulacja ruchu aglomeracyjnego, dalekobieżnego i towarowego skutkuje spadkiem przepustowości i obniżeniem jakości obsługi pasażerów. Port Gdynia jest jednym z najważniejszych portów morskich w Polsce, o rosnących obrotach ładunkowych i znaczeniu międzynarodowym. Jego rozwój ograniczany jest jednak przez niedostosowaną infrastrukturę dostępową oraz brak rezerw terenowych w bezpośrednim sąsiedztwie. Dostępność komunikacyjna terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie portu i terenów przemysłowych wzdłuż ul. J. Wiśniewskiego ma znaczenie strategiczne nie tylko dla samego portu, lecz również dla zlokalizowanego tu Bałtyckiego Portu Nowych Technologii oraz podmiotów przemysłowych i technologicznych.

System komunikacji zbiorowej w Gdyni charakteryzuje się wysoką dostępnością przestrzenną, gdyż niemal wszyscy mieszkańcy mają dostęp do przystanków obsługujących częste połączenia. Jednocześnie konkurencyjność transportu publicznego wobec samochodu osłabiana jest przez kongestię drogową, brak pełnej integracji taryfowej w skali metropolitalnej oraz niewystarczającą ciągłość buspasów. Miasto prowadzi aktywną politykę rozwoju **mobilności pieszej i rowerowej**, dysponując rozbudowaną siecią dróg rowerowych oraz standardami projektowymi promującymi ruch niezmotoryzowany. Pomimo postępów, nadal występują bariery przestrzenne i braki w spójności sieci. Wysoki i rosnący wskaźnik motoryzacji, dominacja samochodu w strukturze podróży oraz dłuższy czas przejazdu transportem zbiorowym w porównaniu z autem wskazują na istotne wyzwania dla realizacji celów zrównoważonej mobilności w perspektywie długookresowej.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

Infrastruktura techniczna, gospodarka odpadami i system energetyczny miasta

Infrastruktura techniczna Gdyni w zakresie gospodarki wodno-ściekowej funkcjonuje w systemie ponadlokalnym i wraz z gminami przyległymi jest obsługiwana przez Grupową Oczyszczalnię Ścieków „Dębogórze”, o wystarczającej przepustowości i nowoczesnej technologii oczyszczania. Pomimo wysokiego poziomu skanalizowania nadal wskaźnik przyłączania nie spełnia normy unijnej, co wymaga konsekwentnej rozbudowy sieci kanalizacyjnej na obrzeżach miasta oraz systemowego ograniczania stosowania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Zaopatrzenie w wodę opiera się na zasobach wód podziemnych, co zapewnia dobrą jakość wody dostarczanej odbiorcom. **System wodociągowy** funkcjonuje jako wielostrefowy układ pompowy ze zbiornikami retencyjnymi, dostosowany do uwarunkowań przestrzennych miasta zapewniając dostawę wody. W związku z postępującą urbanizacją oraz koniecznością modernizacji istniejących ujęć wody, wynikającą z ich wieku i stopnia wyeksploatowania, niezbędne jest prowadzenie działań inwestycyjnych w zakresie rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodociągowej. W szczególności dotyczy to ujęć wody oraz zbiorników retencyjnych, których wydajność i pojemność powinny zostać dostosowane do prognozowanego zapotrzebowania na wodę. Szczególnego znaczenia nabierają działania inwestycyjne na obszarach peryferyjnych miasta, w tym w dzielnicach Chwarzno-Wiczlino, Wielki Kack, Mały Kack oraz Babie Doły, gdzie dynamiczny rozwój zabudowy mieszkaniowej powoduje wzrost zapotrzebowania na infrastrukturę techniczną. Dalszy rozwój tych obszarów powinien być ściśle skoordynowany z rozbudową i modernizacją infrastruktury wodociągowej oraz kanalizacyjnej tak, aby zapewnić odpowiednią jakość usług komunalnych i utrzymać standardy obsługi mieszkańców.

Największe wyzwania dotyczą jednak **systemu kanalizacji deszczowej**. Ograniczony zasięg sieci, niewystarczająca liczba zbiorników retencyjnych oraz brak kompleksowego zarządzania wodami opadowymi skutkują lokalnymi podtopieniami i powodziami błyskawicznymi. Istniejący system odwodnienia jest niedostosowany do nasilających się ekstremalnych zjawisk pogodowych, zatem kluczowym wyzwaniem dla samorządu gdyńskiego powinno być przygotowanie programu rozwoju systemu kanalizacji deszczowej jako jednego z kluczowych działań horyzontalnych. Ponadto, istnieje potrzeba zagospodarowania terenu z uwzględnieniem obiektów małej retencji. W przestrzeni miejskiej mogą to być np. ogrody zielone, niecki infiltracyjne, obniżone krawężniki odwodnieniowe, parkingi z ażurową nawierzchnią itp.”

System gospodarki odpadami organizowany jest przez Miasto Gdynia poprzez zapisy Regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz organizację odbioru odpadów od mieszkańców. Większość odpadów transportowana jest przez firmy wywozowe do Instalacji Komunalnej „Eko Dolina” w Łężycach gm. Wejherowo, współzarządzanej przez Gminę Miasta Gdynia. System zbiórki uzupełniony jest przez 1 punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – PSZOK zlokalizowany w Łężycach i przez 5 punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych – PZON znajdujących się na terenie miasta.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

Zbiórką odpadów w PZON-ach zajmuje się Komunalny Związek Gmin „Dolina Redy i Chylonki”. W ostatnich latach obserwowany jest wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przy jednoczesnym zwiększaniu udziału selektywnej zbiórki i ograniczaniu frakcji niesegregowanej. Od 2024 r. gmina Gdynia nie uzyskuje jednak wymaganych ustawą poziomów recyklingu. Niezbędne są zmiany systemowe w perspektywie długoterminowej, w tym podjęcie działań na rzecz zwiększenia tego wskaźnika – np. poprzez promowanie zakładania przez mieszkańców kompostowników oraz wdrażanie innych działań, minimalizujących sankcje finansowe za nieosiągnięcie wymaganych poziomów. Szczególnie konieczna jest edukacja mieszkańców w zakresie segregacji nie tylko surowców, ale i bioodpadów. Współwłasność Miasta Gdynia w instalacji „Eko Dolina” stanowi istotny atut strategiczny, który powinien być wykorzystywany do zapewnienia stabilności zagospodarowania odpadów oraz rozwoju nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu.

System energetyczny miasta opiera się na zasilaniu z Krajowego Systemu Elektroenergetycznego oraz Elektrociepłowni Gdyńskiej, pełniącej kluczową rolę zarówno w produkcji energii elektrycznej, jak i ciepła w kogeneracji. Zużycie energii elektrycznej w Gdyni wykazuje w ostatniej dekadzie trend wzrostowy, co wskazuje na rosnące potrzeby energetyczne miasta. Jednocześnie rozwój odnawialnych źródeł energii pozostaje na relatywnie niskim poziomie. Choć na terenie miasta funkcjonuje kilka tysięcy instalacji OZE, w tym miejskie instalacje fotowoltaiczne, ich łączna moc i udział w bilansie energetycznym miasta są ograniczone. Potencjał rozwoju OZE, zwłaszcza w zasobach komunalnych i obiektach użyteczności publicznej, pozostaje w dużej mierze niewykorzystany. Wobec potencjału miasta i celów transformacji energetycznej Polski istotnym wyzwaniem będzie intensyfikacja działań inwestycyjnych w tym zakresie. System ciepłowniczy Gdyni opiera się głównie na miejskiej sieci ciepłowniczej zasilanej z Elektrociepłowni Gdyńskiej, która pokrywa ponad połowę zapotrzebowania na moc cieplną miasta. Istotną rolę odgrywają również indywidualne źródła ciepła oraz lokalne kotłownie, co przekłada się na zróżnicowaną strukturę zaopatrzenia w ciepło. Znaczna część infrastruktury ciepłowniczej pochodzi z drugiej połowy XX wieku i wymaga systematycznej modernizacji w celu ograniczenia strat ciepła, poprawy efektywności energetycznej oraz redukcji niskiej emisji. Dominującym odbiorcą ciepła pozostaje sektor mieszkaniowy, w szczególności budownictwo wielorodzinne, co uzasadnia konieczność koncentracji działań strategicznych na wielorodzinnej zabudowie mieszkaniowej, w szczególności w zakresie kontynuacji działań termomodernizacyjnych, poprawy efektywności energetycznej i intensyfikacji rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii. Zaopatrzenie Gdyni w gaz ziemny realizowane jest w oparciu o rozbudowany system przesyłowy i dystrybucyjny, powiązany z regionalnym i krajowym systemem gazowym, a główną grupą odbiorców pozostają gospodarstwa domowe. Choć infrastruktura gazowa oraz zaplecze magazynowe są dobrze rozwinięte i wpływają na zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego miasta, to – wobec globalnych uwarunkowań politycznych oraz wyzwań klimatycznych – powinny być stopniowo i konsekwentnie uspołniane z celami dekarbonizacji i transformacji energetycznej.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

Struktura osadnicza w otoczeniu Gdyni

Gdynia pełni funkcję jednego z głównych ośrodków osadniczych północnej części Obszaru Metropolitalnego Gdańsk–Gdynia–Sopot, stanowiąc wraz z Gdańskiem i Sopotem rdzeń metropolii. Jest drugim pod względem populacji ośrodkiem miejskim metropolii, z koncentracją usług wyższego rzędu, edukacji oraz miejsc pracy, oddziałując na szerokie zaplecze osadnicze obejmujące zarówno gminy miejskie, jak i wiejskie. Gdynia pełni wyspecjalizowane **funkcje metropolitalne** o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, w szczególności związane z gospodarką morską, portem, logistyką, obronnością, ratownictwem morskim, nauką i kulturą.

Gdynia wraz z gminami sąsiednimi tworzy układ powiązany funkcjonalnie, który cechują istotne różnicowania w zakresie intensywności zabudowy, trendów demograficznych czy dostępności do infrastruktury technicznej i społecznej.

Intensywność **powiązań funkcjonalnych z gminami sąsiednimi**, w szczególności z Kosakowem, prowadzi do zacierania granic pomiędzy miastem a strefą podmiejską. Jednocześnie w zachodnim otoczeniu miasta relacje te są słabsze i bardziej rozproszone, co ogranicza spójność całego układu osadniczego. Z uwagi na fakt, że Gdynia wraz z gminami sąsiednimi tworzy wspólny obszar codziennych przemieszczeń o charakterze wahadłowym, użytkowania przestrzeni i rynku pracy, zachodzi konieczność analizowania procesów osadniczych w skali ponadlokalnej. Postępujące procesy suburbanizacji w strefie podmiejskiej Gdyni i sposób kształtowania struktury osadniczej na tym obszarze będzie silnie determinował dalszy rozwój miasta.

Analiza **zwartości zabudowy** wskazuje na istotne kontrasty pomiędzy Gdynią a jej otoczeniem. W granicach miasta oraz w bezpośrednio przyległych miejscowościach północnych występuje zabudowa o charakterze zwartym, sprzyjająca efektywnemu wykorzystaniu infrastruktury technicznej i społecznej. W gminach zachodniego otoczenia Gdyni dominuje zabudowa rozproszona, często realizowana w oderwaniu od lokalnych centrów i głównych ciągów transportowych, co jest skutkiem żywiołowych i niekontrolowanych procesów suburbanizacji. Z diagnozy wynika, że relatywnie niski poziom zwartości zabudowy generuje wysokie koszty rozwoju i obsługi infrastruktury technicznej, komplikuje organizację transportu zbiorowego oraz pogarsza dostępność usług publicznych, co w długiej perspektywie obniża efektywność rozwoju przestrzennego całego obszaru funkcjonalnego.

Bezpośrednie otoczenie Gdyni charakteryzuje się bardzo wysoką dynamiką zmian demograficznych, szczególnie w miejscowościach położonych bezpośrednio przy granicach miasta, wynikającą z intensywnego napływu mieszkańców Gdyni do gmin ościennych. Proces ten prowadzi do wzrostu zapotrzebowania na infrastrukturę społeczną i transportową w gminach podmiejskich, przy jednoczesnym utrzymywaniu silnych związków nowych mieszkańców z miastem. Niedostateczny poziom identyfikowania związków pomiędzy prognozami demograficznymi i planowaniem przestrzennym zwiększa ryzyko powstawania deficytów usług publicznych oraz przeciążenia systemów obsługujących Gdynię.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

Dostępność transportowa obszarów otaczających Gdynię jest silnie zróżnicowana przestrzennie. Najlepszą integracją z systemem transportowym miasta charakteryzują się obszary północne oraz miejscowości położone wzdłuż linii kolejowych, w tym Pomorskiej Kolei Metropolitalnej. W zachodniej strefie oddziaływania Gdyni występują natomiast znaczne ograniczenia dostępności transportem zbiorowym, skutkujące długimi czasami dojazdów oraz wysoką zależnością od transportu indywidualnego.

Gdynia pełni funkcję **ponadlokalnego centrum edukacyjnego**, szczególnie w zakresie szkolnictwa średniego, o czym świadczy znaczny udział uczniów dojeżdżających z gmin sąsiednich. Z diagnozy wynika, że dostępność szkół średnich zarówno w skali metropolitalnej, jak i wewnątrzmięskiej jest nierównomierna, co należy potraktować jako istotne wyzwanie w planowaniu infrastruktury oświatowej oraz systemu transportowego całego obszaru funkcjonalnego na rzecz ograniczania odległych i czasochłonnych dojazdów do szkół.

Gdynia jest jednym z głównych **rynków pracy** północnej części województwa pomorskiego. Diagnoza potwierdza, że liczba osób dojeżdżających do pracy w Gdyni znacząco przewyższa liczbę mieszkańców wyjeżdżających z miasta. Skala dojazdów generuje istotne obciążenie układu transportowego oraz przestrzeni publicznej miasta. Jednocześnie silne powiązania rynku pracy Gdyni z otoczeniem potwierdzają jej kluczową rolę gospodarczą, wymagającą koordynacji działań w zakresie transportu, planowania przestrzennego i lokalizacji nowych funkcji gospodarczych.

Gdynia charakteryzuje się relatywnie wysokim stopniem pokrycia **miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego**, co sprzyja kontroli procesów inwestycyjnych. Jednocześnie zmiany systemowe w planowaniu przestrzennym, w tym wprowadzenie planu ogólnego, stanowią istotne wyzwanie organizacyjne i merytoryczne. Pomimo istnienia spójnych instrumentów planistycznych w Gdyni i gminach ościennych, skuteczność polityki przestrzennej miasta jest ograniczana poprzez brak odpowiedniego poziomu koordynacji procesów planistycznych. Wymaga to wzmocnienia współpracy międzygminnej oraz koordynacji kierunków rozwoju przestrzennego.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

Strefy urbanistyczne

W **strukturze przestrzennej** Gdyni wyodrębniono pięć stref urbanistycznych, które odzwierciedlają zróżnicowania miasta w zakresie intensywności zagospodarowania, pełnionych funkcji oraz uwarunkowań przyrodniczych i społeczno-gospodarczych:

- o **strefę centrum miasta**, charakteryzującą się najwyższą intensywnością funkcji o znaczeniu ogólnomiejskim, metropolitalnym i międzynarodowym, stanowiącą centrum życia społecznego, usługowego i kulturalnego Gdyni, ze szczególną rolą reprezentacyjnych przestrzeni publicznych na styku miasta z morzem,
- o **strefę śródmiejską**, obejmującą wielofunkcyjne obszary zwartej intensywnej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zlokalizowane wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta,
- o **strefę miejską**, obejmującą obszary zabudowy położone poza śródmieściem, o dominacji funkcji mieszkaniowej,
- o **strefę przedmieść**, obejmującą peryferyjnie położone obszary z dominacją terenów rolniczych oraz rozproszonej zabudowy mieszkaniowej, podlegającą procesom niekontrolowanej suburbanizacji,
- o **strefę portowo-przemysłowo-usługową**, obejmującą tereny portowe oraz przyległe obszary produkcyjno-usługowe o dużym potencjale rozwojowym, w tym infrastrukturę związaną z ratownictwem morskim i zwalczaniem zanieczyszczeń na morzu.

W kontekście strategii rozwoju należy kontynuować działania na rzecz umacniania reprezentacyjnej funkcji Śródmieścia jako obszaru kształtowania lokalnej tożsamości oraz wielofunkcyjnego centrum miasta przy jednoczesnej ochronie jego walorów urbanistycznych i przestrzeni publicznych. Istotne znaczenie powinny mieć również działania na rzecz równoważenia rozwoju mieszkaniowego z dostępnością usług, transportu zbiorowego oraz przestrzeni publicznych, szczególnie w dzielnicach miasta o najwyższej intensywności inwestycji mieszkaniowych, a także przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w strefie przedmieść i wzmacnianie ochrony terenów przyrodniczych. W kontekście zachodzących przeobrażeń i perspektyw rozwojowych gdyńskiego portu, konieczne jest dostosowanie infrastruktury transportowej i technicznej do rosnących potrzeb strefy portowo-przemysłowo-usługowej oraz lepsza integracja tego obszaru z miastem.

Dziedzictwo kulturowe

Dziedzictwo kulturowe Gdyni stanowi jeden z kluczowych elementów tożsamości miasta. W gminnej ewidencji zabytków ujęto około 1700 obiektów. Szczególną rangę posiada historyczny układ urbanistyczny **Śródmieścia Gdyni**, uznany w 2015 r. za Pomnik Historii jako wybitne osiągnięcie polskiego modernizmu, powstałe na styku miasta i morza, a w 2026 roku wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Zasoby dziedzictwa kulturowego Gdyni obejmują zarówno zespoły architektoniczne i urbanistyczne z okresu intensywnego rozwoju miasta w dwudziestolecie międzywojennym, jak i relikty osadnictwa przedmiejskiego o genezie średniowiecznej. Istotnym komponentem dziedzictwa kulturowego są także zespoły ruralistyczne dawnych wsi, zespoły dworsko-parkowe czy też fortyfikacje z połowy XX w. oraz historyczne cmentarze.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.4. Wymiar przestrzenny

W kontekście strategii rozwoju miasta należy traktować **zasoby kulturowe** jako strategiczny potencjał rozwojowy, nie tylko wzmacniający tożsamość lokalną i jakość życia mieszkańców, ale również jako czynnik kształtujący atrakcyjność turystyczną miasta. Ponadto, ważnym wyzwaniem powinno być konsekwentne łączenie działań konserwatorskich z procesami inwestycyjnymi i rewitalizacyjnymi w mieście. Szczególnie istotne jest wskazanie potrzeby działań edukacyjnych i promocyjnych, podkreślających znaczenie dziedzictwa kulturowego jako dobra wspólnego i podstawy kształtowania gdyńskiej tożsamości oraz identyfikacji z miastem.

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Proces **rewitalizacji** w Gdyni jest realizowany poprzez zintegrowane działania społeczne, przestrzenne i gospodarcze, skoncentrowane terytorialnie na obszarach znajdujących się w stanie kryzysowym. Podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji jest „Gminny Program Rewitalizacji Miasta Gdyni 2030+”. Dokument ten został przyjęty w 2025 roku i stanowi aktualizację programu, którego ramy czasowe obejmowały okres 2017-2026. Proces rewitalizacji w Gdyni jest skoncentrowany na sześciu podobszarach. Są to: Babie Doły, część dzielnicy Oksywie, północno-zachodnie Witomino, Chylonia (z osiedlem Zamenhofa-Opata Hackiego i Meksykiem) oraz Leszczynki ze Wzgórzem Orlicz-Dreszera.

Program obejmuje zarówno działania o charakterze infrastrukturalnym (budowa bądź adaptacja istniejących obiektów na Przystanie Sąsiedzkie, placówki wsparcia dziennego, nowe przestrzenie rekreacyjne i sportowe, modernizacja infrastruktury technicznej, termomodernizacja budynków mieszkalnych, remonty zasobu komunalnego) oraz społecznym (wzmacnianie społecznego zaangażowania mieszkańców, integracja lokalnych społeczności, działania osłonowe, aktywizacja społeczno-zawodowa, poprawa bezpieczeństwa). Poza obszarem rewitalizacji zidentyfikowano także tereny wymagające przekształceń oraz rehabilitacji, obejmujące m.in. zdekapitalizowane tereny przemysłowe, portowe, pokolejowe i powojenne, a także obszary substandardowej zabudowy mieszkaniowej.

Doświadczenia w realizacji procesu rewitalizacji w Gdyni są pozytywne. Interwencja powinna być kontynuowana w tych częściach miasta, w których ponowna diagnoza potwierdzi strukturalne nakładanie się problemów społecznych, przestrzennych i gospodarczych. Po zakończeniu obowiązywania Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Gdyni 2030+ zasadne jest przeprowadzenie ponownej delimitacji obszarów zdegradowanych, która wskaże, czy i gdzie prowadzenie rewitalizacji pozostaje uzasadnione. Niewątpliwie, wraz z przeobrażeniami rewitalizacyjnymi powinny się rozwijać działania na rzecz społecznej animacji mieszkańców i kształtowania ich współodpowiedzialności za przestrzeń zamieszkania. Istotnym kierunkiem powinna być intensyfikacja działań na rzecz modernizacji zasobu mieszkaniowego oraz tworzenie bezpiecznych i inkluzywnych przestrzeni publicznych, odpowiadających na potrzeby różnych grup społecznych. W kontekście zmiany klimatu, podjęte i planowane działania rewitalizacyjne powinny być bezpośrednio powiązane z rozwiązaniami z zakresu adaptacji do zmiany klimatu, w szczególności poprzez zrównoważoną gospodarkę wodami opadowymi, rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury i poprawę jakości środowiska zamieszkania.

2. Wnioski z diagnozy strategicznej

2.5. Podsumowanie

Na podstawie opisanych powyżej wniosków z diagnozy strategicznej można wskazać na kluczowe wnioski o charakterze syntetycznym w każdym z analizowanych wymiarów: społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym.

WYMIAR SPOŁECZNY	WYMIAR GOSPODARCZY
- o Spadek liczby mieszkańców Gdyni oraz postępujące starzenie się społeczeństwa - o Ujemny przyrost naturalny oraz ujemne saldo migracji jako czynniki zmniejszające populację miasta - o Silne poczucie tożsamości lokalnej ważnym fundamentem kapitału społecznego miasta - o Rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne i zdrowotne, zwłaszcza w zakresie opieki nad osobami starszymi - o Wzrost skali problemów zdrowia psychicznego, w tym liczby prób samobójczych - o Zwiększający się udział migrantów oraz potrzeba rozwijania systemu integracji społecznej i dostępu do usług publicznych - o Znaczny potencjał instytucji kultury i sportu przy jednoczesnym nierównomiernym dostępie do infrastruktury w poszczególnych dzielnicach miasta	- o Stabilny wzrost liczby przedsiębiorstw oraz wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców - o Dynamiczny rozwój sektorów gospodarki opartej na wiedzy i nowych technologiach - o Silne powiązanie gospodarki miasta z sektorem morskim i portowym - o Port Zewnętrzny – korzyści ekonomiczne, jak i potencjalne uciążliwości dla miasta - o Dobra kondycja lokalnego rynku pracy oraz niski ogólny poziom bezrobocia, ale znaczne bezrobocie wśród osób w trudnej sytuacji na rynku pracy - o Niski poziom innowacyjności gospodarki miasta, m.in. w zakresie liczby patentów - o Potrzeba dywersyfikacji struktury gospodarki oraz wzmacniania sektora MŚP, start-upów i przedsiębiorstw innowacyjnych
WYMIAR PRZESTRZENNY	WYMIAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY
- o Wyjątkowo atrakcyjne położenie miasta (dostęp do morza, lasów, w centrum Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot i w bezpośredniej bliskości Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego) - o Postępujące procesy suburbanizacji oraz odpływ mieszkańców do gmin ościennych - o Rozproszona zabudowa w strefie podmiejskiej oraz związane z nią wysokie koszty infrastruktury i trudności w organizacji transportu publicznego - o Wysoka skala dojazdów do pracy i szkół generująca obciążenie infrastruktury transportowej miasta - o Wyzwania w funkcjonowaniu systemu transportowego, w tym rosnący ruch samochodowy i ograniczona przepustowość transportu kolejowego - o Potrzeba przekształcania terenów poprzemysłowych i powojkowych na nowe funkcje miejskie - o Konieczność kontynuacji i rozszerzania działań rewitalizacyjnych w obszarach zdegradowanych	- o Nasilające się skutki zmiany klimatu, w tym wzrost temperatury i częstsze zjawiska ekstremalne - o Wysokie ryzyko lokalnych podtopień i powodzi błyskawicznych związane z intensywnymi opadami - o Niedostosowanie systemu kanalizacji deszczowej do nasilających się zjawisk pogodowych - o Konieczność rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury jako kluczowego elementu wdrażania rozwiązań opartych na naturze - o Rosnąca presja urbanizacyjna na ekosystemy leśne - o Rosnąca presja urbanizacyjna na systemy wodociągowe i kanalizacyjne - o Wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych przy rosnących wymaganiach dotyczących recyklingu

3. Wizja

WIZJA

GDYNIA 2035 – MIASTO NA CAŁE ŻYCIE

3. Wizja

Miasto silnej wspólnoty

Miasto Gdynia, znane jako „polskie okno na świat”, od początków swojego istnienia przyciągało ludzi odważnych i aktywnych z Polski i świata, którzy mogli w nim realizować swoje marzenia. Choć od czasu pionierów budujących port i nowoczesne miasto-projekt minęło ponad 100 lat, to w DNA Gdyni zostały na trwałe zapisane takie wartości jak sprawczość, otwartość na nowe idee oraz poczucie silnej wspólnoty. Gdynia w 2035 roku to miasto przyjazne wszystkim Gdynianom, w tym nowym mieszkańcom, którzy przybywają tutaj w poszukiwaniu życia w harmonii, wynikającej z codziennego kontaktu z unikatową naturą oraz możliwości realizacji aspiracji zawodowych i rozwijania pasji.

Miasto harmonijnie łączące miejskość i naturę

Gdynia w 2035 roku to miasto nowoczesne, przyjazne i zielone. Z jednej strony otoczone Trójmiejskim Parkiem Krajobrazowym, z drugiej kilometrami piaszczystych plaż. Tereny zieleni i rekreacyjne dostępne są mieszkańcom wszystkich dzielnic, w odległości bliskiego spaceru od miejsca zamieszkania. Unikalny w skali kraju dostęp do morza w centrum miasta, nowoczesna infrastruktura i szeroka oferta aktywności nadmorskich zapewniają Gdynianom i odwiedzającym Gdynię gościom całoroczną możliwość sportów i rekreacji na świeżym powietrzu. Gdynianie szanują naturę w mieście i się o nią troszczą. Dzieci w szkołach uczą się jak żyć zdrowo i w poszanowaniu przyrody, ich rodzice oraz dziadkowie dbają o zieleń w swoim sąsiedztwie i zakładają ogrody deszczowe. Między terenami leśnymi a morzem rozpościera się kompaktowe, przyjazne mieszkańcom miasto. Nowoczesna, proekologiczna architektura znakomicie wkomponowuje się w przedwojenny modernizm. Śródmieście Gdyni, perła modernizmu, wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO, przyciąga uwagę turystów z całego świata. Śródmieście to serce Gdyni oferujące bogatą ofertę kulturalną, rozrywkową i gastronomiczną. Gdynia jest gospodarzem uznanych na całym świecie festiwali, należy też do sieci miast kreatywnych UNESCO jako Miasto Filmu, przyciąga środowiska twórcze z Polski i Europy.

Gdynia nieustająco się rozwija, powstają nowe osiedla, a nawet całe założenia urbanistyczne jak obszar tzw. Międzytorza, oferujące swoim mieszkańcom mieszkania, biura, sklepy i tereny rekreacyjne. Wszystko w duchu harmonii miasta i natury. Proekologiczny transport zapewnia szybkie i wygodne przemieszczanie się do miejsc pracy, usług i rekreacji. Gdynianie mają dostęp do licznych, całorocznych obiektów sportowych, w tym związanych ze sportem będącym wizytówką miasta, czyli żeglarstwem, w nowoczesnym Olimpijskim Centrum Żeglarskim.

Liczne słoneczne dni, nadmorska bryza, jasne elewacje nowoczesnej architektury oraz wszechobecne tereny zieleni tworzą codzienne doświadczenie dobrostanu mieszkańców. W 2035 roku to wyróżnienie być mieszkańcem Gdyni, miasta, w którym oddycha się czystym, nadmorskim powietrzem i które umożliwia dobre, wygodne oraz bezpieczne życie. Dostępność mieszkań, szeroka oferta żłobków i przedszkoli oraz bardzo dobre szkoły, a także dbałość o dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży przyciąga szczególnie młode rodziny z dziećmi. Wysoki poziom nauczania w gdyńskich szkołach wyższych, w tym na unikatowych kierunkach morskich, przyciąga do Gdyni studentów z Polski i ze świata, którzy po ukończeniu nauki znajdują tu dobrą pracę i korzystną ofertę mieszkaniową.

Nadbałtyckie miasto – centrum życia gospodarczego

Od początku istnienia Gdynia to morze, więc w 2035 roku miasto w pełni wykorzystuje potencjał nadmorskiego położenia zarówno w aspekcie gospodarczym w innowacyjnych branżach związanych z jego zasobami, jak i turystycznym oraz rekreacyjnym. Tworzy korzystne warunki dla przedsiębiorców rozwijających nowoczesne produkty, usługi i inicjatywy. Miasto jest dynamicznym ośrodkiem współtworzącym obszar metropolitalny, przyciągającym nowych mieszkańców z innych części Polski i Europy, którzy znajdują tu dobrze płatną i ciekawą pracę w nowoczesnych branżach związanych m.in. z gospodarką morską, energetyką jądrową czy branżą offshore. Port Gdynia dzięki wybudowaniu Portu Zewnętrznego i Drogi Czerwonej rozwija się jako jeden z największych hubów przeładunkowych północnej Europy niezmiennie pozostając motorem napędowym gospodarki regionu. Gdynia wraz z całą metropolią to liczące się w Europie centrum życia gospodarczego, prężnie współpracujące z innymi ośrodkami gospodarczymi z rejonu Morza Bałtyckiego. Udana transformacja terenów po dawnych zakładach przemysłowych świadczy o tym, że Gdynia jest miastem, które umiejętnie przekształca swoje dziedzictwo przemysłowe w zasoby przyszłości.

4. Cele i kierunki działań

GDYNIA 2035

MIASTO NA CAŁE ŻYCIE

CELE STRATEGICZNE
HORYZONTALNE

CELE STRATEGICZNE
TEMATYCZNE

4. Cele i kierunki działań

Głównym celem gdyńskiego samorządu będzie dalsze **podnoszenie komfortu życia mieszkańców i odwiedzających miasto gości** oraz kształtowanie miasta w sposób przyjazny całej gdyńskiej wspólnocie i naturze, a także zachęcanie nowych mieszkańców do osiedlania się w Gdyni. Tak, żeby **Gdynia w 2035 roku była miastem na całe życie** zarówno dla żyjących tu już Gdynian, jak i osób, które wybiorą ją na swój nowy dom.

Realizacji tego celu głównego i osiągnięciu założonej wizji Gdyni w 2035 roku będzie służyć siedem **celów strategicznych tematycznych**:

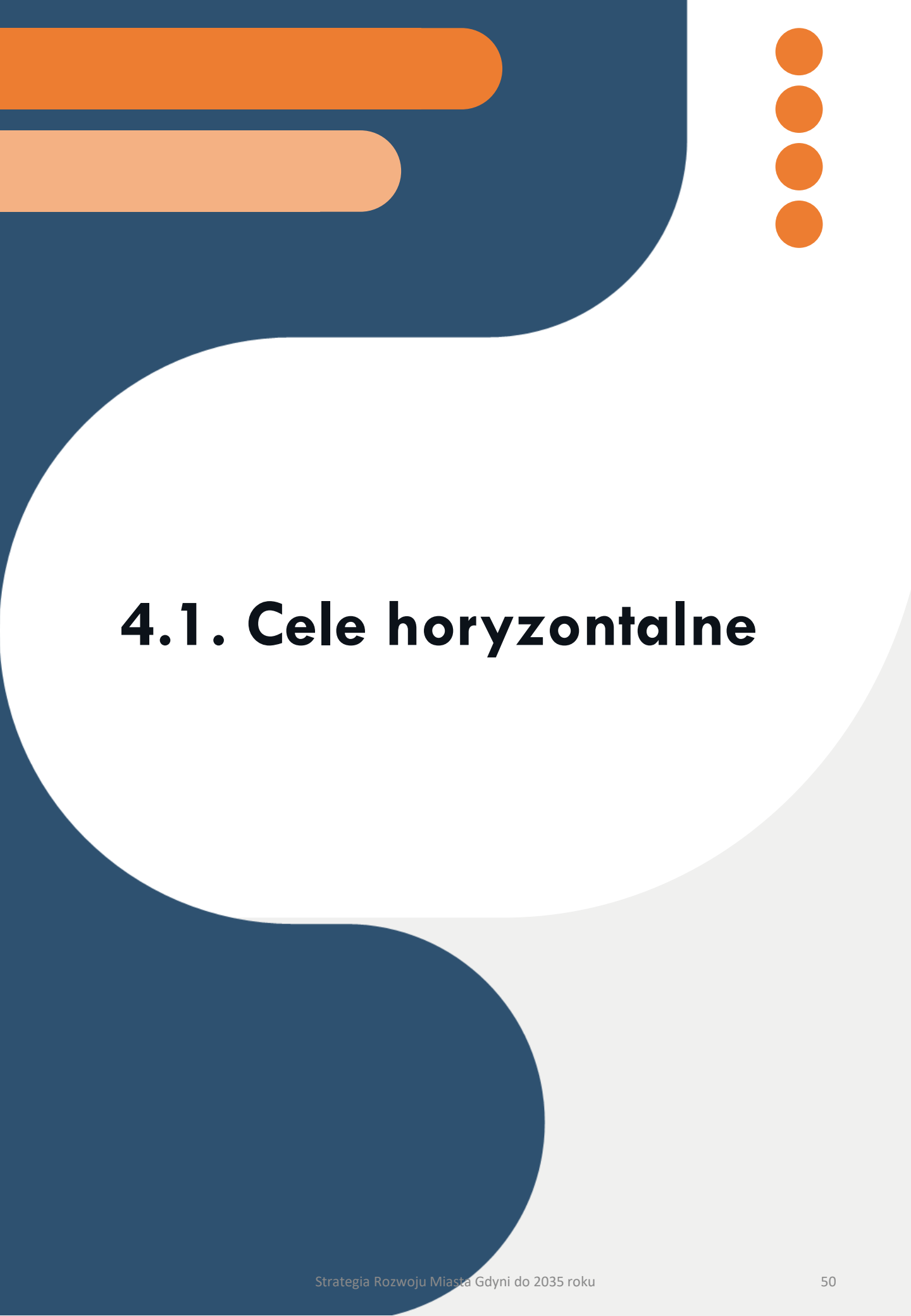
1. Miasto zdrowe i spójne społecznie
2. Miasto z przyjazną przestrzenią
3. Miasto mobilne
4. Miasto przyjazne klimatowi i środowisku
5. Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji
6. Miasto przedsiębiorczych ludzi
7. Miasto z atrakcyjną ofertą kultury i rekreacji

Tę pionową strukturę celów strategicznych tematycznych przenikają poziomo trzy **wymiary horyzontalne**:

- I. Miasto otwarte
- II. Miasto dostępne
- III. Miasto odporne

Cele horyzontalne odpowiadają trzem **głównym wartościom** najważniejszym dla Gdyni w kontekście 2035 roku. Są to otwartość, dostępność i odporność. Gdynia od początków swojego istnienia hołdowała takim wartościom jak otwartość na nowych mieszkańców, różnorodność i współpracę. Równie ważna była i jest dostępność rozumiana jako równy dostęp całej gdyńskiej społeczności do wszystkich usług i szans oferowanych przez miasto, niezależnie od stanu zdrowia czy sytuacji materialnej. Trzeci cel horyzontalny wynika bezpośrednio z aktualnych wyzwań jakie stawia współczesny świat, w którym odporność na kryzysy, konflikty zbrojne czy zmianę klimatu jest szczególnie ważna.

Niektóre z działań zawartych w celach horyzontalnych odnoszą się do podobnych zagadnień jak w celach tematycznych. Takie podejście jest zasadne, ponieważ w opinii gdyńskiego samorządu wybrane zagadnienia wymagają szczególnego wzmocnienia, a ponadto wszystkie działania zawarte w strategii przenikają się i tworzą spójną całość.

4.1. Cele horyzontalne

4.1. Cele horyzontalne

I. MIASTO OTWARTE

Gdynia, „polskie okno na świat”, otwartość i inkluzywność ma wpisane w swoją tożsamość. Gdynianie są dumni z historii swojego miasta, które powstało niemal od podstaw i udowodniło, że rozwój jest efektem wspólnego wysiłku, a nie długiej historii. Działania gdyńskiego samorządu w perspektywie 2035 roku koncentrować się będą na pogłębianiu poczucia lokalnej wspólnoty i tożsamości, zwłaszcza wśród najmłodszych Gdynian oraz nowych mieszkańców, w tym imigrantów. Zwiększająca się różnorodność mieszkańców Gdyni, z uwzględnieniem dużej grupy cudzoziemców, przyczynia się do rozwoju miasta, ale wymaga też przestrzeni do integracji oraz budowania wzajemnych relacji i zrozumienia.

W związku z procesami demograficznymi dotyczącymi głównie spadku urodzin i starzenia się mieszkańców, niezwykle istotna będzie adaptacja do zmian demograficznych poprzez m.in. przyciąganie nowych mieszkańców (z innych rejonów Polski i cudzoziemców) wysoką jakością życia, atrakcyjną edukacją i pracą.

Działania wspierające kształtowanie otwartości obywatelskiej będą się skupiać na aktywizowaniu lokalnej społeczności, zwłaszcza młodzieży, tak, aby brała udział w podejmowaniu decyzji w kwestiach bezpośrednio jej dotyczących oraz miała realny wpływ na życie miasta. Strategia kładzie nacisk na wykorzystanie kompetencji wszystkich pokoleń mieszkańców poprzez budowanie zaufania, tworzenie atmosfery do dialogu i wypracowanie efektywnych standardów komunikacji w działaniach na rzecz dobra wspólnego. Rozwojowi partycypacji społecznej sprzyjać będą nowoczesne rozwiązania cyfrowe oraz mechanizmy umożliwiające mieszkańcom aktywny udział w kształtowaniu polityki miejskiej.

We współczesnym świecie nowoczesne technologie, takie jak aplikacje mobilne, platformy internetowe czy narzędzia sztucznej inteligencji, stają się niezbędne w procesach zarządzania miastem oraz usługach miejskich, umożliwiając szybsze, bardziej efektywne i transparentne świadczenie usług publicznych oraz komunikację z mieszkańcami. Transparentność procesów decyzyjnych zwiększa zaufanie do władz lokalnych, a swobodny dostęp do otwartych danych dostarcza niezbędnych informacji o mieście zarówno mieszkańcom, jak i gdyńskim przedsiębiorcom.

Gdynia jest ważnym ośrodkiem na mapie regionu i Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot, a wiele celów strategii nie może zostać osiągniętych bez otwartości na współpracę z sąsiednimi gminami. Konieczne i potrzebne jest w związku z tym mobilizowanie zasobów miasta i jego partnerów wokół wspólnych idei oraz promowanie marki Gdyni jako dobrego i przyjaznego miejsca do życia.

4.1. Cele horyzontalne

I. MIASTO OTWARTE

1. Wzmacnianie poczucia gdyńskiej tożsamości

- o Pogłębianie poczucia wspólnoty i lokalnej tożsamości, opartej na historii miasta, dziedzictwie przyrodniczym, gdyńskim dziedzictwie kulturowym materialnym i niematerialnym, w szczególności modernistycznym, a także współczesnej kulturze otwartości
- o Rozwijanie przedsięwzięć międzypokoleniowych aktywizujących wszystkie generacje Gdynian (od dzieci po seniorów) oraz rozwój dialogu międzypokoleniowego
- o Integracja lokalnych społeczności i ułatwianie integracji nowych Gdynian m.in. poprzez Przystanie Sąsiedzkie, wydarzenia dzielnicowe oraz przestrzenie wspólne
- o Przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, kolor skóry, narodowość, religię, poglądy polityczne, orientację psychoseksualną, status rodzinny, status finansowy i cechy neurorozwojowe

2. Przyciąganie nowych mieszkańców wysoką jakością życia i rozwiniętym rynkiem pracy

- o Tworzenie warunków dla miasta dobrego do życia, nauki, pracy i rekreacji, z naciskiem na promocję walorów nadmorskiego położenia, czystego powietrza, dostępności terenów leśnych oraz sąsiedztwa regionu Kaszub
- o Realizowanie programów integracyjnych dla cudzoziemców, wspierających ich w dostępie do rynku pracy, edukacji, nauce języka i integracji z gdyńską społecznością
- o Promowanie oferty kształcenia na uczelniach wyższych w Gdyni, zwłaszcza na unikatowych w skali kraju kierunkach związanych z morzem – w powiązaniu z dostępem do unikalnych miejsc pracy w branży morskiej, a także na kierunkach praktycznych
- o Wspieranie działań podnoszących jakość życia studentów

4.1. Cele horyzontalne

I. MIASTO OTWARTE

3. Nowoczesna partycypacja społeczna

- Włączanie mieszkańców w proces współtworzenia polityk miejskich oraz współdecydowania o mieście – od diagnozy potrzeb po ewaluację działań
- Rozwój narzędzi zwiększających aktywność obywatelską i dialog z mieszkańcami (m.in. konsultacje, budżet obywatelski, mikrodotacje sąsiedzkie)
- Rozwijanie cyfrowych platform współdecydowania
- Zwiększanie roli rad dzielnic oraz zespołów o charakterze przedstawicielskim i doradczym w życiu miasta
- Wzmocnienie roli istniejących społecznych ciał doradczych przy Prezydencie Miasta Gdyni jako trwałych mechanizmów partycypacji eksperckiej w procesie planowania, wdrażania i ewaluacji polityk miejskich
- Inicjowanie i wzmacnianie partnerstw międzysektorowych (przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, rady dzielnic, organizacje pozarządowe, związki zawodowe, instytucje naukowe) na rzecz podniesienia jakości życia w Gdyni
- Kontynuacja i rozwijanie działań profekwencyjnych w wyborach do jednostek pomocniczych gminy, organów miasta oraz w wyborach na szczeblu krajowym
- Opracowanie polityki młodzieżowej, wspierającej aktywność młodych osób w życiu publicznym, ich reprezentację, dialog z samorządem i budowanie poczucia sprawczości

4. Sprawna i skuteczna komunikacja z mieszkańcami

- Zapewnienie pełnej dostępności do informacji miejskiej m.in. poprzez serwisy internetowe oraz aplikacje mobilne
- Zapewnienie równej dostępności informacji dla wszystkich Gdynian (w tym osób ze szczególnymi potrzebami) poprzez rozwój różnorodnych kanałów komunikacji dopasowanych do potrzeb różnych grup odbiorców, w tym platform cyfrowych ułatwiających wymianę informacji i uczestnictwo w procesach decyzyjnych
- Budowanie zaufania poprzez transparentność działań samorządu i dialog z mieszkańcami
- Wzrost kompetencji cyfrowych mieszkańców poprzez m.in. działania edukacyjne adekwatne do potrzeb różnych grup wiekowych

4.1. Cele horyzontalne

I. MIASTO OTWARTE

5. Gdynia jako ważny ośrodek w obszarze metropolitalnym i w regionie

- o Aktywne działania na forum związku metropolitalnego i dążenie do poprawy jakości usług publicznych o znaczeniu metropolitalnym z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców Gdyni, szczególnie w zakresie transportu zbiorowego, ochrony środowiska i gospodarki odpadami
- o Rozwijanie partnerskich relacji i budowanie pozycji Gdyni w metropolitalnych oraz regionalnych sieciach współpracy
- o Aktywne działania w krajowych i międzynarodowych inicjatywach oraz instytucjach sprzyjających budowaniu zdolności instytucjonalnych Urzędu Miasta Gdyni i jego partnerów
- o Budowanie i rozwijanie relacji z miastami w kraju i za granicą, w tym wzmacnianie współpracy z miastami siostrzanymi, w celu wymiany wiedzy oraz wdrażania rozwiązań korzystnych dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta
- o Wzmacnianie silnego wizerunku i marki inwestycyjnej Gdyni na rynku polskim i międzynarodowym w synergii z całą metropolią
- o Modernizacja i budowa nowych obiektów oraz rozwijanie usług o randze metropolitalnej m.in. w zakresie kultury, nauki, rozrywki, sportu kwalifikowanego, administracji gospodarczej i morskiej, bezpieczeństwa morskiego oraz ratownictwa morskiego
- o Rozwiązywanie wspólnych wyzwań z sąsiednimi gminami, dotyczących przede wszystkim korzystania z infrastruktury i usług publicznych
- o Wykorzystanie potencjału gdyńskich uczelni i instytucji naukowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta

4.1. Cele horyzontalne

II. MIASTO DOSTĘPNE

Miasto dostępne to miasto zaprojektowane i zarządzane tak, aby wszyscy mieszkańcy i użytkownicy mogli z niego i wszystkich usług publicznych korzystać samodzielnie, bezpiecznie i na równych zasadach, niezależnie od wieku, stanu zdrowia, statusu materialnego czy pochodzenia.

Polityka mieszkaniowa zapewniająca mieszkańcom dostępne, bezpieczne i dobrej jakości mieszkania to jeden z kluczowych obszarów rozwoju we współczesnych miastach, gdyż bez nich tracą mieszkańcy i potencjał rozwojowy. Gdynia, w obliczu jednych z najwyższych w kraju cen mieszkań i odpływu mieszkańców do sąsiednich gmin, będzie koncentrować swoje działania na rozwoju komunalnego zasobu mieszkaniowego i wspieraniu dostępnego cenowo społecznego mieszkalnictwa czynszowego, aby zatrzymać Gdynian przed wyprowadzką do suburbiów oraz przyciągnąć nowych mieszkańców. Planowane jest też wsparcie rodzin, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem oraz zapobieganie bezdomności.

Gdyński samorząd w ramach realizacji polityki dostępności podejmie działania nakierowane na tworzenie przestrzeni i usług sprzyjających niezależności oraz służące aktywnemu udziałowi w codziennym życiu miasta wszystkich mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, seniorów czy osób mniej zamożnych. Działania te będą dotyczyć zarówno projektowania uniwersalnego przestrzeni, transportu i infrastruktury, jak i stwarzać warunki do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, dostępie do opieki zdrowotnej, usług społecznych, edukacji i kultury.

Jednym z największych zasobów miasta jest wysoki kapitał społeczny opierający się na aktywności organizacji pozarządowych, radach dzielnic, ruchach miejskich oraz inicjatywach społecznych. W strategii zawarte są działania wzmacniające współpracę z organizacjami pozarządowymi jako ważnego partnera samorządu.

4.1. Cele horyzontalne

II. MIASTO DOSTĘPNE

1. Polityka mieszkaniowa odpowiadająca na potrzeby różnych grup społecznych

- Opracowanie programu polityki mieszkaniowej dla Gdyni
- Intensyfikacja rozwoju społecznego mieszkalnictwa czynszowego (spółka miejska TBS) umożliwiającego mieszkańcom realizację aspiracji życiowych i zawodowych w Gdyni
- Efektywne i elastyczne zarządzanie mieszkaniowym zasobem komunalnym (m.in. ograniczanie liczby pustostanów) oraz jego dalszy rozwój poprzez budowę budynków komunalnych bez barier
- Modernizacja oraz dostosowywanie budynków i lokali komunalnych adekwatnie do potrzeb m.in. osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych
- Współpraca ze spółdzielniami mieszkaniowymi w zakresie rozwoju gminnego zasobu mieszkaniowego
- Współpraca z podmiotami prywatnymi na rzecz mieszkalnictwa odpowiedzialnego społecznie (z infrastrukturą towarzyszącą, zielenią oraz miejscami rekreacji)
- Tworzenie mieszkań wspomaganych i chronionych, jako element systemu wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem
- Powiązanie polityki mieszkaniowej z procesem deinstytucjonalizacji usług społecznych
- Wspieranie osób zagrożonych utratą mieszkania w ramach programów profilaktyki bezdomności oraz wspieranie osób w kryzysie bezdomności w ramach indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności

2. Równe szanse w dostępie do usług publicznych

- Diagnozowanie potrzeb mieszkańców oraz identyfikacja obszarów o ograniczonej dostępności
- Zapewnienie równego dostępu, poprzez projektowanie uniwersalne, do usług publicznych (takich jak m.in. transport, edukacja, opieka zdrowotna) dla wszystkich grup mieszkańców niezależnie od wieku, stanu zdrowia czy poziomu zamożności

4.1. Cele horyzontalne

II. MIASTO DOSTĘPNE

- Dostosowywanie przestrzeni miejskiej Gdyni dla potrzeb mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób starszych
- Likwidowanie barier architektonicznych i cyfrowych
- Równomierne rozmieszczenie infrastruktury usługowej w różnych częściach miasta
- Organizowanie przestrzeni sprzyjających integracji międzypokoleniowej i sąsiedzkiej
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców i osób odwiedzających Gdynię w przestrzeniach publicznych
- Uwzględnianie potrzeb różnych grup mieszkańców przy wdrażaniu w mieście nowych technologii cyfrowych i sposobów komunikacji

3. Rozwój usług wspierających osoby starsze oraz z niepełnosprawnościami

- Poprawa dostępności informacji o usługach publicznych oraz projektach dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami
- Rozwój dostępnych mieszkań wspieranych, dostosowanych do zmieniających się potrzeb mieszkańców
- Zapewnienie usług publicznych oraz transportowych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Wsparcie osób starszych poprzez zapobieganie pogorszeniu ich stanu zdrowia, izolacji społecznej oraz zapewnienie dostępu do usług środowiskowych
- Ułatwianie dostępu do usług publicznych, w tym zwłaszcza społecznych, zdrowotnych i kulturalnych
- Rozwój programów pomocy osobistej, zapewniających wsparcie we wszystkich aspektach codziennego życia
- Wdrażanie mechanizmów ułatwiających osobom z niepełnosprawnościami przechodzenie z systemu wsparcia na rynek pracy, w tym programy mentorstwa i wsparcia doradczo-zawodowego
- Wzmocnienie systemu koordynacji pomocy na poziomie lokalnym zapewniającego efektywne wsparcie opiekunów i rodzinom sprawującym opiekę

4.1. Cele horyzontalne

II. MIASTO DOSTĘPNE

4. Organizacje pozarządowe jako partner samorządu lokalnego

- Budowanie trwałych partnerstw poprzez stabilne umowy i kontraktowanie usług publicznych
- Rozwijanie zdeinstytucjonalizowanych usług społecznych, świadczonych przede wszystkim w środowisku lokalnym i miejscu zamieszkania mieszkańców, zgodnie z ich indywidualnymi potrzebami oraz zmianami społecznymi i demograficznymi
- Rozwijanie potencjału Gdyńskiego Centrum Organizacji Pozarządowych oraz zwiększanie dostępności miejskiej infrastruktury społecznej, w tym Przystani Sąsiedzkich, dla organizacji pozarządowych i inicjatyw obywatelskich
- Wzmacnianie niezależności organizacji pozarządowych od środków publicznych poprzez m.in. dywersyfikację źródeł finansowania, rozwój modeli odpłatności i działalności gospodarczej
- Wspieranie rozwoju instytucjonalnego organizacji pozarządowych w celu podniesienia jakości i efektywności zadań publicznych realizowanych na rzecz mieszkańców Gdyni
- Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorstw społecznych (m.in. preferencje w zamówieniach publicznych, infrastruktura lokalowa, inkubatory i środowiska wspierające)
- Wspieranie oraz rozwój wolontariatu, w tym wolontariatu specjalistycznego i kompetencyjnego
- Budowanie gotowości operacyjnej NGO na sytuacje kryzysowe – wypracowanie mechanizmów szybkiego reagowania i mobilizacji zasobów organizacji pozarządowych w sytuacjach kryzysowych, stworzenie mechanizmów wsparcia i koordynacji, które pozwolą organizacjom na włączenie się w miejski system zarządzania kryzysowego

4.1. Cele horyzontalne

III. MIASTO ODPORNE

Miasto odporne to miasto, które potrafi przewidywać i adaptować się do różnego rodzaju kryzysów oraz długofalowych wyzwań. Są to zarówno wydarzenia nagłe, których rodzaju, siły i momentu wystąpienia nie można przewidzieć, jak konflikty wojenne, kryzysy gospodarcze czy katastrofy naturalne, ale także procesy stopniowe jak na przykład zmiana klimatu.

W dobie trwającej wojny tuż za polską granicą, anomalii pogodowych wywołanych zmianą klimatu i dynamicznych przemian dotyczących różnych sfer życia mieszkańców, gdyński samorząd będzie skupiał swoje działania na budowaniu wielowymiarowego poczucia bezpieczeństwa i stabilności.

Gdynia to ważne miasto portowe nad Morzem Bałtyckim, które nie tylko obsługuje handel międzynarodowy, lecz także pełni kluczową rolę logistyczną i militarną. Na terenie miasta, oprócz Portu Gdynia, znajduje się także port wojenny i obiekty wykorzystywane przez siły NATO. Oznacza to, że w przypadku poważnej konfrontacji militarnej cele strategiczne, takie jak na przykład węzły logistyczne, mogą być szczególnie narażone na ataki lub działania sabotażowe. Nowe uwarunkowania dotyczące bezpieczeństwa w regionie wymagają więc konkretnych rozwiązań oraz usług w zakresie projektowania infrastruktury, ochrony zasobów krytycznych, cyberbezpieczeństwa czy też tworzenia silnych powiązań w lokalnej wspólnocie.

W obliczu niewystarczającej liczby obiektów zbiorowej ochrony dla mieszkańców, gdyński samorząd będzie koncentrował działania na zwiększeniu liczby budowli ochronnych (schronów i miejsc ukrycia). Będzie również dążył do częściowej autonomii zasobowej na skalę lokalną – w zakresie m.in. wody pitnej, żywności, ciepła. Cyberbezpieczeństwo staje się priorytetem, a rozwój zintegrowanych systemów ochrony danych zapewni bezpieczeństwo mieszkańców w cyfrowym świecie.

Zmiana klimatu to jedno z największych wyzwań, przed którym stoją współczesne miasta, gdyż ich skutki – takie jak powodzie, susze czy gwałtowne nawałnice – nie tylko destabilizują funkcjonowanie miasta, ale bezpośrednio wpływają na zdrowie i życie mieszkańców. W tym kontekście niezwykle istotny jest rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz planowanie przestrzenne, które uwzględnia ryzyka klimatyczne i środowiskowe. Konieczne jest także prowadzenie polityki edukacyjnej, która będzie kształtować proekologiczne postawy mieszkańców i angażować ich w działania na rzecz ochrony środowiska.

4.1. Cele horyzontalne

III. MIASTO ODPORNE

1. Rozwinięta infrastruktura w zakresie obronności i ochrony mieszkańców

- Zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej
- Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zwłaszcza zapewnienie schronienia mieszkańcom w miejscach doraźnego schronienia oraz budowach ochronnych (schronach i miejscach ukrycia)
- Modernizacja i rozbudowa systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach
- Tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym uzupełnianie magazynu zarządzania kryzysowego w wyposażenie, sprzęt i urządzenia na potrzeby ochrony ludności
- Ochrona i modernizacja ujęć wody pitnej
- Zapewnienie zaopatrzenia w żywność i bezpieczeństwa żywnościowego
- Zapewnienie ciągłości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz kluczowych ciągów komunikacyjnych w sytuacjach kryzysowych, z uwzględnieniem potrzeb ewakuacji i dostępu do usług podstawowych
- Uwzględnianie potrzeb utrzymania i rozwoju infrastruktury ratownictwa morskiego, w tym warunków dla specjalistycznych jednostek ratowniczych

2. Bezpieczeństwo i odporność na kryzysy związane z sytuacją geopolityczną, w tym konflikty zbrojne

- Współpraca w zakresie zarządzania kryzysowego, ochrony ludności oraz obrony cywilnej wszystkich jednostek i służb miejskich
- Współpraca z administracją rządową, służbami i Siłami Zbrojnymi RP w ramach optymalizacji funkcjonowania Gdyni jako ośrodka NATO
- Rozwijanie stałej współpracy z Zarządem Portu Morskiego Gdynia, m.in. w zakresie planowania ciągłości działania infrastruktury krytycznej w scenariuszach kryzysowych, wymiany informacji o zagrożeniach oraz reagowania kryzysowego

4.1. Cele horyzontalne

III. MIASTO ODPORNE

- Wzmacnianie cyberbezpieczeństwa gdyńskiego samorządu
- Przeciwdziałanie chaosowi informacyjnemu oraz dezinformacji
- Prowadzenie ćwiczeń, szkoleń i kampanii informacyjnych z zakresu pierwszej pomocy, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego
- Tworzenie i promowanie sieci wzajemnego wsparcia i pomocy sąsiedzkiej

3. Wzmacnianie odporności miasta na postępującą zmianę klimatu

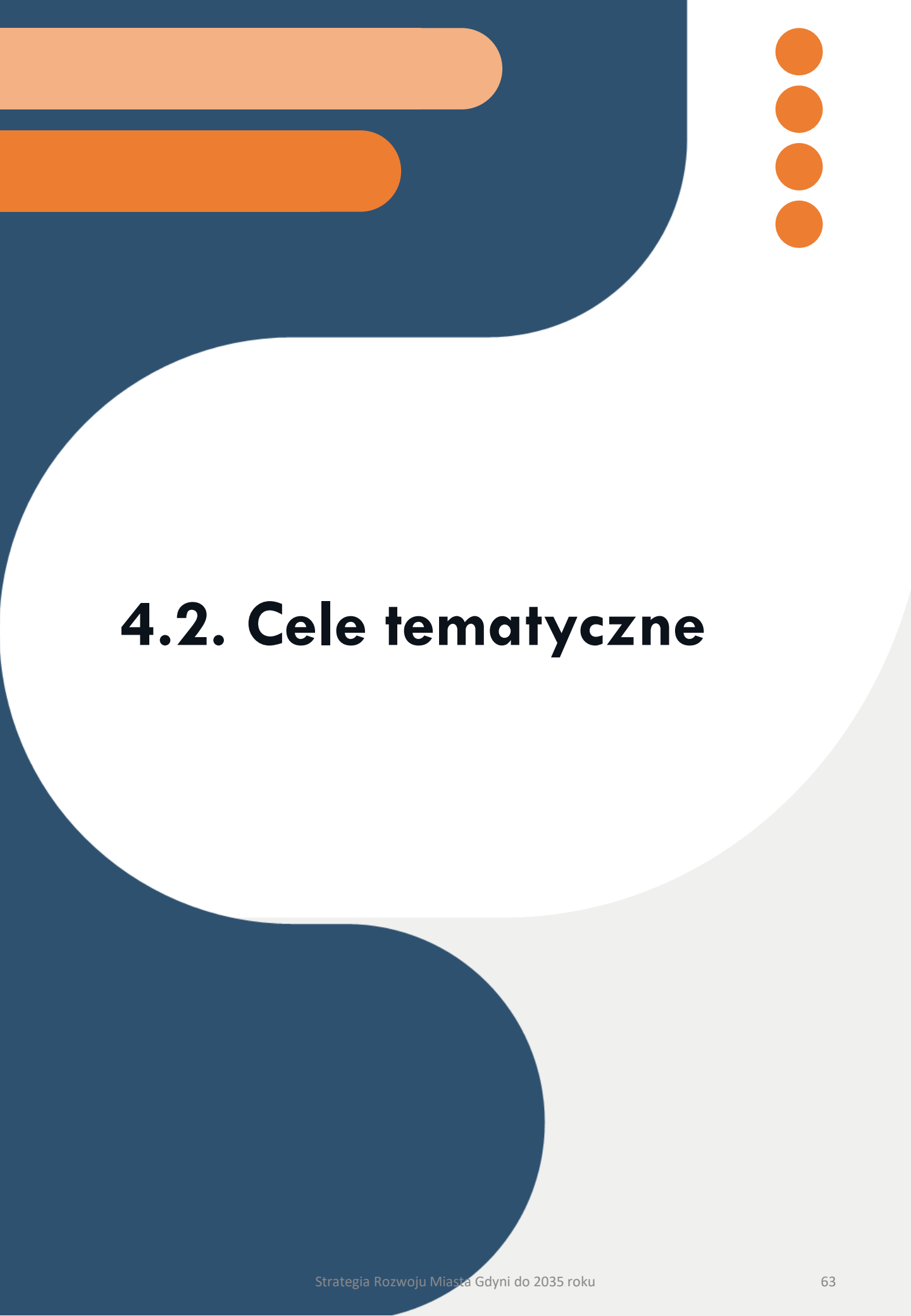
- Wdrażanie rozwiązań w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury w celu zmniejszenia ryzyka podtopień, łagodzenia fal upałów, przeciwdziałaniu suszy i poprawy jakości powietrza
- Integracja planowanych inwestycji z błękitno-zieloną infrastrukturą
- Uwzględnianie adaptacji do zmiany klimatu w projektowaniu i utrzymaniu infrastruktury transportowej
- Wspieranie inicjatyw i projektów ochrony przed ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi
- Budowanie społecznej świadomości i odpowiedzialności w kontekście zmiany klimatu oraz jej wpływu na funkcjonowanie miasta i dobrostan mieszkańców
- Działania edukacyjno-informacyjne przygotowujące mieszkańców do funkcjonowania podczas ekstremalnych zjawisk pogodowych i skutków zmiany klimatu

4.1. Cele horyzontalne

III. MIASTO ODPORNE

4. Wykorzystanie transformacji cyfrowej na rzecz poprawy jakości oraz bezpieczeństwa usług publicznych

- Cyfryzacja usług publicznych oraz infrastruktury i wdrażanie technologii adekwatnych do efektywnego i bezpiecznego wykonywania zadań miasta
- Cyfryzacja procedur i dokumentów oraz poprawianie ich dostępności i czytelności dla mieszkańców
- Testowanie i wdrażanie systemów sztucznej inteligencji w celu ułatwiania pracy urzędników oraz poprawy jakości obsługi mieszkańców
- Prowadzenie analiz odporności operacyjnej dla rozwiązań cyfrowych wspierających funkcje krytyczne i wdrażanie alternatywnych procedur offline dla usług krytycznych
- Podnoszenie standardów i jakości infrastruktury oraz narzędzi z zakresu systemów informatyki oraz telekomunikacji w miejskich instytucjach
- Rozwijanie systemu otwartych danych i wymiany danych m.in. w celu monitorowania procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i ewaluacji polityk prowadzonych przez miasto
- Integrowanie systemów informacji przestrzennej (GIS) z innymi systemami miejskimi oraz udostępnianie danych przestrzennych jako otwartych zasobów publicznych, zgodnie z krajowymi i unijnymi standardami interoperacyjności
- Współpraca z instytucjami publicznymi, uczelniami, przedsiębiorcami i innymi podmiotami dla zapewnienia transferu wiedzy i rozwiązań z zakresu digitalizacji, automatyzacji i autonomizacji i innych
- Wykorzystywanie lokalnych potencjałów i zasobów dla testowania i wdrażania rozwiązań wspierających transformację cyfrową
- Utrzymywanie i rozwijanie miejskiej infrastruktury danych przestrzennych jako narzędzia wspierającego planowanie przestrzenne, zarządzanie miastem oraz monitorowanie procesów rozwoju

4.2. Cele tematyczne

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

Miasto zdrowe i spójne społecznie to miasto, które świadomie tworzy warunki sprzyjające dobrostanowi fizycznemu, psychicznemu i społecznemu mieszkańców, a jednocześnie ogranicza nierówności i wzmacnia więzi wspólnotowe. Zdrowie i spójność społeczna nie są dodatkiem do rozwoju, ale stanowią jego fundament. W praktyce oznacza to myślenie o mieście jako o środowisku życia, które wspiera mieszkańców na każdym etapie – od dzieciństwa po starość – oraz wzmacnia ich zdolność do funkcjonowania w zmieniającym się świecie.

Główne działania Gdyni w tym obszarze skupiać się będą na zapewnieniu wysokiej jakości usług społecznych dostosowanych do zmian demograficznych i zróżnicowanych potrzeb mieszkańców. W związku ze starzeniem się społeczeństwa konieczny będzie dalszy rozwój systemu opieki nad osobami starszymi, chorymi i z niepełnosprawnościami bazujący na współpracy pomiędzy różnymi jednostkami miejskimi i instytucjami. Bardzo ważna w tym kontekście będzie też profilaktyka i promocja zdrowia, zatem miasto koncentrować się będzie na aktywnej polityce w zakresie realizacji programów profilaktycznych, edukacji zdrowotnej oraz na działaniach zachęcających do aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Kontynuowane będą działania na rzecz kompleksowego systemu profilaktyki uzależnień, w tym nowych form uzależnień – cyfrowych, behawioralnych oraz związanych z nadmiernym korzystaniem z nowych technologii.

W obliczu niepokojących danych dotyczących zdrowia psychicznego Gdynian, w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży, niezwykle istotne będzie zwiększanie dostępności do usług wsparcia psychicznego, w tym poradnictwa psychologicznego, psychoterapii oraz interwencji kryzysowej, ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej narażonych na kryzysy.

Gdyński samorząd będzie wspólnie z partnerami wdrażał zintegrowane działania wspierające zwłaszcza grupy narażone na wykluczenie społeczne, takie jak osoby starsze, chore czy osoby w trudnej sytuacji życiowej. W ramach adaptacji do zmian demograficznych duży nacisk zostanie położony na wsparcie gdyńskich rodzin, począwszy od oferty różnych form opieki nad dziećmi, poprzez specjalistyczne poradnictwo i asystenturę rodziny, usługi dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami, wspieranie wychowanków pieczy zastępczej, po organizację imprez i warsztatów rozwojowych dla dzieci.

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych oraz edukacji zdrowotnej mieszkańców

- Rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych promujących zdrowy styl życia oraz właściwe nawyki żywieniowe dzieci, młodzieży i dorosłych
- Rozwijanie edukacji zdrowotnej oraz kampanii informacyjnych przeciwdziałających chorobom cywilizacyjnym, w tym otyłości, cukrzycy i chorobom układu krążenia, z uwzględnieniem różnic w stanie zdrowia kobiet i mężczyzn
- Współpraca ze środowiskiem sportowym, klubami, akademiami i obiektami sportowymi w celu prowadzenia działań promujących zdrowy tryb życia oraz popularyzacji aktywności fizycznej
- Współpraca z gdyńskimi instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwijania dobrostanu i zdrowia psychicznego mieszkańców poprzez działalność kulturalną
- Organizowanie akcji profilaktycznych i konsultacji zdrowotnych w przestrzeniach publicznych, w tym na stadionach, halach sportowych i podczas wydarzeń rekreacyjnych
- Rozwijanie działań profilaktycznych skierowanych do osób starszych, wspieranie aktywnego stylu życia seniorów oraz promowanie inicjatyw międzypokoleniowych w odpowiedzi na wyzwania starzejącego się społeczeństwa

2. Rozwój usług i systemu opieki nad osobami starszymi, chorymi i z niepełnosprawnościami

- Rozwijanie miejskich usług w zakresie wspierania osób z chorobami otępiennymi oraz ich rodzin, w tym tworzenie środowiska przyjaznego demencji, osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami
- Wzmacnianie współpracy między instytucjami zdrowia, pomocy społecznej, NGO oraz opiekunami rodzinnymi

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

- o Tworzenie i koordynacja platform wymiany doświadczeń i grup roboczych dla instytucji pomocy społecznej, podmiotów w systemie ochrony zdrowia i partnerów miejskich w zakresie wsparcia seniorów i osób z ograniczeniami funkcjonalnymi
- o Podnoszenie jakości usług i kompetencji osób pracujących w obszarze opieki oraz wspieranie wdrażania standardów opiekuńczych
- o Rozwój asystencji osobistej, usług opiekuńczych i specjalistycznych
- o Wspieranie działań i rozwiązań w zakresie pomocy sąsiedzkiej i samopomocy
- o Wspieranie rozwoju systemów teleopieki, a także nowoczesnych technologii wspierających samodzielność
- o Rozwijanie usług transportowych w modelu „od drzwi do drzwi”
- o Wykorzystywanie innowacyjnych modeli, takich jak np. kręgi wsparcia czy hybrydowe usługi środowiskowe, łączących elementy wsparcia społecznego, psychologicznego i zdrowotnego
- o Realizowanie wsparcia jak najbliżej miejsca zamieszkania, w sposób spersonalizowany i oparty na zasobach lokalnej społeczności

3. Wzmacnianie zdrowia psychicznego mieszkańców

- o Zwiększanie dostępności do usług wsparcia psychicznego, w tym poradnictwa psychologicznego, psychoterapii oraz interwencji kryzysowej, ze szczególnym uwzględnieniem grup najbardziej narażonych na kryzysy
- o Prowadzenie kompleksowej edukacji społecznej dotyczącej zdrowia psychicznego, obejmującej redukcję stygmatyzacji, promocję dobrostanu psychicznego oraz upowszechnianie wiedzy o sposobach udzielania wsparcia
- o Wzmacnianie współpracy między szkołami, instytucjami miejskimi, organizacjami pozarządowymi, służbą zdrowia oraz ekspertami, w celu koordynacji działań i tworzenia zintegrowanego systemu wsparcia

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

- Rozwijanie programów profilaktycznych ukierunkowanych na redukcję stresu, poprawę odporności psychicznej i wspieranie zdrowych nawyków wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych
- Wdrażanie działań przeciwdziałających negatywnym skutkom presji szkolnej i zawodowej, przemocy rówieśniczej oraz hejtu w sieci, w tym programów edukacyjnych, kampanii informacyjnych i systemów szybkiego reagowania

4. Kompleksowy system profilaktyki uzależnień

- Wzmacnianie profilaktyki uzależnień w szkołach i środowisku lokalnym, z uwzględnieniem edukacji rodziców
- Wspieranie organizacji i instytucji realizujących programy interwencyjne, terapeutyczne oraz poradnictwo dla osób zagrożonych uzależnieniami i ich bliskich, w tym wzmacnianie systemu wczesnej pomocy
- Rozwijanie działań dotyczących nowych form uzależnień – cyfrowych, behawioralnych oraz związanych z nadmiernym korzystaniem z nowych technologii, w tym wprowadzanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych i metod wczesnej interwencji
- Prowadzenie kampanii informacyjnych i wydarzeń edukacyjnych dotyczących ryzyka uzależnień oraz promujących zdrowe, aktywne formy spędzania czasu
- Wspieranie organizacji i instytucji realizujących programy interwencyjne, terapeutyczne oraz poradnictwo dla osób zagrożonych uzależnieniami i ich bliskich, w tym wzmacnianie systemu wczesnej pomocy

5. Wzmacnianie usług wspierających rodziny

- Promowanie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3
- Dopasowanie dostępności opieki przedszkolnej do potrzeb w różnych dzielnicach miasta
- Wzmacnianie opieki okołoporodowej dla mieszkanki i mieszkańców Gdyni (matek i ojców)

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

- o Rozwijanie oferty usług dla młodzieży, w tym SPOT-ów, streetworkingu i klubów młodzieżowych
- o Realizacja przedsięwzięć związanych ze specjalistycznym poradnictwem i asystenturą rodziny
- o Działania profilaktyczne przeciwdziałające przemocy, kryzysom wychowawczym i wykluczeniu
- o Rozwój usług dla rodzin, w których przebywają osoby z niepełnosprawnościami (opieka wytchnieniowa, asystentura)
- o Wspieranie usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej w mieszkaniach treningowych i wspomaganych
- o Rozwijanie systemu diagnoz specjalistycznych (w tym FAS/FASD, terapie, rehabilitacje i wsparcie psychiatryczne)
- o Organizowanie imprez i warsztatów dla dzieci w różnym wieku, wspierających ich rozwój, integrację społeczną i dobrostan

6. Budowanie indywidualnych ścieżek wsparcia w sytuacjach kryzysowych

- o Interdyscyplinarna ocena potrzeb i potencjałów połączona z indywidualnymi planami wsparcia dla mieszkańców
- o Kompleksowa pomoc łącząca pracę socjalną, wsparcie terapeutyczne, usługi zdrowotne, mieszkalnictwo, wsparcie finansowe i aktywizację społeczno-zawodową
- o Wsparcie osób opuszczających instytucje opiekuńcze, wychowawcze, resocjalizacyjne, a także medyczne w procesie usamodzielnienia oraz (re)integracji społecznej i zawodowej
- o Rozwijanie i kontynuacja skutecznych programów wychodzenia z bezdomności, opartych na idei housing first

4.2. Cele tematyczne

1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE

7. Modernizacja systemu pomocy społecznej

- o Modernizacja infrastruktury lokalowej służącej realizacji kluczowych usług społecznych na rzecz mieszkańców, w tym poprawa warunków pracy kadr pomocy społecznej
- o Wdrażanie nowoczesnych narzędzi pracy socjalnej (cyfryzacja, mobilne usługi, interwencje kryzysowe i inne)

8. Koordynacja usług społecznych i zdrowotnych

- o Rozwijanie współpracy między instytucjami pomocy społecznej, ochrony zdrowia, rynku pracy i NGO
- o Integracja usług społecznych, profilaktycznych, terapeutycznych i mieszkaniowych,
- o Organizacja wspólnych zespołów wsparcia, a także tworzenie standardów wymiany informacji i mechanizmów ciągłości opieki
- o Wdrażanie programów łączących mieszkalnictwo ze wsparciem społecznym („Najpierw mieszkanie” i modele wspomagane)

9. Wykorzystywanie innowacji społecznych do elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców

- o Prototypowanie usług oraz testowanie nowych rozwiązań na rzecz podnoszenia jakości życia i spójności społecznej w mieście
- o Rozwój elastycznej infrastruktury społecznej, zdolnej do szybkiej adaptacji do zmian demograficznych i w sytuacjach kryzysowych

4.2. Cele tematyczne

2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ

Miasto z przyjazną przestrzenią to miasto przyjazne mieszkańcom, projektowane z myślą o nich oraz ich komforcie, bezpieczeństwie i relacjach społecznych. To miasto, którego polityka przestrzenna pozwala równocześnie na zachowanie unikatowych walorów przyrodniczych i środowiskowych oraz kształtowanie dostępnych usług publicznych i nowej infrastruktury. To miasto rozwijające w sposób zrównoważony zarówno dzielnice, jak i centrum.

Polityka przestrzenna miasta jest jednym z fundamentów strategicznego zarządzania rozwojem Gdyni, integrującego zagadnienia związane m.in. z transportem i mobilnością, lokalizowaniem nowej infrastruktury publicznej w dzielnicach czy też inwestycjami w błękitno-zieloną infrastrukturę. W tym kontekście bardzo duże znaczenie ma wewnętrzna różnorodność dzielnic – obecność punktów usługowych, gastronomicznych i handlowych, a także łatwy dostęp do wysokiej jakości usług publicznych, terenów zieleni, terenów rekreacyjnych i obiektów sportowych. Pozwala to na wdrażanie koncepcji miasta 15-minutowego, którego mieszkaniec powinien mieć dostęp do wszystkich podstawowych usług w ciągu 15 minut spacerem lub rowerem od domu. Dla kształtowania i zachowania przyjaznych przestrzeni w różnych częściach Gdyni konieczne jest prowadzenie działań w różnej skali, począwszy od kameralnych parków kieszonkowych i miejsc spotkań, kończąc na kluczowych planach i inwestycjach dotyczących np. Międzytorza oraz całego śródmieścia. Zwłaszcza zrównoważony rozwój centrum będzie istotny w nadchodzących latach m.in. w związku z wpisem Śródmieścia Gdyni na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Wspólnym mianownikiem dla różnorodnych działań gdyńskiego samorządu w zakresie rozwoju przestrzennego będzie wdrażanie koncepcji miasta kompaktowego, reurbanizacja, zrównoważony rozwój dzielnic, ochrona krajobrazu miejskiego oraz dbałość o jakość przestrzeni publicznych. Takie podejście umożliwi z jednej strony ochronę wyjątkowych walorów przyrodniczych i środowiskowych miasta, a z drugiej – efektywne wykorzystanie dostępnych terenów z zachowaniem spójności z priorytetami miasta w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Szczególne znaczenie będzie miało kształtowanie otwartych, dostępnych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych oraz wykorzystanie potencjału procesu rewitalizacji jako zintegrowanego narzędzia interwencji w tych częściach miasta, gdzie strukturalne nagromadzenie problemów społecznych, przestrzennych i gospodarczych wymaga działań przekraczających możliwości pojedynczych interwencji sektorowych.”

Priorytety samorządu lokalnego dotyczące polityki przestrzennej miasta opisano szerzej w rozdziałach Strategii Rozwoju Gdyni dotyczących modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, a także obszarów strategicznej interwencji.

4.2. Cele tematyczne

2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ

1. Kształtowanie przestrzeni Gdyni jako miasta kompaktowego, przyjaznego mieszkańcom i wygodnego do życia

- Prowadzenie polityki przestrzennej w dialogu z mieszkańcami, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników miasta
- Kształtowanie miasta wielofunkcyjnego o zwartej zabudowie, z dobrym dostępem do usług publicznych, transportu zbiorowego i terenów zieleni
- Reurbanizacja wzmacniana m.in. poprzez zmianę przeznaczenia szczególnie obszarów o charakterze substandardowej zabudowy, zlokalizowanych na obszarze pasma wielofunkcyjnego wzdłuż linii kolejowej nr 250 (SKM Cisowa-SKM Orłowo) na zabudowę mieszkaniowo-usługową
- Przeciwdziałanie nierównościom w zakresie dostępu do infrastruktury i usług publicznych w różnych częściach miasta
- Tworzenie centrów lokalnych koncentrujących usługi publiczne i komercyjne zgodnie z ideą miasta 15-minutowego
- Wzrost atrakcyjności istniejących osiedli mieszkaniowych poprzez dopełnianie przestrzeni usługami, zielenią i urządzeniami służącymi rekreacji codziennej, a także parkingami (w formach zorganizowanych)
- Tworzenie miejsc spotkań i wspólnych przestrzeni miejskich, atrakcyjnych dzięki lokalizacji i dostępności obiektów kultury, rozrywki, rekreacji oraz usług gastronomicznych i wyspecjalizowanego/drobnego handlu
- Tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, w porozumieniu i współpracy z młodzieżą
- Zwiększanie efektywności transportu w przestrzeni miejskiej poprzez rozwój roli mobilności pieszej i rowerowej oraz publicznego transportu zbiorowego, przy jednoczesnym zmniejszaniu dominującej roli samochodów w mieście

4.2. Cele tematyczne

2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ

2. Zrównoważony rozwój centrum miasta będącego wizytówką Gdyni

- Stymulowanie rozwoju śródmieścia jako wielofunkcyjnego centrum miasta, oferującego obiekty kultury i rozrywki, rozwiniętą ofertę gastronomiczną i hotelową oraz inne funkcje o znaczeniu ponadlokalnym, z łatwym i wygodnym dostępem do wysokiej jakości transportu zbiorowego
- Dogęszczanie obecnych struktur urbanistycznych w centrum miasta z pełnym wykorzystaniem walorów lokalizacji oraz dostępu do infrastruktury
- Poprawa dostępności komunikacyjnej (pieszej, rowerowej, drogowej) pomiędzy wschodnią i zachodnią stroną torów kolejowych, stanowiących barierę przestrzenną
- Nowoczesna ekspozycja i ochrona walorów architektonicznych i urbanistycznych obszaru Śródmieścia Gdyni uznanego za Pomnik Historii i wpisanego na listę UNESCO

3. Ochrona krajobrazu miejskiego poprzez zrównoważone planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

- Kształtowanie estetycznej przestrzeni miejskiej w sposób odpowiadający charakterowi dzielnic i całej Gdyni
- Uwzględnianie tożsamości modernistycznej w projektowaniu nowych inwestycji na terenie miasta, a szczególnie funkcjonalnego śródmieścia
- Likwidowanie chaosu reklamowego oraz monitorowanie tablic i urządzeń reklamowych w przestrzeni miejskiej
- Budowa zrównoważonego systemu informacji w przestrzeni miejskiej poprzez ustalenie hierarchii i właściwej proporcji ekspozycji informacji wizualnej
- Projektowanie przestrzeni publicznych z uwzględnieniem wysokiej jakości elementów małej architektury dedykowanym różnicowanym funkcjom tych przestrzeni
- Dążenie do ograniczenia zanieczyszczenia światłem (smogu świetlnego) oraz poprawą jakości projektowania oświetlenia miejskiego, m.in. poprzez projektowanie oświetlenia ulicznego i iluminacji budynków, a także ochronę krajobrazu nocnego oraz terenów przyrodniczych

4.2. Cele tematyczne

2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ

4. Rozwój systemu zieleni w obszarze miasta

- o Planowanie przestrzenne nakierowane na zwiększanie powierzchni możliwych do zagospodarowania jako tereny zieleni i zadrzewień
- o Tworzenie terenów zieleni na terenach ogólnodostępnych, szczególnie na obszarach miasta ze zidentyfikowanym deficytem terenów zieleni
- o Ochrona Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i innych zwartych terenów leśnych
- o Wspieranie spójności kompleksów leśnych i funkcjonowania powiązań przyrodniczych pomiędzy ich poszczególnymi częściami (korytarze ekologiczne)
- o Tworzenie terenów zieleni izolacyjnej w otoczeniu obiektów uciążliwych

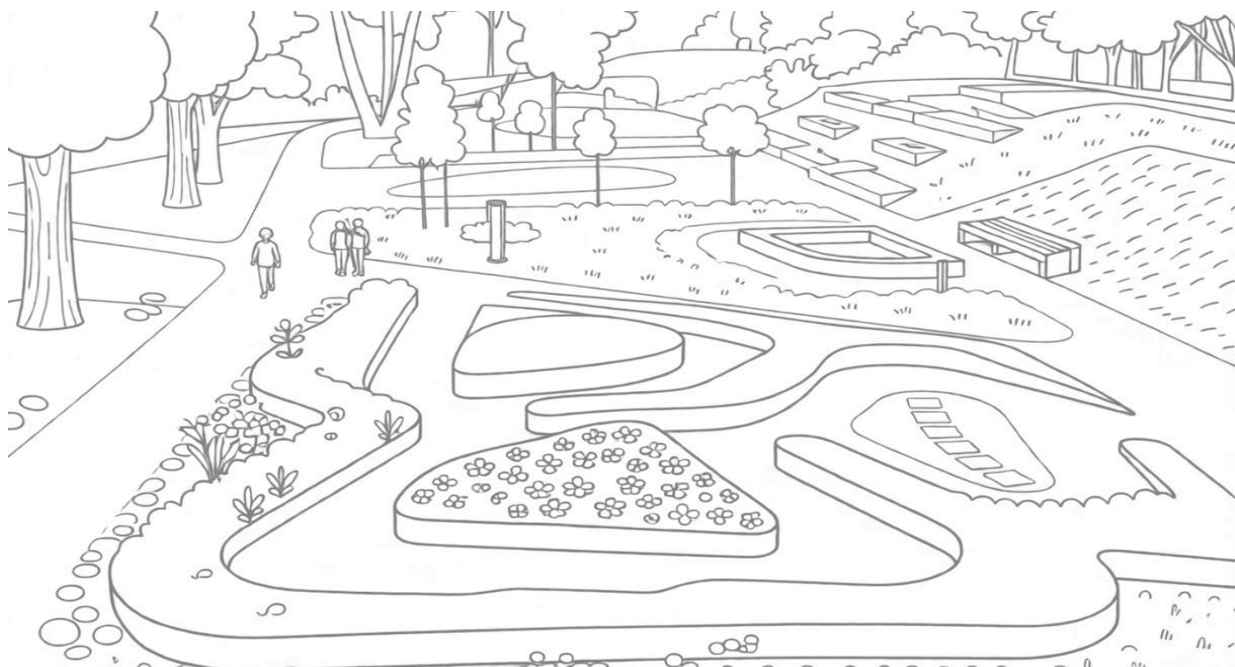
5. Zrewitalizowane i przyjazne mieszkańcom obszary miasta wymagające interwencji

- o Część dzielnicy Babie Doły, rejon ulicy Rybaków – integracja społeczności lokalnej wokół dziedzictwa historycznego i przyrodniczego, odnowa zespołu dworsko-folwarcznego, podniesienie standardu mieszkań komunalnych, tworzenie zadbanych terenów zieleni i przestrzeni rekreacyjnych
- o Część dzielnicy Oksywie, rejon dawnej wsi Oksywie oraz ulic Arendta Dickmana i inż. Jana Śmidowicza – rozwój przestrzeni publicznych i miejsc aktywności społecznej (Przystań Sąsiedzka, SPOT-y), wzmocnienie tożsamości lokalnej w oparciu o historię i działania obywatelskie, aktywizacja mieszkańców wszystkich grup wiekowych
- o Część dzielnicy Chylonia, rejon ulic Ludwika Zamenhofa i Opata Hackiego – przełamywanie stygmatyzacji osiedla, wzmacnianie więzi społecznych poprzez centra sąsiedzkie i kulturę lokalną, podtrzymywanie wysokiej jakości przemian społecznych i przestrzennych jako model dla innych osiedli
- o Część dzielnicy Chylonia, rejon tzw. Meksyku – rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i poprawa środowiska, wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych oraz podnoszenie jakości przestrzeni mieszkalnej
- o Część dzielnicy Leszczynki, rejon tzw. Pekinu – harmonijne włączenie w tkankę dzielnicy Leszczynki, poprawa dostępności terenów zieleni i usług publicznych, upamiętnienie historii miejsca i jego mieszkańców

4.2. Cele tematyczne

2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ

- o Część dzielnicy Witomino – integracja społeczna i rozwój kapitału społecznego, wzrost aktywności kulturalnej i animacyjnej, poprawa jakości przestrzeni publicznych i mieszkań, tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska do życia
- o Centralne pasmo wielofunkcyjne – dogęszczania zabudowy wewnątrz tego obszaru, analiza możliwości zmiany przeznaczenia terenów o charakterze m.in. przemysłowym lub logistycznym, położonych wzdłuż linii kolejowej nr 250, w kierunku zabudowy mieszkaniowo-usługowej
- o Strefa centrum miasta – rewizja planów rozwoju zabudowy i reprezentacyjnych przestrzeni publicznych w centrum miasta, w tym: teren tzw. „Międzytorza”, teren Dalmoru - Molo Rybackie, rejon Parku Rady Europy i Mariny Gdynia
- o Błękitno-zielone pasmo wzdłuż Rzeki Kaczej – wprowadzenie odpowiednich rozwiązań opartych na naturze oraz analiza możliwości powstania nowych terenów rekreacyjnych
- o Teren rekreacyjno-sportowy w rejonie Kolibek – wykorzystanie potencjału kreowania funkcji rekreacyjno-sportowych i edukacyjnych (ogród botaniczny) o znaczeniu co najmniej metropolitalnym
- o Wielofunkcyjna strefa rozwoju w rejonie ulic Chwarznieńskiej i Krauzego – analiza możliwości przekształcenia w kierunku zabudowy usługowej z szerokim zakresem funkcji m.in. sportowo-rekreacyjnych i ekologicznych

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

Miasto mobilne to miasto, którego mieszkańcy mają możliwość wyboru sposobu przemieszczania się różnymi środkami transportu bądź też pieszo, zgodnie z ich potrzebami, możliwościami i preferencjami. To miasto, które równolegle działa na wielu płaszczyznach (zarządczej, infrastrukturalnej, przestrzennej, partycypacyjnej) w celu wypracowania rozwiązań realnie poprawiających bezpieczeństwo i komfort wszystkich osób przebywających i przemieszczających się w przestrzeni miejskiej, niezależnie od wykonywanej aktywności społecznej i od celu podróży (w drodze do domu, pracy, podczas załatwiania codziennych spraw czy też rekreacji).

Głównym celem gdyńskiego samorządu będzie zapewnienie dostępności do miejsc pracy, edukacji, ochrony zdrowia, usług i rekreacji, poprzez kształtowanie i dążenie do sprawnej, bezpiecznej i atrakcyjnej oferty mobilności miejskiej, wspierającej rozwój Gdyni jako miasta 15-minutowego, kompaktowego i przyjaznego mieszkańcom. Działania miasta związane z mobilnością będą w kompleksowy sposób zachęcały Gdynian do tego, żeby coraz częściej jako podstawowy środek poruszania się wybierali transport publiczny. Ponadto, miejskie instytucje we współpracy z partnerami będą realizować działania poprawiające warunki do przemieszczania się po Gdyni pieszo oraz/lub rowerem. W tym celu zostaną wdrożone m.in. systemowe rozwiązania poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego, których nadrzędnym celem będzie ograniczanie wypadków i kolizji z udziałem niechronionych uczestników ruchu (pieszych, rowerzystów, osób korzystających z urządzeń transportu osobistego).

W czasie wdrażania strategii będą także kontynuowane i rozwijane działania w zakresie nowoczesnego zarządzania mobilnością. Dotyczy to m.in. wykorzystania publicznych miejsc parkingowych, działań promocyjno-edukacyjnych, rozbudowy systemu parkingów Park and Ride oraz węzłów przesiadkowych, aby ułatwić i umożliwić łączenie środków transportu w podróży.

Mobilność miejska często przekracza granice administracyjne, z czego doskonale zdają sobie sprawę mieszkańcy i mieszkańcy Gdyni oraz sąsiednich gmin. W związku z tym władze miasta będą prowadziły aktywne działania i dialog z przedstawicielami innych samorządów lokalnych, samorządu województwa, Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot oraz rządu (a także innych partnerów) w celu wdrożenia rozwiązań i pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia wpisujące się w politykę miasta. Dotyczy to zwłaszcza integracji kolejowej i metropolitalnej oraz układu drogowego obsługującego Port Gdynia i tereny okołoporcyjne.

Strategia przewiduje również kontynuowanie i dynamizację działań w zakresie kształtowania systemu miejskiej logistyki, aby poprawić warunki funkcjonowania lokalnym przedsiębiorcom i poprawić bezpieczeństwo na ulicach miasta. Dotyczy to m.in. uwzględniania obsługi transportu towarowego na różnych etapach planowania i realizacji usług i inwestycji, usprawnianie realizacji dostaw i poprawę czytelności i dostępności informacji o regulacjach miejskich

Priorytetowo będą traktowane przedsięwzięcia dotyczące miejskiej mobilności realizujące cele klimatyczne i środowiskowe oraz poprawiające dostępność miejskich usług i infrastruktury dla osób ze szczególnymi potrzebami.

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

1. WIZJA „0” – bezpieczeństwo ruchu drogowego jako standard przestrzeni miejskiej

- Systemowe ograniczanie liczby wypadków i kolizji spowodowanych przez samochody rowery, UTO itp. oraz działania na rzecz niechronionych uczestników ruchu
- Systemowe podnoszenie bezpieczeństwa w miejscach koncentracji konfliktów w ruchu m.in. w rejonach szkół, przedszkoli, usług, instytucji publicznych, lokalnych centrów usługowo-handlowych, przystanków, skrzyżowań i węzłów przesiadkowych
- Opracowanie systemu integrującego dane służb ratunkowych i porządkowych
- Uspokajanie ruchu w dzielnicach, obszarach rekreacyjnych i turystycznych
- Poprawa warunków widoczności na drogach i w przestrzeniach publicznych
- Kształtowanie ulic jako przestrzeni publicznych, w których bezpieczeństwo i komfort niechronionych uczestników ruchu jest priorytetem
- Podnoszenie świadomości, empatii i odpowiedzialności społecznej, a także kompetencji mieszkańców w zakresie współdzielenia przestrzeni publicznej, poprzez działania edukacyjne i promocyjno-informacyjne
- Skrócenie średniego czasu reakcji (od detekcji incydentu do powiadomienia służb) oraz czasu dotarcia służb ratunkowych na miejsce zdarzenia

2. Mobilność piesza jako podstawowa forma codziennego przemieszczania się

- Zapewnienie ciągłej i czytelnej sieci tras pieszych jako podstawowego układu komunikacyjnego miasta
- Rozwój spójnego systemu przestrzeni publicznych łączącego miejsca zamieszkania z usługami, edukacją, rekreacją, przestrzeniami lokalnej aktywności oraz węzłami transportu zbiorowego i współdzielonego
- Eliminacja barier architektonicznych i funkcjonalnych w przestrzeni publicznej, które ograniczają swobodę i samodzielność poruszania się pieszych

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

- Rozwój głównych powiązań pieszych oraz ciągów pieszych skracających przemieszczanie się jako intuicyjnych tras codziennych podróży ograniczających konieczność korzystania z innych środków transportu na krótkich dystansach w dzielnicach
- Podnoszenie komfortu przemieszczania się pieszo poprzez rozwój estetycznych i funkcjonalnych ciągów pieszych, zintegrowanych z miejscami odpoczynku i elementami zieleni
- Poprawa bezpieczeństwa pieszych m. in. poprzez uspokajanie ruchu, poprawę widoczności, doświetlenie przejść, czytelne kształtowanie przestrzeni, zapewnienie komfortu przemieszczania się pieszych przy inwestycjach w rozwiązania rowerowe, miejski monitoring oraz wykorzystanie rozwiązań ITS wspierających bezpieczeństwo

3. Rozwój ruchu rowerowego jako efektywnej i bezpiecznej formy transportu codziennego oraz rekreacyjnego

- Rozwój spójnej, ciągłej, bezpiecznej i komfortowej sieci tras rowerowych zarówno poprzez budowę dróg rowerowych, jak i tworzenie ułatwień przejazdu na istniejącej sieci drogowej; z uwzględnieniem połączeń międzydzielnicowych oraz międzygminnych
- Poprawa bezpieczeństwa rowerzystów m. in. poprzez kształtowanie intuicyjnej infrastruktury, uspokajanie ruchu oraz wdrażanie technologii AI i narzędzi C-ITS, ukierunkowanych na predykcję (identyfikację sytuacji potencjalnie niebezpiecznych) i unikanie wypadków
- Integracja infrastruktury rowerowej z punktami i węzłami przesiadkowymi
- Rozwój infrastruktury postojowej dla rowerów w standardzie odpowiadającym rzeczywistym potrzebom użytkowników
- Promowanie ruchu rowerowego poprzez działania edukacyjne i informacyjne
- Uwzględnianie ruchu rowerowego jako stałego elementu planowania przestrzennego i inwestycji miejskich
- Podnoszenie dostępności roweru jako środka transportu dla wszystkich grup wiekowych i społecznych (m.in. wypożyczalnia rowerów cargo, dotacje do rowerów elektrycznych, bike sharing, wspólnotowy rower cargo)

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

4. Transport zbiorowy jako trzon codziennej mobilności

- o Rozwój atrakcyjnej oferty transportu zbiorowego (autobusowej i trolejbusowej) w oparciu m.in. o czytelny układ linii, wysoką punktualność i częstotliwość oraz dostępność usług
- o Wspieranie rozwoju kolei aglomeracyjnej jako podstawowego środka transportu w obsłudze głównych korytarzy transportowych Gdyni i Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot
- o w obsłudze głównych korytarzy transportowych Gdyni i Obszaru Metropolitalnego
- o Poszukiwanie alternatywnych środków transportu publicznego (m.in. kolej linowa, żegluga pasażerska, lekki transport szynowy)
- o Priorytetyzacja transportu zbiorowego w ruchu w oparciu o system buspasów i rozwiązania C-ITS
- o Zapewnienie wysokiego standardu przystanków i węzłów przesiadkowych (bezpieczeństwo, czytelność, komfort oczekiwania, informacja pasażerska, dodatkowe funkcjonalności)
- o Budowa i rozbudowa węzłów integracyjnych łączących transport zbiorowy z transportem indywidualnym
- o Rozwój rozwiązań wspierających łączenie różnych środków transportu w jednej podróży
- o Wzrost konkurencyjności transportu zbiorowego pod względem czasu podróży i dostępności jako środka transportu w codziennych podróżach mieszkańców
- o Podnoszenie dostępności transportu zbiorowego i usług transportowych dla mieszkańców w obszarach mniej zabudowanych oraz osób ze szczególnymi potrzebami, m.in. poprzez innowacyjne usługi takie jak transport na żądanie
- o Integracja i kompatybilność oferty miejskiego transportu zbiorowego z ofertą transportu kolejowego
- o Rozwój rozwiązań cyfrowych ułatwiających planowanie podróży
- o Konsekwentna wymiana i modernizacja taboru komunikacji miejskiej

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

5. Integracja kolejowa i metropolitalna

- o Wzmacnianie roli kolei (SKM/PKM i połączeń regionalnych) jako podstawy dojazdów w układzie metropolitalnym, w tym poprawa dostępności stacji i przystanków
- o Dążenie do integracji transportu publicznego w skali metropolitalnej, w tym integracji taryfowej i biletowej komunikacji miejskiej oraz transportu kolejowego
- o Wspieranie działań instytucji odpowiedzialnych za rozwój oferty kolejowej i inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym istotnych dla układu komunikacyjnego Gdyni (w tym działania koordynacyjne i partnerskie na poziomie metropolii i regionu)
- o Wspieranie działań na rzecz utworzenia dodatkowych przystanków kolejowych na modernizowanych liniach, w tym linii 201
- o Wspieranie działań oraz tworzenie warunków dla połączeń kolejowych dla Gdyni Północ i Gdyni Zachód
- o Integracja biletowa transportu zbiorowego

6. Spójna oraz dostępna infrastruktura drogowa uwzględniająca potrzeby różnych grup mieszkańców i użytkowników

- o Kształtowanie układu drogowego w sposób zapewniający sprawny ruch pojazdów na głównych korytarzach transportowych z centrum do dzielnic i między dzielnicami
- o Budowa nowych połączeń drogowych przenoszących główny ruch samochodowy w mieście oraz do/z gmin ościennych, z poszanowaniem jakości życia mieszkańców odciążając jednocześnie układ drogowy wewnątrz dzielnic i osiedli, nie powodując przy tym wzmożenia procesów suburbanizacji
- o Działania wspierające rozbudowę układu drogowego obsługującego Port Gdynia i tereny okołoportowe uwzględniając uwarunkowania lokalne (m.in. Droga Czerwona, modernizacja Estakady Kwiatkowskiego)
- o Wdrażanie rozwiązań organizacyjnych i infrastrukturalnych poprawiających płynność w newralgicznych punktach sieci, z poszanowaniem bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

- o Rozwój układów drogowych w rozbudowujących się dzielnicach z uwzględnieniem infrastruktury zrównoważonej mobilności, m.in. przystanki komunikacji miejskiej, stacje rowerowe
- o Działania na rzecz budowy bezkolizyjnych przejazdów kolejowych, w szczególności na linii kolejowej 202, 250, 723

7. Nowoczesne zarządzanie mobilnością

- o Zapewnienie wysokiego poziomu rotacji na publicznych miejscach parkingowych
- o Zaspokojenie podstawowych potrzeb parkingowych dla mieszkańców o ograniczonej sprawności ruchowej w miejscach kluczowych usług publicznych, w szczególności usług ochrony zdrowia
- o Rozwój parkingów Park and Ride i węzłów przesiadkowych jako ułatwienie łączenia podróży samochodem i transportem zbiorowym
- o Zarządzanie mobilnością w odniesieniu do szkół i instytucji publicznych ograniczające ruch w godzinach szczytu oraz zapotrzebowanie na transport
- o Zapewnienie zrównoważonej i sprawiedliwej dostępności do pasa nadmorskiego
- o Współpraca z sektorem prywatnym w zakresie zarządzania popytem na transport
- o Rozwijanie bieżącego monitoringu mobilności jako podstawy do planowania działań ukierunkowanych na zaspokajanie obecnych i przyszłych potrzeb transportowych mieszkańców
- o Wdrażanie rozwiązań zwiększających odporność systemu mobilności na zakłócenia i zdarzenia kryzysowe (organizacja, informacja, utrzymanie infrastruktury)
- o Wymiana danych i rozwój wspólnego modelu zarządzania ruchem portowym i około portowym, opartego na integracji danych miejskich, portowych, terminalowych i przewoźników

4.2. Cele tematyczne

3. MIASTO MOBILNE

8. Kształtowanie systemu logistyki miejskiej

- o Uwzględnianie obsługi transportu towarowego już na etapie planowania inwestycji, np. komercyjnych, mieszkaniowych czy drogowych
- o Uzupełnienie danych o charakterystyce transportu ładunków w mieście na potrzeby planowania usprawnień
- o Analiza i ujednolicenie zasad dostępu dla pojazdów ciężarowych do poszczególnych obszarów Gdyni (poza centrum miasta)
- o Wspieranie usprawnień organizacyjnych (mikroterminale miejskie) oraz rozwój niskoemisyjnych form dystrybucji (m.in. rowery cargo)
- o Systemowe planowanie i lokalizacja miejsc dostaw
- o Współpraca z sektorem prywatnym w wybranych obszarach podnosząc efektywność funkcjonowania transportu ładunków

4.2. Cele tematyczne

4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU

Miasto przyjazne klimatowi i środowisku to takie, które rozwija się w sposób zrównoważony, minimalizując negatywny wpływ działalności człowieka na przyrodę, a jednocześnie zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców. Jego funkcjonowanie opiera się na odpowiedzialnym gospodarowaniu zasobami naturalnymi, przemyślanym planowaniu przestrzennym i rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury.

W związku ze zmianą klimatu oraz jej wpływem na funkcjonowanie Gdyni i dobrostan mieszkańców, niezbędne będzie intensyfikowanie działań w zakresie mitygacji (ograniczania przyczyn zmiany klimatu) oraz adaptacji (przystosowania się do jej skutków). Oba kierunki są komplementarne i powinny być realizowane równolegle. Mitygacja realizowana będzie poprzez działania na rzecz kontynuacji redukcji emisji CO₂ i innych gazów cieplarnianych, czyli przede wszystkim poprzez transformację energetyczną miasta – m.in. rozwój odnawialnych źródeł energii, poprawę efektywności energetycznej budynków, termomodernizację. Ponadto zapewnienie stabilnych, niskoemisyjnych i zróżnicowanych miejskich źródeł energii oraz rozwój inteligentnej i odpornej infrastruktury energetycznej przyczyni się nie tylko do poprawy odporności Gdyni na kryzysy klimatyczne, ale i kryzysy energetyczne. Planowane jest także kontynuowanie działań na rzecz rozwoju transportu zeroemisyjnego oraz gospodarki obiegu zamkniętego poprzez m.in. redukcję odpadów, recykling czy ponowne wykorzystanie surowców.

Niemal połowę powierzchni lądowej Gdyni stanowią lasy i jest to wielki zasób, ale bardzo istotną rolę w kontekście skutków zmiany klimatu odgrywa także zieleń urządzona. Wpływa ona nie tylko na estetykę miasta oraz zdrowie fizyczne i psychiczne mieszkańców, ale przede wszystkim obniża temperaturę w trakcie upałów, zatrzymuje wodę opadową i wspiera różnorodność biologiczną. Dlatego gdyński samorząd będzie kładł nacisk na rozwiązania sprzyjające zazielenianiu przestrzeni publicznych, takie jak tworzenie parków kieszonkowych, zielone dachy czy nasadzenia przyuliczne. Planowane są także działania w zakresie ochrony przyrody i rozwoju różnorodności biologicznej w Gdyni, obejmujące m.in. tworzenie wielogatunkowych założeń zieleni o charakterze naturalistycznym, pozwolenie na rozwój roślinności spontanicznej, walkę z Inwazyjnymi Gatunkami Obcymi (IGO), zachowanie i odbudowę siedlisk naturalnych oraz ochronę zarówno cennych gatunków, jak i wolnobytujących zwierząt w mieście.

Jednym z najważniejszych zasobów naturalnych jest woda, dlatego w kolejnych latach konieczne, obok rozwoju infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, jest monitorowanie stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz poprawa gospodarki wodami opadowymi. W ramach rozwoju retencji stosowane będą rozwiązania oparte o naturę (Nature Based Solutions), takie jak np. zbiorniki retencyjne, ogrody deszczowe oraz ograniczanie powierzchni nieprzepuszczalnych (beton, asfalt) i zastępowanie ich nawierzchniami przepuszczalnymi. Umiejętne i szerokie stosowanie błękitno-zielonej infrastruktury ograniczy ryzyko wystąpienia tzw. nagłych powodzi oraz ruchów masowych ziemi w następstwie ulewnych deszczy. W kontekście nadmorskiego położenia Gdyni bardzo istotna jest również dbałość o stan środowiska morskiego Bałtyku.

Jakość powietrza to jeden z kluczowych czynników wpływających na zdrowie mieszkańców i jakość życia w mieście. Pomimo relatywnie korzystniejszych wartości wskaźników opisujących stan powietrza w Gdyni na tle innych polskich miast, niezbędna jest modernizacja systemów grzewczych i wyłączenie z eksploatacji źródeł niskiej emisji oraz wdrażanie rozwiązań niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii.

4.2. Cele tematyczne

4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU

1. Mitygacja i adaptacja do zmiany klimatu wraz z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury

- o Zmniejszanie śladu węglowego miasta poprzez ograniczanie emisji CO² we wszystkich sektorach miejskich (m.in. dekarbonizacja ciepłownictwa i transportu, modernizacja energetyczna budynków)
- o Rozwijanie infrastruktury gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi m.in. poprzez opracowanie inwentaryzacji kanalizacji deszczowej oraz projektowe stosowanie modelu hydraulicznego odwodnienia miasta, rozwój retencji miejskiej, modernizację kanalizacji deszczowej w rejonach silnie zurbanizowanych
- o Renaturyzacja rzeki Kaczej poprzez poprawę zwiększanie retencji zlewniowej oraz wprowadzenie odpowiednich rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym maksymalne zachowywanie obszarów naturalnej retencji
- o Identyfikacja nowych terenów zieleni miejskiej o funkcji rekreacyjnej i przygotowanie szczegółowych wytycznych do ich zagospodarowania
- o Opracowanie polityki zagospodarowania wód opadowych wraz z rozwiązaniami IT
- o Zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie miasta poprzez rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych (np. boisk i parkingów) oraz tworzenie nowych terenów zieleni
- o Ochrona przed wycinką istniejących dojrzałych drzew cennych w skali otoczenia
- o Dążenie do zachowania stanu obecnego brzegu morskiego, z uwzględnieniem rozwoju portu zewnętrznego, zwłaszcza na odcinkach od granicy z Sopotem do Polanki Redłowskiej oraz od Oksywiu do granicy z gminą Kosakowo
- o Zabezpieczenie przez właścicieli nieruchomości przed wystąpieniem ruchów masowych ziemi oraz wdrożenie elektronicznego monitoringu osuwisk
- o Wprowadzanie rozwiązań łagodzących oddziaływanie fal upałów i efektu miejskiej wyspy ciepła
- o Podnoszenie odporności miasta poprzez wdrażanie standardów zabudowy i infrastruktury odpornej na zagrożenia

4.2. Cele tematyczne

4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU

- Rozbudowa systemu ostrzegania mieszkańców o zagrożeniach powodowanych przez zmianę klimatu
- Edukacja ekologiczna i klimatyczna skierowana do różnych grup użytkowników miasta z uwzględnieniem unikania zjawiska greenwashingu
- Rozwijanie miejskich programów grantowych na inicjatywy proekologiczne i proklimatyczne
- Inicjowanie i zaangażowanie w przedsięwzięcia na rzecz ochrony środowiska morskiego Bałtyku

2. Kształtowanie publicznej zieleni miejskiej

- Zwiększenie terenów zieleni i zadrzewień, w tym zwiększenie liczby nasadzeń przyulicznych i w przestrzeni miasta (zieleń wysoka) jako narzędzia do adaptacji Gdyni do zmiany klimatu
- Zachowanie i ochrona najcenniejszych elementów drzewostanu i zieleni
- Tworzenie nowych i przekształcanie istniejących przestrzeni miejskich z uwzględnieniem ich naturalnego zacieniania oraz zachowania powierzchni biologicznie czynnej
- Wprowadzanie zadrzewień w miejscach ich ubytków, w tym zadrzewienie terenów rekultywowanych
- Tworzenie zielonych dachów na budynkach publicznych

3. Zwiększenie efektywności energetycznej i bezpieczeństwa energetycznego

- Rozwój energetyki miejskiej, optymalizacja wykorzystania zasobów energetycznych miasta, wspieranie społeczności energetycznych i działań zwiększających odporność miasta na kryzysy energetyczne i klimatyczne
- Zapewnienie stabilnych, niskoemisyjnych i zróżnicowanych miejskich źródeł energii poprzez rozwój OZE, magazynowanie energii, wykorzystanie ciepła odpadowego, modernizację systemów ciepłowniczych oraz stopniowe wycofywanie wysokoemisyjnych instalacji

4.2. Cele tematyczne

4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU

- o Rozwój inteligentnej i odpornej infrastruktury energetycznej poprzez wdrażanie rozwiązań smart city, automatyzację, zarządzanie popytem, monitoring zużycia energii oraz stosowanie rozwiązań opartych na naturze (Nature-Based Solutions)
- o Zwiększenie efektywności energetycznej gdyńskich obiektów oraz budynków poprzez termomodernizację, optymalizację zużycia energii oraz wdrażanie niskoemisyjnych technologii
- o Budowanie ekosystemu wspierającego rozwój infrastruktury dla elektromobilności i wdrażania paliw alternatywnych w transporcie zbiorowym i usługach komunalnych
- o Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu z wykorzystaniem narzędzi finansowych i doradczych

4. Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego

- o Wzrost efektywności segregacji odpadów „u źródła”
- o Przeciwdziałanie składowaniu odpadów w miejscach do tego nieprzeznaczonych
- o Budowa instalacji przetwarzania bioodpadów w instalacji komunalnej „Eko Dolina”
- o Edukacja mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie ograniczania powstawania i prawidłowej selektywnej zbiórki odpadów

4.2. Cele tematyczne

4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU

5. Rozwijanie różnorodności biologicznej i form ochrony przyrody oraz zapobieganie bezdomności zwierząt

- o Zachowanie i rozwój obszarów cennych przyrodniczo
- o Tworzenie warunków do rozwoju różnorodności biologicznej w mieście m.in. poprzez tworzenie założeń zieleni z gatunków stanowiących bazę pokarmową dla zapylaczy, w których jednocześnie umożliwia się rozwój roślinności pojawiającej się spontanicznie, budki lęgowe dla ptaków, nietoperzy i owadów, ograniczanie pestycydów w pielęgnacji terenów miejskich, tworzenie i ochronę istniejących korytarzy ekologicznych
- o Ochrona cennych gatunków i siedlisk w środowisku miejskim
- o Zapewnienie ochrony zwierzętom wolnożyjącym
- o Zapewnienie bezpiecznego współistnienia dzikim zwierzętom i mieszkańcom w przestrzeni miejskiej

6. Kompleksowy monitoring jakości środowiska

- o Rozwijanie systemu monitoringu jakości stanu powietrza na obszarze miasta spełniającego wymogi Państwowego Monitoringu Środowiska
- o Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem nieczystościami ciekłymi poprzez m. in. rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i podłączanie do niej nieruchomości zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach szczególnych
- o Utrzymanie systemu monitoringu hałasu i ograniczanie wpływu hałasu na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na jakość życia mieszkańców
- o Rozwój wspólnego systemu monitorowania oddziaływań środowiskowych na styku miasta i portu, w szczególności hałasu, jakości powietrza, jakości wód, warunków bio-hydro-meteo oraz ruchu drogowego i kolejowego

4.2. Cele tematyczne

5. MIASTO NOWOCZESNEJ I DOSTĘPNEJ EDUKACJI

Edukacja jest jednym z najważniejszych czynników mających bezpośredni wpływ na dobrostan mieszkańców i rozwój miasta na wszystkich poziomach. Wpływa zarówno na jakość życia ludzi (m.in. zwiększa szanse zawodowe, standard życia i dochody, poprawia stan zdrowia, poszerza horyzonty i zainteresowania, ułatwia budowanie relacji i funkcjonowanie w społeczeństwie, daje większą niezależność), jak i na rozwój gospodarczy (podnosi kwalifikacje mieszkańców, przygotowuje przyszłą kadrę dla lokalnego rynku pracy, przyciąga inwestorów), demografię (ogranicza odpływ młodzieży do innych miast, przyciąga studentów z innych miast i regionów), rozwój społeczny (zmniejsza wykluczenie społeczne, buduje aktywną i zaangażowaną społeczność), innowacyjność (sprzyja rozwojowi nowoczesnych branż, wspiera badania i nowe technologie).

Gdyńskie szkolnictwo od wielu lat jest jednym z atutów miasta. W zmieniającej się szybko rzeczywistości niezbędne jest wzmacnianie jakości edukacji w duchu efektywnego uczenia się, współpracy i innowacyjności. Podwyższanie kompetencji zarówno uczniów, jak i nauczycieli będzie kluczowe dla tworzenia systemu edukacji, który odpowiada na wyzwania współczesności. Szczególne znaczenie będzie miało rozwijanie kompetencji proinnowacyjnych poprzez doskonalenie nauczycieli oraz realizację projektów uczniowskich i programów rozwijających kreatywność, przedsiębiorczość i umiejętność pracy zespołowej. Sprzyjać temu będzie dalszy rozwój infrastruktury społecznej, w tym systematyczna modernizacja i doposażanie placówek oświatowych w technologie wspierające proces uczenia się oraz świadome projektowanie przestrzeni szkolnych w sposób sprzyjający koncentracji, regeneracji i dobrostanowi uczniów, w tym poprzez tworzenie stref wyciszenia.

Jednym z wyzwań stojących przed Gdynią jest wzrost liczby dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ogólne pogorszenie kondycji psychicznej uczniów. Odpowiedzią na te wyzwania będzie rozwój edukacji dostępnej i włączającej, opartej na dbałości o zróżnicowane potrzeby uczennic i uczniów, w tym osób neuroróżnorodnych. Nastąpi intensyfikacja działań w zakresie pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym uczniami z niepełnosprawnościami, a także w zakresie wsparcia psychicznego i budowania dobrostanu w środowisku szkolnym.

Istotnym elementem rozwoju systemu edukacji będzie także wzmacnianie samorządności uczniowskiej i roli szkoły jako przestrzeni kształtowania postaw obywatelskich i demokratycznych. Szkoła to miejsce służące nie tylko zdobywaniu wiedzy, ale również budowaniu sprawczości, odpowiedzialności i zaangażowania społecznego młodych ludzi.

Kluczowe w kontekście budowy kapitału naukowego Gdyni jest wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie gospodarki morskiej oraz badań morza i jego zasobów, które stanowią unikalną w skali kraju ofertę naukowo-badawczą i dydaktyczną, mogą więc istotnie wpływać na poziom umiędzynarodowienia gdyńskiej nauki. Ważnym aspektem rozwoju funkcji akademickiej jest współpraca metropolitalna i regionalna na rzecz rozwoju kluczowych branż gospodarczych i inteligentnych specjalizacji Pomorza, zwłaszcza w zakresie gospodarki morskiej i przemysłów kreatywnych. Uwzględnienie współpracy między szkołami, uczelniami i biznesem w procesie kształcenia pozwoli na efektywne łączenie teorii z praktyką oraz zapewni odpowiednie przygotowanie do nowych wyzwań zawodowych i potrzeb gospodarki przyszłości. W związku ze zmiennością rynku pracy i rozwojem technologicznym, coraz mniejsza jest szansa na pracę przez wiele lat w jednym zawodzie, dlatego gdyński samorząd będzie koncentrował działania na wspieraniu procesu uczenia się przez całe życie – od dziecka po seniora.

4.2. Cele tematyczne

5. MIASTO NOWOCZESNEJ I DOSTĘPNEJ EDUKACJI

1. Rozwój nowoczesnego i innowacyjnego modelu edukacji

- Wzmacnianie jakości edukacji w duchu efektywnego uczenia się, współpracy i innowacyjności (STEAM, AI, neuroróżnorodność, edukacja włączająca, szkolnictwo zawodowe blisko rynku pracy, doradztwo zawodowe)
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży na wszystkich etapach kształcenia poprzez rozwijanie działań uwzględniających zróżnicowane potrzeby uczniów wynikające m.in. z płci, neuroróżnorodności, sytuacji społecznej, zdrowotnej i kulturowej, a także wzmacnianie równego dostępu do wsparcia i rozwoju kompetencji
- Rozwijanie partnerstw szkół z uczelniami, instytucjami naukowymi i biznesem
- Systemowe wspieranie gdyńskich talentów (uczniów, studentów i absolwentów gdyńskich szkół i uczelni)
- Rozwijanie inicjatyw wzmacniających liderstwo, sieci samorządów uczniowskich oraz Strefy Rodzica jako narzędzi wzmacniania społecznego zaangażowania i jakości przywództwa edukacyjnego
- Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły poprzez wspieranie rodzin, budowę autorytetu wychowawców, współpracę z organizacjami i środowiskami stawiającymi sobie za cel kształtowanie charakteru młodych ludzi
- Rozwój wsparcia psychologicznego i pedagogicznego uczniów
- Rozwijanie kreatywnego potencjału gdyńskich uczniów i nauczycieli
- Modernizacja placówek, poprawa jakości wyposażenia szkół w infrastrukturę oraz wdrażanie nowych technologii wspierających edukację
- Rozwijanie i modernizacja infrastruktury edukacyjnej z uwzględnieniem roli szkół jako kluczowych miejsc integracji społecznej i rozwoju kompetencji społecznych dzieci i młodzieży

4.2. Cele tematyczne

5. MIASTO NOWOCZESNEJ I DOSTĘPNEJ EDUKACJI

2. Wspieranie rozwoju osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- o Tworzenie oraz dostosowywanie obiektów i programów edukacyjnych do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami
- o Podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej do pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami
- o Rozwój systemu włączania społecznego dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, m.in. poprzez dostępną i zróżnicowaną ofertę edukacyjną, rekreacyjną i kulturalną umożliwiającą integrację z rówieśnikami

3. Zwiększenie efektywności kształcenia zawodowego oraz ustawicznego

- o Wspieranie działań w celu podniesienia jakości kształcenia na wszystkich szczeblach edukacji ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego oraz dostosowanie ofert edukacyjnych do potrzeb lokalnego rynku pracy i innowacyjnych branż
- o Promowanie kształcenia w szkołach zawodowych
- o Wspieranie współdziałania szkół ze środowiskiem gdyńskich przedsiębiorców w celu pozyskiwania przez uczniów doświadczeń w toku nauki
- o Wspieranie edukacji dorosłych i uczenia się przez całe życie (lifelong learning) poprzez lokalne centra kompetencji (w tym Centrum Rozwoju Kompetencji dla Energetyki), współpracę z pracodawcami i dostęp do nowoczesnych technologii
- o Wspomaganie gdyńskich seniorów w aktywnej obecności na rynku pracy poprzez promowanie i podwyższanie ich kompetencji zawodowych, zwłaszcza kompetencji cyfrowych i proinnowacyjnych
- o Stymulowanie postaw przedsiębiorczych oraz rozwój umiejętności myślenia proinnowacyjnego na każdym szczeblu nauczania
- o Wzmocnienie roli instytucji doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży
- o Rozwijanie Centrum Rozwoju Kompetencji dla Energetyki – wspólnej inicjatywy konsorcjum m.in. biznesu, szkolnictwa wyższego, instytucji miejskich i gdyńskiego samorządu

4.2. Cele tematyczne

5. MIASTO NOWOCZESNEJ I DOSTĘPNEJ EDUKACJI

4. Silna baza naukowo-badawcza i budowanie zasobów szkolnictwa wyższego

- Budowa silnego kapitału naukowego Gdyni (projekty badawcze, jednostki badawczo-rozwojowe, patenty, rozwiązania w sferze europejskich i krajowych polityk rozwoju), w szczególności w dziedzinie badań morza i jego zasobów
- Stymulowanie kształcenia kadr naukowych i menedżerskich w zawodach perspektywicznych, wynikających z trendów globalnych
- Wspieranie nowych projektów edukacyjnych w sferze branż kluczowych dla gdyńskiej gospodarki, zwłaszcza w gospodarce morskiej oraz przemysłach kreatywnych
- Wspieranie umiędzynarodowienia gdyńskiej nauki i edukacji

4.2. Cele tematyczne

6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI

Współczesna przedsiębiorczość to połączenie gospodarki, innowacji i aktywnej postawy mieszkańców, które buduje długofalową siłę miasta oraz łączy rozwój gospodarczy z jakością życia i odpowiedzialnością społeczną. Towarzyszy temu szybki rozwój Gospodarki 4.0 opartej na zaawansowanych technologiach, takich jak sztuczna inteligencja, Internet Rzeczy, Big Data oraz automatyzacja procesów.

Duch przedsiębiorczości Gdynian jest jednym z najważniejszych elementów tożsamości Gdyni. W celu jego podtrzymywania i dawania nowych impulsów rozwojowych, miasto będzie aktywnie wspierać powstawanie nowych podmiotów gospodarczych, szczególnie tych o wysokim potencjale innowacyjnym – z sektorów kreatywnych oraz zaawansowanych technologii. Wdrażane będą instrumenty wzmacniające potencjał rozwojowy, innowacyjny i zdolności eksportowe lokalnych przedsiębiorstw, szczególnie firm z sektora małych i średnich przedsiębiorstw, w tym również działania usprawniające drogę od pomysłu do wynalazku oraz wsparcie w pilotażu. Istotną rolę strategii będzie aktywizowanie działań promocyjnych i inwestycyjnych, które posłużą tworzeniu nowych miejsc pracy przez wiodących inwestorów na rynku krajowym i międzynarodowym. Natomiast stały dialog ze środowiskiem gospodarczym oraz partnerami Gdyni w regionie, w kraju i za granicą usprawni procesy decyzyjne oraz przełoży się na pełniejsze wykorzystywanie potencjałów gdyńskich przedsiębiorstw.

Globalna sytuacja społeczna i gospodarcza wpływać będzie także na gdyński rynek pracy. Gdynia wspomagać będzie mieszkańców, w tym przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji bądź wykluczone z rynku pracy, poprzez działania aktywizacyjne, adaptacyjne i prewencyjne, które przełożą się na wyższą aktywność zawodową, lepszą odporność lokalnej gospodarki na przyszłe wahania koniunkturalne i przemiany technologiczne, jak też na rozwój nowych usług. Istotna w tym kontekście będzie promocja aktywności osób starszych na rynku pracy. Istotny wpływ na lokalny rynek pracy ma rosnąca liczba pracowników zagranicznych, którzy odgrywają kluczową rolę w wielu sektorach gospodarki miasta borykających się z niedoborami w zatrudnieniu. Dlatego też bardzo ważne będą działania wspierające ich integrację, uwzględniające edukację, szkolenia zawodowe oraz wsparcie w integracji kulturowej. Gdynia dążyć będzie do zatrzymania w mieście wykwalifikowanych pracowników, a dynamicznie rozwijające się sektory kreatywne i technologiczne generować będą dobrze płatne miejsca pracy, co wraz z wysoką jakością życia w mieście przyciągać będzie specjalistów z kraju i zagranicy.

Powstanie i rozwój Gdyni nieodłącznie wiąże się z portem morskim. Gospodarka morska to jedna z kluczowych branż w gdyńskiej gospodarce, a działania miasta skupiać się będą na wspieraniu procesu przekształceń Portu Gdynia w nowoczesny węzeł transportowy, logistyczny i informacyjny, stanowiący centrum kompleksowej obsługi pasażerów, ładunków i środków transportu, w taki sposób, by harmonijnie wpisywał się w funkcjonowanie miasta i dobrostan mieszkańców.

4.2. Cele tematyczne

6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI

1. Wzmacnianie roli innowacji w gospodarce

- Wzrost wykorzystania potencjału infrastrukturalnego i merytorycznego Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego (PPNT)
- Rozwijanie oferty usług dla firm PPNT oraz klientów zewnętrznych, ukierunkowanej na wspieranie rozwoju działań proinnowacyjnych prowadzonych przez partnerów PPNT Gdynia
- Wspomaganie trójmiejskich uczelni i instytutów w zakresie przedsiębiorczości i komercjalizacji wyników badań
- Wspieranie i promocja lokalnych start-upów oraz sektorów kreatywnych
- Promowanie innowacji i dobrych praktyk powstających w mieście
- Rozwijanie ekosystemu współpracy różnych grup interesariuszy z Gdyni i Pomorza, ukierunkowanego na rozwój różnorodnego i innowacyjnego rynku pracy oraz wzmacnianie relacji między pracodawcami i ich organizacjami, pracownikami i związkami zawodowymi, instytucjami edukacyjnymi, uczelniami wyższymi, instytutami naukowo-badawczymi i samorządem

2. Wsparcie grup znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym w szczególności kobiet, opiekunów osób zależnych, rodziców samotnie wychowujących dzieci, osób starszych, osób młodych, cudzoziemców oraz osób z niepełnosprawnościami

- Wsparcie w dostosowaniu kompetencji i kwalifikacji osób, ułatwiających im wejście lub powrót na rynek pracy
- Wspieranie aktywizacji zawodowej osób niepracujących oraz utrzymania zatrudnienia osób w wieku okołoemerytalnym i osób starszych
- Propagowanie wiedzy i przedstawianie korzyści związanych z legalnym zatrudnieniem oraz legalizacją pobytu w Polsce cudzoziemców
- Promowanie wśród pracodawców korzyści płynących z zatrudnienia osób znajdujących się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy

4.2. Cele tematyczne

6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI

- o Pomoc w integracji osób w środowisku pracy, poprzez ułatwienie dostępu do nauki języka polskiego dla cudzoziemców oraz promocję działań integrująco-włączających w miejscu pracy
- o Prowadzenie pośrednictwa pracy skierowanego do grup potrzebujących szczególnego wsparcia na rynku pracy
- o Współpraca z podmiotami ekonomii społecznej w celu tworzenia przyjaznych miejsc pracy, w tym miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- o Wspieranie partnerskiego modelu opieki nad dziećmi i osobami zależnymi poprzez działania wzmacniające zaangażowanie obojga rodziców w rolę opiekunów

3. Nowe inwestycje dla potrzeb gdyńskiej gospodarki

- o Przygotowywanie zasobu gruntów i nieruchomości pod nowe inwestycje produkcyjno-usługowe
- o Opracowywanie i promocja oferty inwestycyjnej miasta skierowanej przede wszystkim do wiodących inwestorów w branżach kluczowych dla gdyńskiej gospodarki
- o Rozwijanie systemu obsługi inwestorów i udzielanie im wsparcia adekwatnego do indywidualnych potrzeb
- o Podwyższenie efektywności wykorzystania istniejących terenów przemysłowo-składowych

4.2. Cele tematyczne

6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI

4. Wzmocnienie współpracy i partnerstwa pomiędzy samorządem a środowiskiem biznesowym

- o Rozwijanie efektywnej komunikacji i współpracy z przedsiębiorcami m.in. poprzez działalność Gdyńskiej Rady Dialogu Gospodarczego
- o Tworzenie transparentnych, stabilnych i zrównoważonych warunków funkcjonowania przedsiębiorstw, umożliwiających ich długofalowy i odpowiedzialny rozwój
- o Kształtowanie przyjaznego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego dla inwestorów i deweloperów, wspierającego rozwój miasta przy poszanowaniu ładu przestrzennego, środowiska i interesu społecznego
- o Budowanie, promocja i wzmacnianie lokalnych marek produktów i usług, zwiększających konkurencyjność miasta i jego tożsamość gospodarczą
- o Współpraca z izbami gospodarczymi, klastrami, stowarzyszeniami branżowymi oraz innymi instytucjami otoczenia biznesu

5. Rozwój konkurencyjnego sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) opartego na innowacjach, transformacji cyfrowej i aktywności na rynkach międzynarodowych

- o Wsparcie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym MMŚP, oraz inicjatyw społeczno-gospodarczych
- o Wzmocnienie zdolności eksportowych i umiędzynarodowienia lokalnych firm, w tym tworzenie warunków sprzyjających wejściu MMŚP na nowe rynki i rozwijaniu współpracy międzynarodowej
- o Podnoszenie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw poprzez budowanie sieci współpracy z podmiotami takimi jak w szczególności: ośrodki naukowe, Pomorski Park Naukowo-Technologiczny, Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna, partnerzy branżowi i in.
- o Przyspieszenie transformacji cyfrowej MMŚP obejmującej wdrażanie technologii IT, automatyzację procesów, rozwój e-commerce oraz podnoszenie bezpieczeństwa cyfrowego

4.2. Cele tematyczne

6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI

- Promowanie zrównoważonych modeli biznesowych wspierających rozwój przedsiębiorstw w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i obiegu zamkniętego
- Wspieranie stabilności i rozwoju firm rodzinnych, ze szczególnym uwzględnieniem procesów sukcesji i długofalowego zarządzania międzypokoleniowego

6. Wysokiej jakości usługi doradcze i informacyjne wspierające przedsiębiorcze kompetencje mieszkańców

- Rozwój wysokiej jakości usług doradczych i informacyjnych dla przedsiębiorców oraz osób planujących rozpoczęcie działalności
- Ułatwienie dostępu do rzetelnej wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej poprzez rozwój narzędzi informacyjnych, przewodników i zasobów online
- Rozwijanie kompetencji przedsiębiorczych dorosłych mieszkańców — w tym początkujących przedsiębiorców i osób chcących zdobyć nowe kwalifikacje
- Wzmacnianie lokalnych mikroprzedsiębiorstw i inicjatyw gospodarczych poprzez działania animujące, networking i wsparcie środowiskowe

7. Kluczowy ośrodek gospodarki morskiej - harmonijny rozwój miasta i portu

- Koordynowanie polityki przestrzennej miasta i portu
- Integracja funkcji miejskich i portowych na obszarach stykowych
- Ograniczanie niekorzystnego oddziaływania portowych emisji na środowisko, sąsiednie tereny mieszkaniowe i turystyczne
- Lobbowanie na rzecz dostępu transportowego, w tym eliminacji wąskich gardeł, do terenów portowo-stoczniowych, pełna integracja Portu Gdynia jako portu bazowego TEN-T oraz punktu wejścia Korytarza Morze Bałtyckie – Morze Adriatyckie oraz Morze Bałtyckie – Morze Czarne – Morze Egejskie z innymi elementami sieci bazowej.
- Współpraca na rzecz zwiększenia energetycznego bezpieczeństwa miasta i portu jako elementu infrastruktury krytycznej

4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

Kultura odgrywa kluczową rolę w rozwoju współczesnych miast, kształtując zarówno ich tożsamość, jak i podnosząc jakość życia mieszkańców oraz atrakcyjność rezydencjonalną i turystyczną miasta. Nie tylko dziedzictwo historyczne, ale też wydarzenia kulturalne o randze ponadlokalnej czy wyróżniająca architektura sprawiają, że miasto staje się rozpoznawalne i atrakcyjne dla mieszkańców oraz odwiedzających. Ma także istotny wpływ na wzrost gospodarczy, gdyż przyciąga inwestorów i turystów, dzięki czemu powstają nowe miejsca pracy m.in. w sektorze kreatywnym i turystycznym. Ponadto miasta kreatywne przyciągają nowych, wykształconych mieszkańców.

Gdynia cieszy się ogólnopolską rozpoznawalnością i jest atrakcyjnym punktem na kulturalnej mapie Polski przede wszystkim dzięki Festiwalowi Polskich Filmów Fabularnych oraz Open'er Festival, ale również inne wydarzenia (literackie, teatralne, jazzowe czy związane z designem) przyciągają gości spoza miasta. Jest po potencjał, który niewątpliwie należy rozwijać i wokół niego budować wizerunek miasta z bardzo atrakcyjną ofertą kulturalną, otwartego i nowoczesnego. Odbywać się to będzie nie tylko poprzez promocję festiwali i wydarzeń kulturalnych, ale również gdyńskich twórców i ich dzieł, instytucji kultury czy organizacji pozarządowych działających w tym sektorze. Niezbędna jest też poprawa jakości infrastruktury gdyńskich instytucji kultury, w szczególności Teatru Miejskiego. Na wzrost rozpoznawalności miasta niewątpliwie będzie miał duży wpływ wpis unikatowego wczesnomodernistycznego centrum Gdyni na listę UNESCO, dlatego bardzo ważne będzie opracowanie kompleksowej i atrakcyjnej oferty promującej gdyńską architekturę.

Nowoczesna kultura jest inkluzywna, uwzględniająca w kulturalnym życiu społecznym wszystkich mieszkańców. Taka, która wpływa na kształtowanie jedności, poczucia dumy i lokalnego patriotyzmu, łączy pokolenia, promuje różnorodność, a także kształtuje umiejętność współpracy różnych środowisk. Aby to osiągnąć konieczne jest podnoszenie kompetencji kulturowych poprzez edukację i umożliwienie wszystkim grupom społecznym równego dostępu do kultury, w tym kultury wyższej. W ramach propagowania i przygotowania do świadomego odbioru kultury ważna jest zwłaszcza współpraca z nauczycielami, dyrekcjami szkół oraz dziećmi, aby tworzyć projekty i programy edukacyjne dopasowane do potrzeb różnych grup wiekowych. Planowane jest także dalsze tworzenie i rozwijanie lokalnych centrów, będących dla mieszkańców dzielnic miejscami spotkań oraz ośrodkami życia kulturalnego i społecznego.

Sport, podobnie jak kultura, jest narzędziem kształtowania wizerunku miasta. Z racji położenie i wieloletnich tradycji wyróżnikiem Gdyni jest żeglarstwo. Aby umocnić pozycję Gdyni w tym zakresie i dalej wspierać rozwój sportów morskich, powstanie Olimpijskie Centrum Żeglarskie. Choć planowane działania obejmują duże imprezy sportowe, w tym rangi mistrzowskiej, to gdyński samorząd będzie się skupiał przede wszystkim na popularyzowaniu aktywności fizycznej i organizacji zajęć sportowych oraz rekreacyjnych dla Gdynian we wszystkich grupach wiekowych.

Kreatywne wykorzystywanie dziedzictwa historycznego, wyjątkowych walorów przyrodniczych, kultury oraz sportu bez wątpienia przełoży się na wzrost atrakcyjności turystycznej Gdyni. Głównym zadaniem gdyńskiego samorządu będzie kształtowanie zrównoważonej turystyki, aby z jednej strony przyczyniała się do wzrostu gospodarczego miasta, ale jednocześnie nie wpływała negatywnie na środowisko i codzienne życie mieszkańców. Ponadto, we współpracy z gdyńskim sektorem turystycznym, kontynuowane będą działania na rzecz opracowania atrakcyjnej oferty turystycznej, która będzie przyciągała odwiedzających przez cały rok, a nie tylko w sezonie letnim, oraz rozwijania marki Gdyni jako miasta spotkań.

4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

1. Wzmocnienie pozycji Gdyni jako centrum wydarzeń kulturalnych i artystycznych

- Rozwój gdyńskiego sektora kultury poprzez wspieranie instytucji kultury, organizacji pozarządowych i niezależnych twórców oraz animatorów kultury, a także stwarzanie im warunków do realizacji projektów artystycznych i kulturalnych w Gdyni
- Budowanie wizerunku Gdyni poprzez kulturę, w oparciu o tożsamość miasta nowoczesnego i otwartego
- Organizowanie imprez artystycznych i kulturalnych o randze ponadlokalnej promujących gdyńską sferę przemysłów kreatywnych, w tym zwłaszcza w dziedzinie filmu, teatru, literatury oraz architektury inspirowanej gdyńskim modernizmem
- Współdziałanie samorządu i partnerów na rzecz wzmacniania marki Gdynia – Kreatywne Miasto Filmu UNESCO
- Promowanie gdyńskich twórców i ich dzieł, instytucji kultury, festiwali oraz innych wydarzeń kulturalnych
- Kreowanie obszarów koncentracji życia kulturalnego wzmacniających rangę przestrzeni publicznej

2. Rozwój atrakcyjnej oferty kulturalnej Gdyni

- Kompleksowe badanie potrzeb i uczestnictwa w kulturze Gdynian
- Rozwój szerokiej oferty kulturalnej zaspokajającej zróżnicowane potrzeby mieszkańców i odwiedzających miasto gości
- Rozwój i poprawa jakości infrastruktury gdyńskich instytucji kultury, w szczególności Teatru Miejskiego
- Otwieranie oferty kulturalnej i komunikacji na nowe technologie, zwłaszcza w zakresie budowania oferty dla młodzieży i młodych dorosłych
- Rozwój dostępnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej
- Systemowe wspieranie artystów i twórców poprzez m.in. stypendia i rezydencje artystyczne

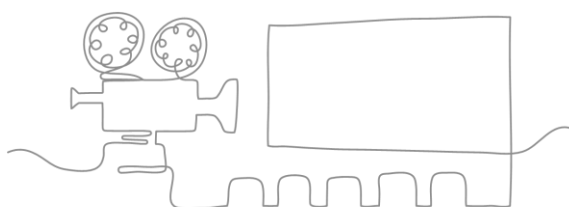
4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

- o Tworzenie warunków do rozwoju sztuk wizualnych poprzez przekazanie artystom lokali i pracowni oraz stworzenie miejsc wystawowych – galerii
- o Zwiększenie obecności projektów artystycznych w przestrzeni miejskiej
- o Wspieranie organizacji pozarządowych i inicjatyw nieformalnych w tworzeniu atrakcyjnej oferty kulturalnej dla mieszkańców Gdyni

3. Zwiększenie uczestnictwa Gdynian w ofercie kulturalnej miasta

- o Podnoszenie kompetencji kulturowych poprzez edukację kulturalną dopasowaną do mieszkańców w każdej grupie wiekowej, zwłaszcza młodzieży i młodych dorosłych
- o Wyrównywanie szans w dostępie do kultury poprzez ograniczanie barier o charakterze społecznym, materialnym oraz związanych z pociąg, wiekiem i miejscem zamieszkania
- o Promowanie projektów zwiększających poziom partycypacji w kulturze oraz wspieranie oddolnych inicjatyw kulturalnych
- o Wspieranie rozwoju czytelnictwa poprzez atrakcyjną ofertę sieci bibliotek, a także organizację Nagrody Literackiej GDYNIA oraz wydarzeń promujących czytelnictwo
- o Wykorzystanie dialogu międzykulturowego jako narzędzia integracji społecznej cudzoziemców i promowania różnorodności
- o Organizowanie wydarzeń kulturalnych skierowanych do mieszkańców w różnych grupach wiekowych w gdyńskich dzielnicach
- o Tworzenie i rozwijanie lokalnych centrów, będących dla mieszkańców dzielnic miejscami spotkań oraz ośrodkami życia kulturalnego i społecznego, w tym w szczególności rozwój działalności bibliotek i innych lokalnych ośrodków kultury w dzielnicach

4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

4. Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego Gdyni

- o Konserwacje i renowacje zabytków kultury materialnej i niematerialnej oraz obszarów cennych historycznie i kulturowo
- o Zachowanie i harmonijna kontynuacja rozwoju przestrzennego historycznych dzielnic Gdyni
- o Opracowanie kompleksowej oferty promującej unikatowe wczesnomodernistyczne centrum Gdyni na arenie krajowej i międzynarodowej
- o Pogłębianie wśród mieszkańców i turystów wiedzy o przeszłości Gdyni poprzez m.in. organizowanie wydarzeń przybliżających historię, architekturę modernistyczną i atrakcje poszczególnych dzielnic i miasta
- o Wspieranie działań kulturalnych promujących bałtycki i kaszubski charakter miasta

5. Zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej dopasowanej do potrzeb mieszkańców i turystów

- o Tworzenie ogólnodostępnych obiektów rekreacyjnych i sportowych oraz terenów zieleni w dzielnicach Gdyni w oparciu o współpracę m.in. ze spółdzielniami, wspólnotami mieszkaniowymi i deweloperami
- o Zwiększanie zadrzewień i liczby miejsc do odpoczynku, w tym parków kieszonkowych, szczególnie w miejscach najsilniej zurbanizowanych
- o Urządzanie terenów rekreacyjnych dla mieszkańców i turystów na obszarze całego miasta, w szczególności na styku miasto-las oraz miasto-morze
- o Renaturyzacja cieków wodnych pod kątem potrzeb rekreacyjnych mieszkańców
- o Poprawianie dostępności i estetyki gdyńskich plaż w sposób przyjazny środowisku i użytkownikom

4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

6. Wspieranie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia mieszkańców

- o Organizacja imprez oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych dla Gdynian we wszystkich grupach wiekowych
- o Popularyzowanie aktywności fizycznej poprzez m.in. zajęcia sportowe, programy edukacyjne oraz zmianę nawyków żywieniowych i transportowych
- o Kształtowanie nawyków uczestnictwa w kulturze fizycznej, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży
- o Rozwój tożsamości morskiej i błękitnej rekreacji dla mieszkańców Gdyni
- o Organizowanie imprez sportowych, w tym rangi mistrzowskiej, promujących aktywny wypoczynek, sport i miasto
- o Rozwijanie infrastruktury poprzez budowę nowych obiektów sportowych m.in. lodowiska, Olimpijskiego Centrum Żeglarskiego, obiektu lekkoatletycznego
- o Tworzenie dzielnicowej sieci obiektów sportowych i rekreacyjnych, w szczególności na terenie gdyńskich szkół
- o Wspieranie działalności gdyńskich klubów sportowych, zwłaszcza w zakresie szkolenia dzieci i młodzieży
- o Systemowe wspieranie wybitnie uzdolnionych sportowców

7. Wzmacnianie marki Gdyni jako atrakcyjnej destynacji turystycznej

- o Promowanie zrównoważonej turystyki, która przyczynia się do wzrostu gospodarczego miasta, ale jednocześnie nie wpływa negatywnie na środowisko i funkcjonowanie mieszkańców
- o Przyciąganie turystów aktywnie korzystających z oferty kulturalnej i produktów turystycznych, zwłaszcza dotyczących gdyńskiego modernizmu
- o Rozbudowa infrastruktury dla obsługi turystów (m.in. bosmanat, obiekty hotelowe i noclegowe, ścieżki rowerowe)

4.2. Cele tematyczne

7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI

- o Tworzenie oraz promowanie atrakcyjnej i unikalnej oferty turystycznej poza sezonem letnim we współpracy z podmiotami publicznymi i prywatnymi
- o Wzmacnianie rangi Gdyni jako miasta spotkań na rynku ogólnopolskim i międzynarodowym
- o Wspieranie rozwoju turystyki morskiej oraz nadmorskiej będącej wyróżnikiem i wizytówką miasta
- o Rozwój usług turystycznych na obszarze pasa nadmorskiego od Babich Dołów do Orłowa
- o Promowanie lokalnej oferty gastronomicznej

5. Spójność strategii

„Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” stanowi kluczowy dokument zarządzania na poziomie lokalnym i zgodnie z uregulowaniami ustawowymi wymaga spójności z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i ponadlokalnym. Sformułowane cele strategiczne zostały odniesione do następujących dokumentów rozwojowych: Krajowej Strategii rozwoju regionalnego, projektu Średniookresowej strategii rozwoju kraju, Strategii rozwoju województwa pomorskiego oraz Strategii rozwoju obszaru metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot.

5. Spójność strategii

5.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

W obowiązującym od 2019 roku dokumencie władze szczebla krajowego wskazały jako główny cel rozwojowy „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Jego realizacja miała następować w oparciu o trzy uzupełniające się cele:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Cel pierwszy ma być zrealizowany poprzez następujące działania na rzecz zmniejszania różnicowań i poprawy spójności kraju:

- 1.1. wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo,
- 1.2. wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze,
- 1.3. przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska,
- 1.4. przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych,
- 1.5. rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i atrakcyjność inwestycyjną obszarów.

Z kolei drugi cel koncentruje się na rozwoju regionalnym i winien być osiągnięty poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym oraz innowacyjny rozwój regionów ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji regionów.

Natomiast cel trzeci 3.1. koncentruje się na następujących działaniach wspomagających zarządzanie i politykę w różnych wymiarach terytorialnych:

- 3.1. wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem,
- 3.2. wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym,
- 3.3. poprawa organizacji świadczenia usług publicznych,
- 3.4. efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.

Cele zawarte w „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” znajdują odniesienia w dokumencie krajowym. W przypadku celu pierwszego strategii krajowej cel horyzontalny Miasto dostępne oraz cel tematyczny Miasto z przyjazną przestrzenią korespondują z działaniem na rzecz przeciwdziałania kryzysom na obszarach zdegradowanych (1.4), natomiast cel horyzontalny Miasto odporne oraz cel tematyczny Miasto przyjazne klimatowi i środowisku – z działaniem pn. rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i atrakcyjność inwestycyjną obszarów (1.5). Z kolei działania wskazane w celu drugim są spójne: w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego (2.1) z celem horyzontalnym Miasto otwarte oraz celami tematycznymi Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji oraz Miasto z atrakcyjną ofertą kultury i rekreacji, natomiast w zakresie wspierania przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym (2.2) i innowacyjnego rozwoju regionu (2.3) z celem tematycznym Miasto przedsiębiorczych ludzi. Natomiast w przypadku celu trzeciego strategii krajowej dwa działania znajdują odniesienia w celach strategicznych Gdyni, a mianowicie: wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym (3.2) – w celu horyzontalnym Miasto otwarte i w celu tematycznym Miasto z przyjazną przestrzenią oraz poprawa organizacji świadczenia usług publicznych (3.3) – w celu horyzontalnym Miasto dostępne oraz w celach tematycznych Miasto zdrowe i spójne społecznie, Miasto mobilne oraz Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji.

5. Spójność strategii

5.2. Strategia Rozwoju Polski do 2035 roku

(projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju do konsultacji społecznych)

W przygotowanym przez polski rząd projekcie dokumentu strategicznego, przewidującym perspektywę rozwojową do roku 2035, sformułowano trzy główne cele:

1. Łagodzenie zmian demograficznych i adaptacja do nich
2. Tworzenie warunków dla konkurencyjnej i sprawiedliwej gospodarki z poszanowaniem dla środowiska i klimatu
3. Wzmocnienie bezpieczeństwa, odporności i sprawności państwa

W ramach celu pierwszego wskazano pięć głównych priorytetów, których realizacja powinna wpłynąć na adaptację do obecnych niekorzystnych trendów demograficznych oraz łagodzenie przewidywanych negatywnych skutków zmian ludnościowych. Należą do nich:

- 1.1. zwiększenie dostępności mieszkań,
- 1.2. tworzenie warunków sprzyjających rodzicielstwu,
- 1.3. odpowiedzialna polityka migracyjna,
- 1.4. rynek pracy włączający różne grupy społeczne,
- 1.5. dobre zdrowie i aktywne starzenie się.

Z kolei drugi cel, dotyczący rozwoju społecznie i środowiskowo sprawiedliwej gospodarki powinien zostać osiągnięty – w średniookresowym horyzoncie czasowym – poprzez realizację następujących priorytetów:

- 2.1. wysokie kompetencje obywateli,
- 2.2. rozwój mobilności oraz infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej,
- 2.3. kształtowanie ekosystemu dla innowacji i wzrostu firm,
- 2.4. aktywną politykę w obszarze przemysłu i nowych technologii,
- 2.5. transformację energetyczną,
- 2.6. ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu,
- 2.7. dbanie o jakość życia wszystkich obywateli.

Trzeci cel wynika bezpośrednio z obecnej sytuacji polityczno-społecznej w skali globalnej i ma być zrealizowany przez podjęcie następujących działań priorytetowych:

- 3.1. systematyczny wzrost pozycji międzynarodowej Polski, wzmocnienie potencjału obronnego kraju,
- 3.2. budowę odporności państwa i społeczeństwa na kryzysy,
- 3.3. wzmocnienie bezpieczeństwa żywnościowego,
- 3.4. skutecznie działającą administrację.

W „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” sformułowano szereg odniesień i analogii do strategicznych celów państwa. Szczególnie istotne są działania na rzecz łagodzenia zmian demograficznych, które zostały ujęte w drugim horyzontalnym celu strategicznym pn. Miasto dostępne. Również działania priorytetowe, które zostały wskazane dla realizacji tego celu, znajdują odniesienia w strategii krajowej - rozwój polityki mieszkaniowej odpowiadającej na potrzeby różnych grup społecznych, odpowiada priorytetowi zwiększenia dostępności mieszkań (1.1). Ponadto, działanie priorytetowe pn. przyciąganie nowych mieszkańców wysoką jakością życia i rozwiniętym rynkiem pracy, zawarte w pierwszym strategicznym horyzontalnym celu Gdyni (Miasto otwarte), odpowiada następującym priorytetom Strategii Rozwoju Polski do 2035 roku: rynek pracy włączający różne grupy społeczne (1.4), dobre zdrowie i aktywne starzenie się (1.5) oraz odpowiedzialna polityka migracyjna (1.3).

5. Spójność strategii

5.2. Strategia Rozwoju Polski do 2035 roku

(projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju do konsultacji społecznych)

Trzeci horyzontalny cel rozwojowy Gdyni, jakim jest Miasto odporne, wpisuje się zarówno w trzeci cel strategii krajowej, czyli wzmocnienie bezpieczeństwa, odporności i sprawności państwa, w tym szczególnie w priorytety budowy odporności państwa i społeczeństwa na kryzysy (3.3) oraz wzmocnienia bezpieczeństwa żywnościowego (3.4), jak i w drugi, a szczególnie priorytet dotyczący ochrony środowiska i adaptacji do zmian klimatu (2.6). Ponadto, podkreślane w omawianym celu rozwojowym Gdyni znaczenie transformacji cyfrowej na rzecz poprawiania jakości i bezpieczeństwa usług publicznych, znajduje szereg odniesień w strategii krajowej, gdzie rozwój cyfryzacji został przypisany do wielu priorytetów w ramach poszczególnych sektorów społeczno-gospodarczych, w tym zdrowia (1.5), transportu (2.2) czy też funkcjonowania administracji publicznej (3.5).

Wobec istotnych zmian demograficzno-społecznych, dokonujących się zarówno w skali lokalnej, jak i krajowej, kluczowym tematycznym celem strategicznym miasta Gdyni jest Miasto zdrowe i spójne społecznie, co jest spójne z priorytetem 1.5 w pierwszym celu strategicznym: dobre zdrowie i aktywne starzenie się oraz z priorytetem 2.7 w drugim celu: dbanie o jakość życia wszystkich obywateli, gdzie szczególnie ważnym kierunkiem ma być tworzenie centrów usług społecznych. Drugi strategiczny cel tematyczny, jakim jest Miasto z przyjazną przestrzenią, wpisuje się w planowane działania na poziomie centralnym, które dotyczą przede wszystkim wsparcia rozwoju przestrzeni publicznych w kontekście społecznym (cel 1, priorytet 1.5: tworzenie warunków sprzyjających rodzicielstwu; cel 2, priorytet 2.7: dbanie o jakość życia wszystkich obywateli) oraz ochrony walorów krajobrazowych i środowiskowych (cel 2, priorytet 2.6: ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu). Kolejny tematyczny cel strategiczny Gdyni, czyli Miasto mobilne, jest w wysokim stopniu spójny z drugim celem strategii dla Polski, a szczególnie z priorytetem 2.2 pn. rozwój mobilności oraz infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej, natomiast czwarty tematyczny cel strategiczny, jakim jest Miasto przyjazne klimatowi i środowisku – z priorytetami 2.5: transformacja energetyczna oraz 2.6: ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu. Piąty tematyczny cel strategiczny Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji jest spójny z pierwszym priorytetem w drugim celu strategicznym kraju, jakim są wysokie kompetencje obywateli (2.1), szczególnie w zakresie rozwoju kształcenia zawodowego, uczenia się przez całe życie, wzmacniania jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym. Kolejny cel tematyczny, jakim jest Miasto przedsiębiorczych ludzi, znajduje szereg odniesień w krajowych założeniach strategicznych, szczególnie w ramach celu drugiego (m.in. priorytet 2.1: wysokie kompetencje obywateli i priorytet 2.3: kształtowanie ekosystemu dla innowacji i wzrostu firm) oraz celu pierwszego (priorytet 1.4: rynek pracy włączający różne grupy społeczne). Natomiast cel strategiczny Miasto z atrakcyjną ofertą kultury i rekreacji jest częściowo spójny ze strategią krajową w kontekście dbania o jakość życia wszystkich obywateli (cel 2, priorytet 2.7).

5. Spójność strategii

5.3. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

W Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, uchwalonej w 2021 roku przez Sejmik Województwa Pomorskiego, wskazano wyznacza trzy priorytetowe cele strategiczne:

1. Trwałe bezpieczeństwo
2. Otwarta wspólnota regionalna
3. Odporna gospodarka

Każdemu z powyższych celów przypisano po 4 cele operacyjne. W przypadku pierwszego celu wyróżniono: bezpieczeństwo środowiskowe, bezpieczeństwo energetyczne, bezpieczeństwo zdrowotne i bezpieczeństwo cyfrowe. Drugi cel został zoperacjonalizowany przez następujące cele operacyjne: Fundamenty edukacji, Wrażliwość społeczna, Kapitał społeczny i mobilność, natomiast trzeci cel został uszczegółowiony przez następujące cele operacyjne: Pozycja konkurencyjna, Rynek pracy, Oferta turystyczna i czasu wolnego oraz Integracja z globalnym systemem transportowym.

W „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” istnieje szereg analogii do kierunków rozwojowych regionu pomorskiego. Pierwszy regionalny cel strategiczny, jakim jest Trwałe bezpieczeństwo, a szczególne trzy cele operacyjne: Bezpieczeństwo środowiskowe, energetyczne i cyfrowe, znajdują odniesienia w celu horyzontalnym Miasto odporne oraz w celu tematycznym Miasto przyjazne klimatowi i środowisku oraz Miasto z przyjazną przestrzenią. Z kolei cel operacyjny Bezpieczeństwo zdrowotne jest spójny z celem horyzontalnym Miasto dostępne oraz celem tematycznym Miasto zdrowe i spójne społecznie.

Drugi cel strategiczny regionu pomorskiego, jakim jest Otwarta wspólnota regionalna, zawierający cele operacyjne związane z edukacją i mobilnością, a także rozwojem kapitału społecznego i społecznej wrażliwości, będzie realizowany w Gdyni w ramach działań przewidzianych w celach horyzontalnych Miasto otwarte i Miasto dostępne oraz w następujących celach tematycznych: Miasto zdrowe i spójne społecznie, Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji oraz Miasto mobilne.

Również w przypadku trzeciego celu strategicznego, sformułowanego w strategii regionalnej pn. Odporna gospodarka, strategia rozwoju Gdyni wykazuje wysoki poziom spójności. Dwa pierwsze cele operacyjne: Pozycja konkurencyjna i Rynek pracy mają odniesienia w celu tematycznym Miasto przedsiębiorczych ludzi, cel trzeci, czyli Oferta turystyczna i czasu wolnego – w celu tematycznym Miasto z atrakcyjną ofertą kultury i rekreacji, natomiast czwarty – Integracja z globalnym systemem transportowym – w celu horyzontalnym Miasto otwarte oraz w celach tematycznych Miasto mobilne i Miasto przedsiębiorczych ludzi.

„Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” jest spójna także z innymi dokumentami na poziomie regionu, które wyznaczają kierunki rozwoju lub określają ramy prowadzenia działań prorozwojowych, m.in. w zakresie rozwoju publicznego transportu zbiorowego, ochrony powietrza, czy też ochrony środowiska. Ponadto, zgodnie z obowiązującym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego za zasadne uznano pierwszeństwo wykorzystania obszarów istniejącego zagospodarowania oraz ograniczanie rozwoju osadnictwa na terenach otwartych.

5. Spójność strategii

5.4. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego do roku 2030 dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot do roku 2030

Zasadniczym wyzwaniem w uchwalonej w 2024 roku Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot jest lepsze zintegrowanie powiatów otaczających Trójmiasto, aby wszyscy mieszkańcy zyskali dobry dostęp do usług publicznych oraz możliwości rozwojowych, jakie daje metropolia. W metropolitalnym dokumencie strategicznym wskazano cztery główne cele strategiczne:

1. Klimat i przestrzeń naszym priorytetem
2. Sprawny transport
3. Wykorzystanie potencjału społecznego i gospodarczego
4. Efektywna koordynacja współpracy metropolitalnej

Powyższym celom strategicznym przypisano cele operacyjne. I tak, w ramach celu pierwszego zidentyfikowano cele operacyjne takie jak m.in. Zwiększenie odporności metropolii na zmiany klimatu i Spójny rozwój przestrzenny, w ramach drugiego – Sprawny i komfortowy transport zbiorowy podstawą mobilności mieszkańców i Poprawa warunków mobilności aktywnej, a w ramach trzeciego – Zwiększenie atrakcyjności gospodarczej metropolii i Integracja społeczno-kulturowa mieszkańców. W ramach czwartego celu strategicznego realizowane będą 3 cele operacyjne: horyzontalny, uwzględniający kierunki działań łączące się merytorycznie z celami strategicznymi 1-3, Wspieranie efektywności instytucjonalnej gmin i powiatów oraz Przekształcenie w związek metropolitalny lub gminno-powiatowy.

W „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”, miasta współtworzącego rdzeń metropolitalny OM GGS, sformułowano wiele – spójnych z metropolitalnymi zapisami strategicznymi obszaru metropolitalnego – celów rozwojowych. Gdyńskie cele: horyzontalny Miasto odporne oraz tematyczne: Miasto z przyjazną przestrzenią oraz Miasto przyjazne klimatowi i środowisku są spójne z pierwszym celem strategicznym strategii ponadlokalnej: Klimat i przestrzeń naszym priorytetem.

Z kolei cel tematyczny w gdyńskiej strategii, dotyczący Miasta mobilnego odpowiada drugiemu celowi strategicznemu w obszarze metropolitalnym, jakim jest Sprawny transport (z takimi celami operacyjnymi: Sprawny i komfortowy transport zbiorowy podstawą mobilności mieszkańców oraz Poprawa warunków mobilności aktywnej).

W przypadku trzeciego celu strategicznego dla obszaru metropolitalnego, jakim jest Wykorzystanie potencjału społecznego i gospodarczego, można wskazać na szereg odniesień w strategii miasta Gdyni, m.in. w drugim celu horyzontalnym Miasto dostępne oraz celach tematycznych Miasto zdrowe i spójne społecznie, Miasto nowoczesnej i dostępnej edukacji i Miasto przedsiębiorczych ludzi.

Z podsumowania poziomu spójności celów strategicznych Gdyni z celami zawartymi w dokumentach strategicznych szczebla krajowego, regionalnego i ponadlokalnego wynika, że wszystkie cele strategiczne, jakie stawiają przed sobą władze Miasta Gdyni, są spójne z celami strategicznymi Polski, regionu pomorskiego oraz Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej Gdyni

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej, rozumiany jako docelowy układ elementów tworzących przestrzeń miasta wraz z wytycznymi i rekomendacjami dotyczącymi prowadzenia polityki przestrzennej, stanowi obowiązkowy element „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”. Dokument ten przedstawia strategiczną wizję rozwoju miasta w przyjętym horyzoncie czasowym do 2035 roku.

Oprócz wskazania pożądanych zmian w przestrzeni miejskiej, model uwzględnia również ustalenia wynikające ze Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030. Wskazuje kierunki rozwoju, które powinny zostać wprowadzone w strukturze przestrzennej miasta, aby możliwa była realizacja przyjętych celów strategicznych oraz osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. Tym samym wyznacza ogólne ramy dla prowadzenia procesów rozwojowych na terenie Gdyni.

Strategiczna wizja rozwoju miasta, zaprezentowana w modelu dla poszczególnych obszarów rozwojowych, wynika z uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych Gdyni. Obejmują one m.in. kontekst geograficzny miasta, zidentyfikowane potrzeby oraz potencjały rozwojowe, jego specyfikę i wewnętrzne zróżnicowanie, a także aktualne trendy rozwojowe – demograficzne, klimatyczne i technologiczne. Wprowadzanie proponowanych zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej ma umożliwić rozwój w obszarach mieszkalnictwa, usług społecznych, mobilności, środowiska i klimatu oraz infrastruktury technicznej. Obszary te znajdują swoje odzwierciedlenie w celach horyzontalnych i tematycznych Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku.

Należy podkreślić, że model ma charakter ogólny i stanowi graficzne zobrazowanie założeń strategii rozwoju miasta. Nie zawiera on szczegółowych ustaleń przestrzennych – te są doprecyzowywane w innych dokumentach planistycznych gminy. Elementy modelu wskazują więc przede wszystkim ogólne kierunki przekształceń przestrzeni, nie określając dokładnych lokalizacji przyszłych inwestycji. Przedstawia on przestrzeń Gdyni oraz planowane kierunki działań w formie uproszczonej i syntetycznej.

Model w pierwszej kolejności odzwierciedla strukturę miasta wraz z rolą i hierarchią usług. Wskazuje także obszary uznane w strategii za kluczowe dla osiągnięcia celów rozwojowych, tereny wymagające ochrony oraz główne powiązania funkcjonalne pomiędzy różnymi częściami miasta. Dodatkowo uwzględnia gminne obszary strategicznej interwencji (OSI), system powiązań przyrodniczych oraz główne korytarze i elementy sieci transportowej.

OZNACZENIA:

- centrum miasta
- centra dzielnicowe
- centra lokalne
- pasmo wielofunkcyjne
- pasma usługowe
- obszary lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego
- główne kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej
- obszary z dominującą funkcją:
 - mieszkaniowo-usługową
 - zieleni
 - infrastruktury komunikacyjnej
 - przemysłową
- granica portu
- port zewnętrzny
- wody powierzchniowe
- granica miasta

Ryc. 1. Struktura miasta wraz z rolą i hierarchią usług

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.1. Struktura miasta wraz z rolą i hierarchią usług oraz kierunki zmian w strukturze zagospodarowania

Model struktury Miasta Gdyni wraz z rolą i hierarchią usług odpowiada na następujące cele strategiczne: **Miasto otwarte - Miasto dostępne - Miasto odporne.**

Kierunki rozwoju struktury miasta w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej:

- o podnoszenie jakości życia i rozwój w dzielnicach,
- o usługi społeczne i przestrzenie publiczne dostosowane do potrzeb wszystkich mieszkańców niezależnie od wieku, stanu zdrowia i statusu finansowego,
- o łatwość w dostępie do terenów zieleni dla wszystkich mieszkańców,
- o dostępność nowych, przystępnych cenowo mieszkań,
- o tworzenie dokumentów planistycznych, zgodnie z aktualnymi wyzwaniami urbanistycznymi i środowiskowymi,
- o tworzenie lokalnych polityk miejskich.

Kierunki kształtowania ośrodków usługowych:

Na modelu wyróżniono trzy poziomy hierarchii ośrodków usługowych:

- o **Centrum miasta** – główny ośrodek koncentracji najważniejszych funkcji usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim i metropolitalnym,
- o **Centra dzielnicowe** – ośrodki koncentracji usług ponadpodstawowych, obsługujących większe jednostki osiedlowe,
- o **Centra lokalne** – ośrodki koncentracji usług podstawowych, obsługujących codzienne potrzeby mieszkańców.

Centra usługowe wskazano na podstawie identyfikacji istniejących, samodzielnych jednostek przestrzennych w obszarach mieszkaniowo-usługowych na terenie całego miasta. Lokalizacja i zakres obszarowy centrów dzielnicowych i lokalnych będą wymagały dalszych szczegółowych analiz przestrzennych prowadzonych wspólnie z mieszkańcami poszczególnych jednostek. Rozwój i zagospodarowanie centrów będą opierały się na prowadzeniu dialogu z mieszkańcami oraz wspólnym wypracowaniu właściwych rozwiązań.

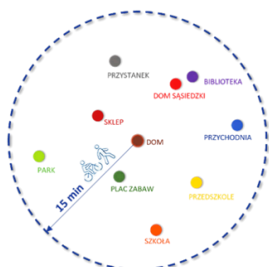
Największym nagromadzeniem funkcji usługowych charakteryzuje się obszar **pasma wielofunkcyjnego**, który stanowi trzon rozwoju zwartej zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowo-usługowej. Głównymi ustaleniami dla tego obszaru są:

- o kształtowanie zwartej zabudowy wielofunkcyjnej,
- o ograniczenie dominującej roli korytarzy komunikacyjnych poprzez tworzenie systemu zielonych przestrzeni publicznych przyjaznych pieszym i rowerzystom,
- o koncentrowanie usług w postaci wielofunkcyjnych budynków i pierzei usługowych towarzyszących przestrzeniom publicznym,
- o jakościowe i komfortowe powiązanie zarówno transportem publicznym, jak i pieszo-rowerowym terenów po wschodniej i zachodniej stronie torów kolejowych.

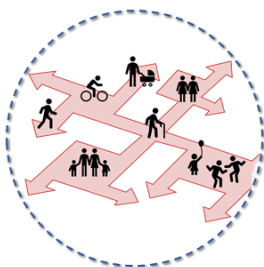
W strukturze miasta wyróżniono również **pasma usługowe** zlokalizowane wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i powiązane z centrami dzielnicowymi. Dla pasm usługowych zakłada się wspomaganie centrów dzielnicowych w zakresie funkcji usługowych dostosowanych do lokalnych potrzeb społeczno-gospodarczych.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KREOWANIA CENTRÓW DZIELNICOWYCH I LOKALNYCH

- o zabezpieczanie podstawowych potrzeb mieszkańców w sąsiedztwie ich zamieszkania - oświata, kultura, zdrowie, handel oraz dostęp do zieleni i komunikacji publicznej,
- o kierowanie się zasadą miasta bliskich odległości w zapewnianiu dostępu do podstawowych usług,

- o wykształcanie systemów przestrzeni publicznych: placów, zieleńców, parków kieszonkowych powiązanych ciągami pieszo-rowerowymi,

- o wyznaczenie głównych powiązań wewnątrz i pomiędzy dzielnicami w oparciu o błękitno-zieloną infrastrukturę,
- o wzmacnianie identyfikacji i budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców poszczególnych osiedli.

6.1.1. Określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Kierunki kształtowania struktury miasta w zakresie określenia szczególnych potrzeb lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej:

- o planowanie funkcji mieszkaniowej z naciskiem na dostępność infrastruktury publicznej (m. in. szkoły, przychodnie, transport), minimalizując potrzebę długich podróży,
- o integracja planowanych inwestycji z błękitno-zieloną infrastrukturą,
- o intensyfikacja zabudowy wokół centrów dzielnicowych i lokalnych,
- o rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni miejskich,
- o w obszarach enklaw modernistycznych założeń urbanistycznych o przewadze zabudowy „blokowej” należy ograniczać dogęszczania na rzecz istniejących terenów zieleni rekreacyjnej,
- o planowanie zabudowy wielofunkcyjnej i zrównoważonej na terenach zainwestowanych, aby zminimalizować potrzebę rozwoju na terenach zieleni,
- o koordynowanie i kontrolowanie projektowanych inwestycji o najistotniejszym znaczeniu dla harmonijnego, estetycznego, zrównoważonego rozwoju przestrzeni miejskiej.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

USTALENIA W ZAKRESIE OKREŚLENIA SZCZEGÓLNYCH POTRZEB LOKALIZACJI NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

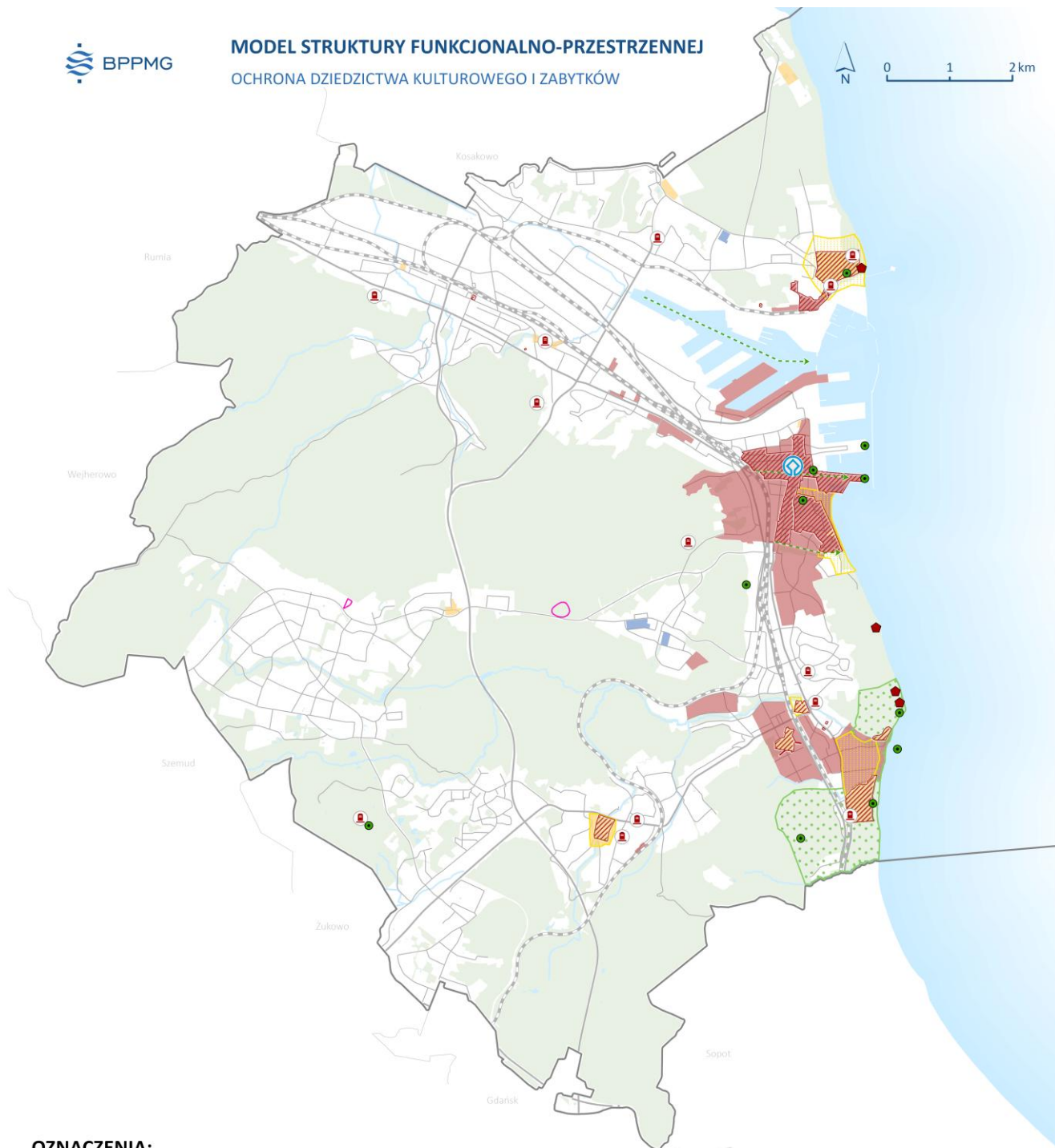
Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową zostało określone w planie ogólnym gminy. Biorąc pod uwagę obecne prognozy demograficzne dla Gdyni wykazujące tendencje spadkowe prognozowanej liczby ludności w długoletniej perspektywie czasowej, przy jednoczesnych założeniach strategii skupiających się na pozyskaniu nowych mieszkańców oraz zwiększeniu populacji miasta, należy dążyć do sukcesywnego wzrostu liczby mieszkańców oraz standardu ich zamieszkania. W ramach rozwiązań przestrzennych dotyczących odmiennego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową względem obowiązujących przepisów ustawowych należy uwzględnić uwarunkowania przestrzenno-środowiskowo-kulturowe. Zwiększenie zapotrzebowania względem wartości z planu ogólnego **jest możliwe pod szczególnymi warunkami** i przy wystąpieniu szczególnych potrzeb*:

1. **Zmiany prognozy demograficznej** spowodowanej m.in. wzrostem dzietności lub liczbą osób rezydujących,
2. **Podnoszeniem warunków zamieszkiwania** (m.in. zwiększaniem powierzchni użytkowej mieszkania na osobę, zwiększeniem zasobów budownictwa miejskiego),
3. Potrzeby koncentracji, tj. **dogęszczania zabudowy mieszkaniowo-usługowej w obszarze pasma wielofunkcyjnego, centrum miasta, centrów dzielnicowych** lub innych obszarów miasta, przy zapewnieniu pełnego dostępu do infrastruktury publicznej m.in. szkół, terenów zieleni, transportu publicznego itp.

**Zwiększenie zapotrzebowania będzie możliwe tylko po przeprowadzeniu analizy potwierdzającej zasadność co najmniej jednej z wyżej wymienionych potrzeb.*

6.1.2. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130)

Lokalizacja obiektów handlu wielkopowierzchniowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, dopuszczona jest wyłącznie w strefach wskazanych w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, na mapie „Struktura miasta wraz z rolą i hierarchią usług”. Są one zlokalizowane głównie wzdłuż pasma wielofunkcyjnego oraz w rejonach centrów dzielnicowych, na terenach dobrze skomunikowanych, w pobliżu głównych węzłów transportowych.

OZNACZENIA:

- obszary wpisane do rejestru zabytków
- strefy ochrony ekspozycji obszarów wpisanych do rejestru zabytków
- strefy ochrony krajobrazu obszarów wpisanych do rejestru zabytków
- strefy ochrony archeologicznej wpisane do rejestru zabytków
- modernistyczne zespoły architektoniczne i urbanistyczne z okresu 20-lecia międzywojennego
- zdegradowane tereny zespołów mieszkaniowych z okresu 20-lecia międzywojennego
- zespoły osadnictwa przedmiejskiego i dawnych siedlisk

- Modernistyczne Centrum Gdyni wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO
- historyczne cmentarze
- zespoły fortyfikacyjne
- główne punkty widokowe
- ochrona ważnych osi kompozycyjnych
- układ drogowy
- linie kolejowe
- obszary zieleni
- wody powierzchniowe
- granica miasta

Ryc. 2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.1.3. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na obszarze Gdyni znajdują się obecnie 73 obiekty i zespoły historyczne oraz 2 stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa pomorskiego, natomiast w gminnej ewidencji zabytków ujętych jest ok. 1700 obiektów historycznych. Historyczny układ urbanistyczny Śródmieścia Gdyni uznany został za Pomnik Historii, a Modernistyczne Centrum Gdyni zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Dla obszaru miasta Gdyni nie utworzono listy dóbr kultury współczesnej.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- o inwestycje w modernizację, odbudowę i konserwację budynków oraz zespołów zabytkowych w skali miasta – zgodnie z „Programem opieki nad zabytkami Miasta Gdyni na lata 2023-2026” wraz z późniejszymi jego aktualizacjami,
- o adaptacja zabytkowych obiektów do współczesnych potrzeb użytkowych oraz ochrona obszarów o szczególnych walorach krajobrazowych,
- o realizowanie polityki przestrzennej uwzględniającej stan zachowania zasobów dziedzictwa kulturowego oraz tworzenie warunków do harmonijnego współistnienia zabudowy historycznej i nowej zabudowy,
- o uwzględnianie tożsamości modernistycznej w projektowaniu nowych inwestycji w rejonie Śródmieścia.

6.1.4. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Za obszary wymagające przekształceń funkcjonalno-przestrzennych uznaje się tereny, które utraciły zasadność kontynuacji pierwotnych funkcji na rzecz innych funkcji miejskich, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań przestrzennych. Dotyczy to w szczególności terenów poprzemysłowych, poportowych, pokolejowych i powojсковych, gdzie postępuje dekapitalizacja zabudowy, natomiast ich lokalizacje, w znacznej części, wiążą się z dobrą obsługą komunikacyjną oraz dostępem do infrastruktury technicznej, co stanowi podstawę rozwoju zabudowy. W Gdyni zidentyfikowano:

- o **tereny poprzemysłowe, poportowe i pokolejowe:**
 - Molo Rybackie – tereny po dawnym Przedsiębiorstwie Połowów Dalekomorskich Dalmor S.A. (Śródmieście),
 - niewykorzystywane tereny pokolejowe położone na północ od ul. Jana z Kolna – tzw. „Międzytorze” (Śródmieście),
 - tereny po dawnej Stoczni Gdynia (Śródmieście-Port),
 - tereny dawnego „Polifarbu” (Wielki Kack),
 - tereny dawnego Polam-Rem S.A. (Babie Doły).
- o **tereny powojсковe:**
 - teren po kompleksie wojskowym nr 4039 w Redłowie.
- o **tereny substandardowej zabudowy mieszkaniowej** wymagające zmiany struktury zabudowy, tereny ogródków wykorzystywanych niezgodnie ze swoim przeznaczeniem funkcjonalnym:
 - tereny tzw. Pekinu (Leszczynki),
 - zespół zabudowy w rejonie ul. Zbarskiej (Oksywie),
 - tereny tzw. ogródków przy al. Zwycięstwa (Wzgórze Św. Maksymiliana),
 - ogródki w rejonie ul. Halickiej i planowanej ulicy tzw. Nowej Łużyckiej (Redłowo).

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Dla powyższych terenów ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- o uwzględnienie potencjału inwestycyjnego powyższych terenów, dostosowanego do lokalnych uwarunkowań przestrzennych oraz charakteru sąsiedniej zabudowy,
- o uwzględnienie wymagań ładu przestrzennego, walorów przyrodniczych przestrzeni, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych.

Za obszary **wymagające rehabilitacji** uznaje się osiedla i zespoły mieszkaniowe niespełniające współczesnych standardów funkcjonalnych i przestrzennych, w tym:

- o osiedla blokowisk z lat 70-tych w dzielnicach Oksywie, Obłuże, Pogórze, Cisowa, Chylonia, Leszczynki, Witomino,
- o podobszary zdegradowane i rewitalizacji wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji:
 - część dzielnicy Babie Doły, rejon ulicy Rybaków,
 - część dzielnicy Oksywie, rejon dawnej wsi Oksywie oraz ulic Arendta Dickmana i inż. Jana Śmidowicza,
 - część dzielnicy Chylonia, rejon ulic Ludwika Zamenhofs i Opata Hackiego,
 - część dzielnicy Chylonia, rejon tzw. Meksyku,
 - część dzielnicy Leszczynki, rejon tzw. Pekinu,
 - zachodnią część dzielnicy Witomino-Radiostacja.

Dla powyższych terenów ustala się następujące zasady zagospodarowania:

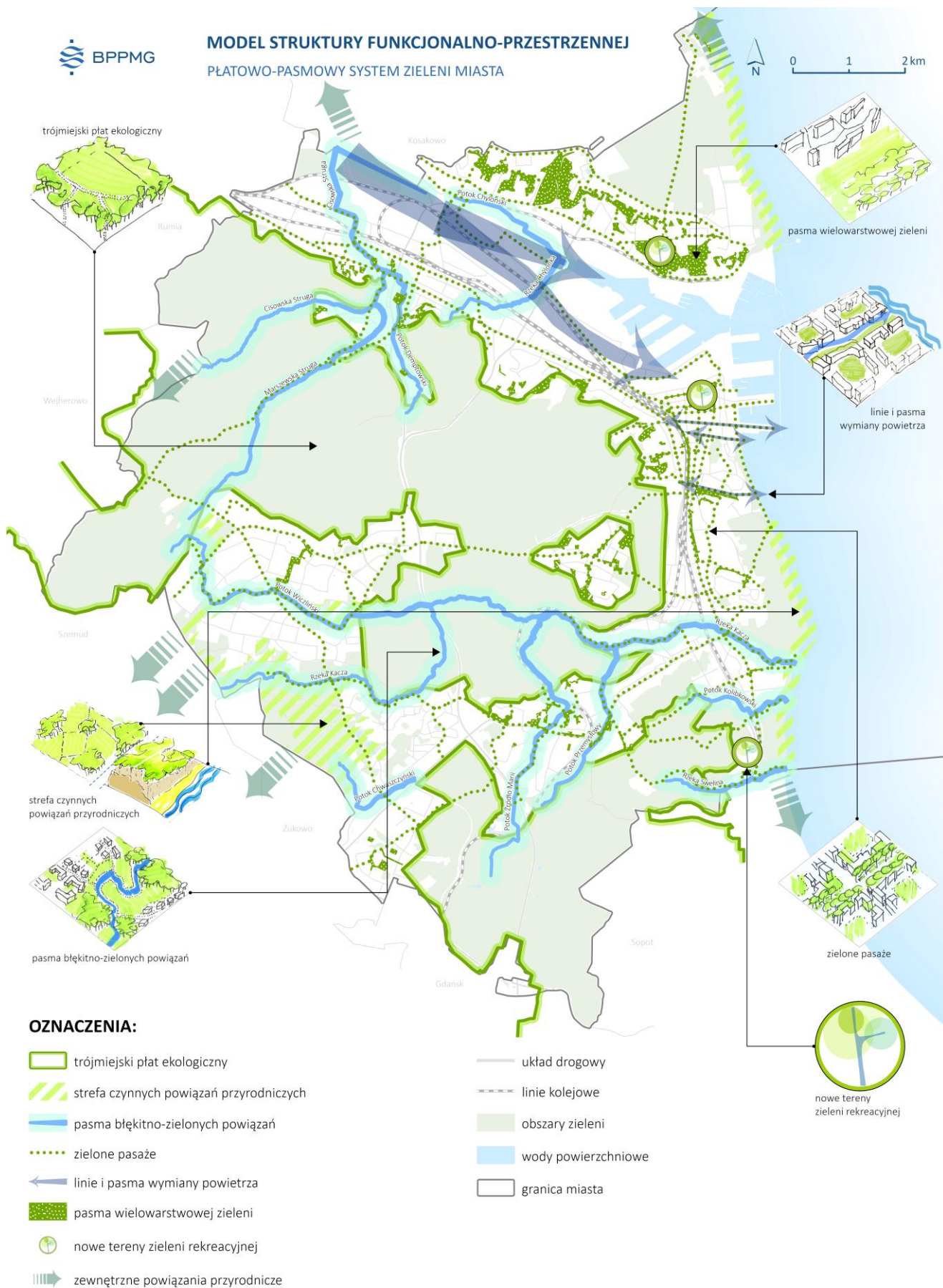
- o potrzebę poprawy zagospodarowania powyższych terenów poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji,
- o wprowadzanie inwestycji mających na celu poprawę warunków życia na powyższych terenach, poprzedzonych szczegółowymi analizami urbanistycznymi, wykonywanymi na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji administracyjnych.

Pojęcie, przedmiot i przebieg **rekultywacji** określają przepisy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zgodnie z ww. ustawą rekultywacja może dotyczyć gruntów na obszarach rolniczej przestrzeni produkcyjnej przeznaczonych na cele rolnicze, gruntów leśnych i gruntów przeznaczonych do zalesienia, a także gruntów przeznaczonych na inne cele. Rekultywację realizuje się na podstawie decyzji wydawanej przez starostę, w przypadku Gdyni przez prezydenta. Do momentu przystąpienia do pracy nad przedmiotową strategią ww. decyzja nie została wydana.

Na terenie Gdyni zidentyfikowano obszary wymagające **remediacji** zgodnie z danymi udostępnionymi przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Gdańsku, pochodzącymi z rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku oraz szkód w środowisku. Są to:

- o 52 tereny potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi,
- o 8 terenów z potwierdzonymi historycznymi zanieczyszczeniami, na których zakończono proces remediacji,
- o 3 tereny z historycznymi zanieczyszczeniami, na których prowadzone są działania remediacyjne.

Po przeprowadzeniu badań gleby i ziemi na wskazanych terenach, a następnie potwierdzeniu obecności zanieczyszczeń, władający powierzchnią ziemi jest zobowiązany do przeprowadzenia remediacji, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska.

Ryc. 3. Płatowo-pasmowy system zieleni miasta

Na modelu pokazano jedynie orientacyjny przebieg i lokalizację poszczególnych elementów systemu zieleni miasta – szczegółowe ich wyznaczenie i identyfikacja przebiegu zostaną przeprowadzone w dokumentach planistycznych, tj. m.in. politykach miejskich oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.2. System powiązań przyrodniczych

Model płatowo-pasmowego systemu zieleni miasta odpowiada na następujące cele strategiczne:
Miasto dostępne - Miasto odporne.

Kierunki rozwoju w zakresie kształtowania systemu zieleni miasta:

- o ochrona unikalnych wartości przyrody ożywionej i nieożywionej,
- o utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez sieć powiązanych ze sobą terenów biologicznie czynnych o różnym charakterze siedliskowym i stopniu naturalności,
- o wyznaczanie zakresu działań przestrzennych związanych z mitygacją i adaptacją do zmiany klimatu,
- o zapewnienie dostępu do terenów zieleni dla wszystkich mieszkańców, tzw. zielona dostępność.

6.2.1. Główne wytyczne kształtowania systemu zieleni miasta, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu.

1. Trójmiejski płat ekologiczny

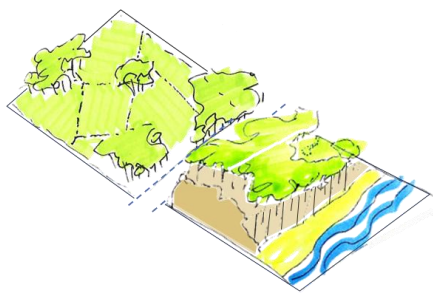

Obszar lasów w centralnej części miasta, w większości należący do dwóch kompleksów leśnych w ramach Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Dla terenów płata ekologicznego rekomenduje się:

- o ochronę integralności i łączności z zewnętrznym systemem przyrodniczym,
- o zapewnienie dostępności dla mieszkańców, z uwzględnieniem przepisów szczegółowych dla Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i rekomendacji Audytu Krajobrazowego Województwa Pomorskiego.

2. Strefy czynnych powiązań przyrodniczych

Są to tereny zieleni rolniczo-leśnej w zachodniej Gdyni, w dzielnicach Chwarzno-Wiczlino i Dąbrowa oraz tereny linii brzegowej wraz z lasami nadmorskimi i klifami od granicy z Sopotem do Polanki Redłowskiej oraz od Oksywia do granicy z gminą Kosakowo.

Dla terenów stref rekomenduje się:

- o zakaz przekształcania terenu i rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- o przeznaczenie jako tereny zieleni naturalnej z dopuszczeniem niedominującej funkcji rekreacyjnej

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

3. Pasma błękitno-zielonych powiązań

Są to pasma: rzeki Sweliny, Potoku Kolibkowskiego, rzeki Kaczej, Potoku Źródło Marii, Potoku Przemysłowego, Potoku Wiczlińskiego, rzeki Chylonki, Potoku Chyłońskiego, Marszewskiej Strugi, Cisowskiej Strugi, Potoku Demptowskiego i tzw. Potoku Chwaszczyńskiego.

Dla terenów wzdłuż pasm rekomenduje się:

- o utrzymanie powiązań przyrodniczych między strefami wysoczyznową i nadbrzeżną,
- o utrzymanie terenów zalewanych w przypadku powodzi i podtopień (poldery retencyjne), w miarę możliwości renaturyzację koryt cieków, promowanie roślinności zgodnej siedliskowo,
- o ograniczenie i kontrolę rozwoju obszarów przeznaczonych pod zabudowę w kontekście zachowania walorów krajobrazowych i środowiskowych,
- o w miarę możliwości likwidację barier ekologicznych i przestrzennych wzdłuż przebiegu całego pasma poprzez usuwanie przegród terenowych i ogrodzeń uniemożliwiających swobodny przepływ wody oraz przemieszczanie się zwierząt i ludzi.

4. Zielone pasaże

Są to: ulice, ciągi piesze i rowerowe realizowane w terenach zurbanizowanych oraz terenach zieleni naturalnej jako: aleje, szpalery, zieleń przyuliczna, w tym retencja przyuliczna, parki i skwery, zieleń na dachach i ścianach.

Dla terenów zielonych pasażów rekomenduje się:

- o wzmocnienie istniejących i budowanie nowych powiązań komunikacji pieszej i rowerowej pomiędzy terenami zieleni miejskiej, lasami TPK i terenami linii brzegowej,
- o kreowanie spójnej sieci zielonych powiązań pieszo-rowerowych między dzielnicami oraz umożliwienie rekreacji i wypoczynku mieszkańców.

5. Linie i pasma wymiany powietrza

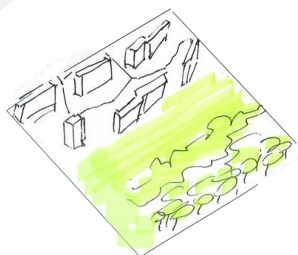
Są to pasma wzdłuż Pradoliny Kaszubskiej oraz linie ulic: Armii Krajowej i 10 Lutego oraz Al. Marszałka Piłsudskiego.

Dla terenów linii i pasm rekomenduje się:

- o umożliwienie i zapewnienie poprawy jakości powietrza na terenach śródmiejskich poprzez przewietrzanie od strony morza,
- o przewietrzanie ulic i terenów zabudowy zlokalizowanych w osi Pradoliny Kaszubskiej poprzez dominującą cyrkulację powietrza z sektora zachodniego,
- o zapewnienie ciągłości osi urbanistycznych i otwarć widokowych.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6. Pasma zieleni wielowarstwowej

Są to tereny zróżnicowanej zieleni osiedlowej wśród zabudowy wielorodzinnej, głównie tzw. „blokowisk”, pełniące funkcje rekreacyjne i przyrodnicze.

Dla zieleni wielowarstwowej rekomenduje się:

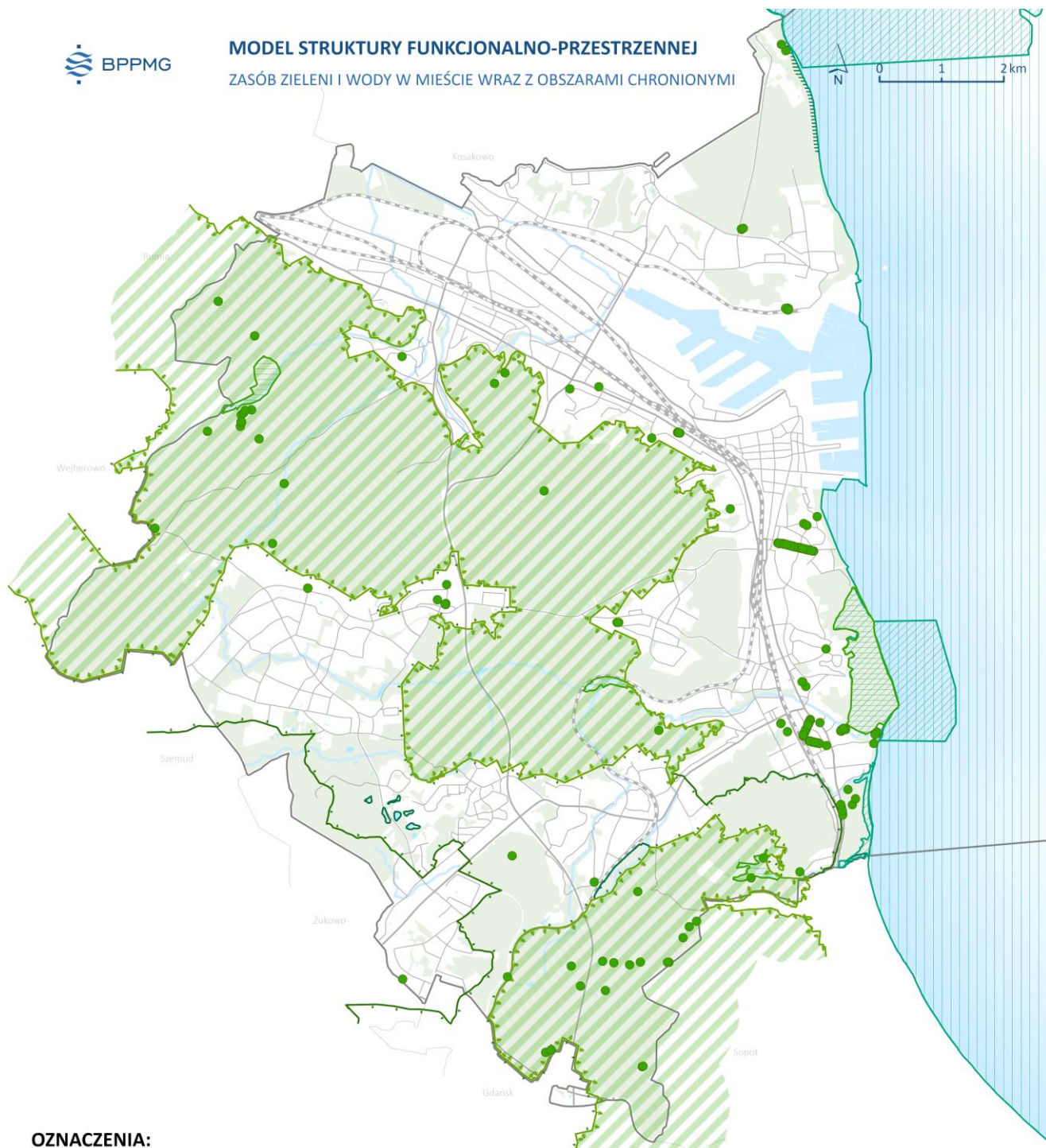
- o poprawę warunków topoklimatycznych na terenach dużych osiedli mieszkaniowych, tj. osłanianie od silnych wiatrów (komfort termiczny) oraz tłumienie uciążliwego hałasu (komfort akustyczny) od portu i głównych dróg tranzytowych,
- o zapewnienie wysokiego udziału powierzchni zielonych wśród skupisk osiedlowych oraz utrzymanie lokalnej różnorodności biologicznej.

7. Nowe wielkopowierzchniowe tereny zieleni rekreacyjnej

- o niezabudowane tereny przy granicy z Sopotem w rejonie Orłowa i Kolibek – potencjał powstania ośrodka sportowo-rekreacyjnego i edukacyjno-naukowego o znaczeniu co najmniej metropolitalnym,
- o Park Leśny Oksywie (etap 2) GPR2030+ – potencjał powstania terenu wypoczynkowo-rekreacyjnego dla północnych dzielnic Gdyni,
- o Park miejski w rejonie ulic Jana z Kolna i Tadeusza Wendy – potencjał powstania terenu zieleni publicznej.

OZNACZENIA:

formy ochrony przyrody oraz ich otuliny:

- Trójmiejski Park Krajobrazowy
- otulina Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego
- obszary specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000
- obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
- rezerваты przyrody
- użytki ekologiczne
- pomniki przyrody
- stanowiska dokumentacyjne

- układ drogowy
- linie kolejowe
- obszary zieleni
- wody powierzchniowe
- granica miasta

Ryc. 4. Zasób zieleni i wody w mieście wraz z obszarami chronionymi

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.2.2. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Zasób przyrodniczy Gdyni należy do kluczowych elementów wpływających na jej przestrzenną strukturę i warunki środowiska. Wartości te wynikają z krajobrazowej specyfiki oraz zróżnicowania przyrodniczego o znaczeniu wykraczającym ponad skalę miasta. Podkreśla je różnorodność form ochrony przyrody, do których w granicach miasta należą:

- o cztery rezerваты przyrody: „Cisowa”, „Kacze Łęgi”, „Łęg nad Sweliną”, „Kępa Redłowska”,
- o Trójmiejski Park Krajobrazowy (częściowo),
- o osiem użytków ekologicznych,
- o stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej „Klif Oksywski”,
- o 80 pomników przyrody,
- o część lądowa specjalnego obszaru ochrony siedlisk Klify i Rafy Kamienne Orłowa.

Obowiązujący na terenie Gdyni Audyt Krajobrazowy Województwa Pomorskiego wyznacza 38 jednostek krajobrazowych, z czego 5 uznano za krajobrazy priorytetowe: Trójmiejski Park Krajobrazowy – Lasy Wejherowskie, Trójmiejski Park Krajobrazowy – Lasy Oliwskie, Kępa Redłowska, Gdynia – modernistyczne śródmieście oraz Wybrzeże klifowe Kępy Oksywskiej.

Gdynia położona jest na obszarze pięciu naturalnych zlewni cieków, odprowadzających wody do Zatoki Gdańskiej, należą do nich: rzeki Kacza i Chylonka, Cisowska Struga wraz z dopływami oraz Potok Kolibkowski i rzeka Swelina. Na terenie miasta nie występują wielkopowierzchniowe, naturalne zbiorniki wodne. Pojedyncze niewielkie zbiorniki znajdują się w części wysoczyznowej Gdyni, w dzielnicach Chwarzno-Wiczlino, Dąbrowa i Wielki Kack.

Zasób zieleni i wody w Gdyni stanowi ośnowę ekologiczną miasta i jest kształtowany oraz chroniony w ramach polityki przestrzennej w dokumentach planistycznych.

Główne kierunki ochrony środowiska i jego zasobów:

- o zachowanie znaczącego udziału terenów zieleni i wód powierzchniowych w tym otwartych cieków wodnych w strukturze użytkowania miasta,
- o zachowanie i ochrona terenów podmokłych, w tym: mokradeł, torfowisk, gruntów okresowo podtapianych oraz innych siedlisk hydrogenicznych,
- o ograniczenie w rozwoju zabudowy mieszkaniowo-usługowej i przekształceniach dla terenów objętych naturalnymi i półnaturalnymi procesami przyrodniczymi,
- o zapewnienie powiązań przyrodniczych ze strefą brzegową morza i obszarami cennymi przyrodniczo poza granicami Gdyni,
- o szczególną rolę pełnią parki miejskie o powierzchni co najmniej 2 ha, łączące funkcje przyrodnicze i społeczne.

6.2.3. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

W Gdyni nie występują grunty klasy I, a grunty klasy II są obecne tylko w minimalnym zakresie w części dzielnicy Witomino. Największe skupisko gruntów klasy III znajduje się w północno-wschodniej części miasta, na Kępie Oksywskiej, w dzielnicach Babie Doły i Oksywie. Są to głównie Rodzinne Ogrody Działkowe i niezabudowane grunty rolne. Miasto dąży do ochrony tych terenów przed niekontrolowaną zabudową oraz wykorzystania ich jako obszarów przyrodniczo-rekreacyjnych, służących zachowaniu lokalnej różnorodności biologicznej i dobrostanu mieszkańców.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Zasady kształtowania terenów obejmujących grunty rolne:

- o ochrona przed inwestowaniem oraz ograniczenie zabudowy,
- o przeznaczanie pod rozwój funkcji zieleni naturalnej, urządzonej czy ogrodów działkowych,
- o ewentualne nowe inwestycje wymagają sporządzenia analiz urbanistycznych i miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, co ma zapewnić zrównoważony rozwój tych terenów.

Lasy stanowią niemal połowę powierzchni miasta – grunty leśne zajmują ok. 46% powierzchni Gdyni (6156,7 ha), co jest jedną z charakterystycznych cech miasta i wyróżnia je na tle innych ośrodków miejskich w Polsce. Celem miasta jest utrzymanie równowagi między rozwojem miasta a ochroną przyrody oraz zachowaniem obecnej powierzchni lasów.

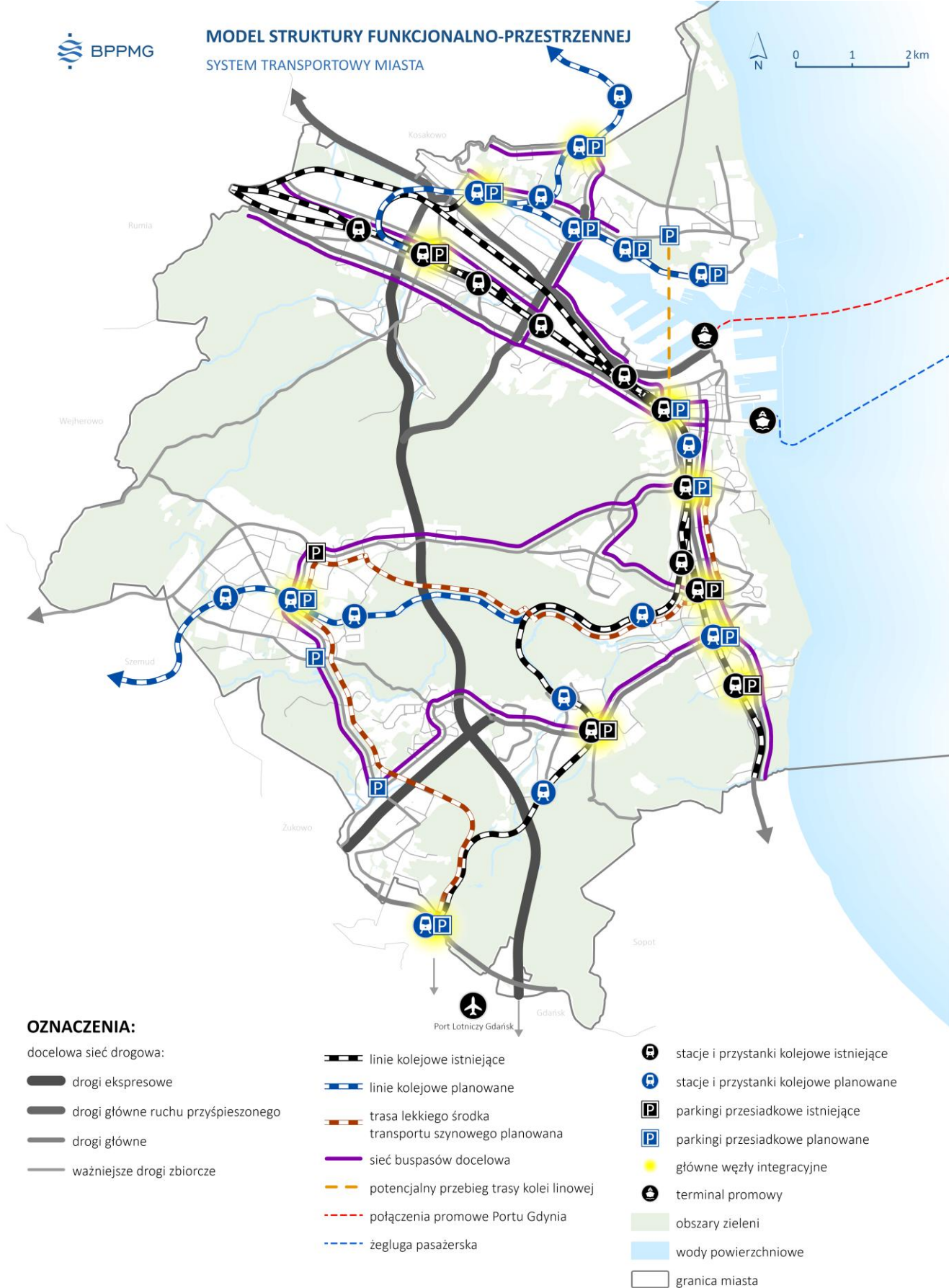
Zasady kształtowania terenów obejmujących grunty leśne:

- o ochrona cennych obszarów przed ekspansją zabudowy,
- o zapewnienie ciągłości struktur przyrodniczych,
- o utrzymanie naturalnych korytarzy i ciągów ekologicznych oraz ostoi różnorodności biologicznej,
- o wykorzystanie potencjału lasów komunalnych na cele rekreacyjne.

6.2.4. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Wyraźne zróżnicowanie i skomplikowanie struktury miasta utrudnia wprowadzenie klarownych reguł odnoszących się do rozmieszczenia przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, ich rejonizacji i jednoznacznej separacji od obszarów wrażliwych na konsekwencje ich działania. Dotyczy to w szczególności liniowych przedsięwzięć infrastrukturalnych. W tej sytuacji zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko mają przede wszystkim charakter rekomendacji wskazujących kierunki preferowanego działania. Brzmiały one następująco:

1. Lokalizacja liniowych przedsięwzięć infrastrukturalnych jest możliwa na całym obszarze Gdyni. Na terenach o udokumentowanych lub chronionych wartościach i zasobach przyrodniczych oraz na obszarach przeznaczonych pod rozwój funkcji mieszkaniowych może nastąpić wyłącznie w przypadku braku technicznych lub ekonomicznych możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz pod warunkiem zachowania integralności systemu powiązań przyrodniczych.
2. Lokalizacja innych zakładów, instalacji oraz inwestycji należących do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko jest wskazana głównie w obrębie stref dedykowanych rozwojowi funkcji przemysłowych/produkcyjnych i infrastrukturalnych, w tym przemysłowo-portowych.
3. Lokalizacja zakładów, instalacji oraz inwestycji należących do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko jest możliwa na całym obszarze Gdyni w zakresie i granicach dozwolonych przez przepisy szczególne dotyczące ochrony wartości i zasobów środowiska.

Ryc. 5. System transportowy miasta

Docelowa sieć buspasów wskazana w modelu nie uwzględnia krótkich odcinków dojazdowych do skrzyżowań zlokalizowanych poza docelową siecią. Ponadto, w uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się realizację buspasów w lokalizacjach innych niż wskazane w modelu ze względu na m.in. zmianę przebiegu lub częstotliwości kursowania linii transportu zbiorowego czy rozwiązania tymczasowe związane z modernizacją infrastruktury transportowej.

OZNACZENIA:

- najważniejsze powiązania piesze
- najważniejsze powiązania rowerowe
- krajobrazowe powiązania pieszo-rowerowe
- układ drogowy
- linie kolejowe
- obszary zieleni
- wody powierzchniowe
- granica miasta
- granice dzielnic

Ryc. 6. System głównych powiązań pieszych i rowerowych

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Model systemu transportowego miasta wraz z głównymi powiazaniami pieszo-rowerowymi odpowiada na następujące cele strategiczne: **Miasto otwarte – Miasto dostępne – Miasto odporne.**

6.3.1. Kierunki rozwoju systemu transportowego miasta, w tym powiązań pieszych i rowerowych

- o rozwój bezpiecznych i komfortowych ciągów pieszych,
- o sukcesywna likwidacja barier dla ruchu pieszego, zwłaszcza tych stanowiących utrudnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- o tworzenie stref uspokojonego ruchu,

- o budowa spójnej, ciągłej, bezpiecznej i komfortowej sieci dróg rowerowych,

- o rozwój zeroemisyjnego transportu publicznego,
- o wprowadzenie priorytetyzacji transportu zbiorowego (buspasy, priorytet sygnalizacji świetlnej),

- o wprowadzanie alternatywnych środków transportu publicznego (kolej linowa, żegluga pasażerska),
- o budowa trasy lekkiego środka transportu szynowego,
- o budowa linii kolejowej do dzielnicy Chwarzno-Wiczlino,
- o modernizacja istniejących linii kolejowych (w tym linie kolejowe nr 201 Nowa Wieś Wielka – Gdynia Port, 202 Gdańsk Główny - Stargard, 250 Gdańsk Główny – Rumia),
- o budowa Północnej Kolei Aglomeracyjnej,

- o rozwój węzłów przesiadkowych,
- o rozbudowa układu drogowego w dzielnicach rozwojowych Gdyni Zachód,
- o budowa Drogi Czerwonej,
- o modernizacja Estakady Kwiatkowskiego.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

PRIORYTET UŻYTKOWNIKÓW W PLANOWANIU SYSTEMU TRANSPORTOWEGO

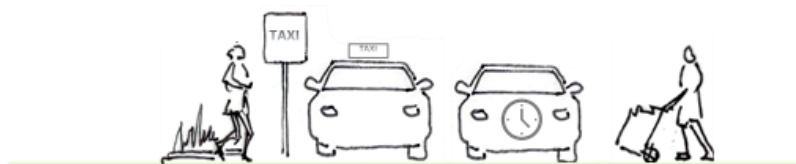
Priorytet użytkowników w planowaniu systemu transportowego przedstawia odwrócona piramida transportowa, gdzie pierwszeństwo mają piesi, natomiast grupami najmniej uprzywilejowanymi są użytkownicy samochodów osobowych i motocykliści. Istotą odwróconej piramidy transportowej jest ugruntowanie podstawowych zasad równoważenia mobilności w miastach: promowanie aktywnej mobilności i transportu zbiorowego oraz jednocześnie ograniczanie ruchu samochodowego. Niemniej jednak priorytety użytkowników należy dostosować do kontekstu lokalnego uzależnionego np. od funkcji, klasy i otoczenia drogi.

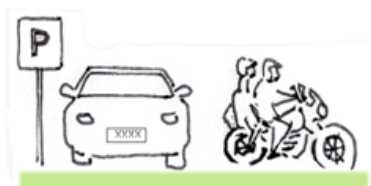
PIESI

UŻYTKOWNICY TRANSPORTU PUBLICZNEGO I ROWERZYŚCI

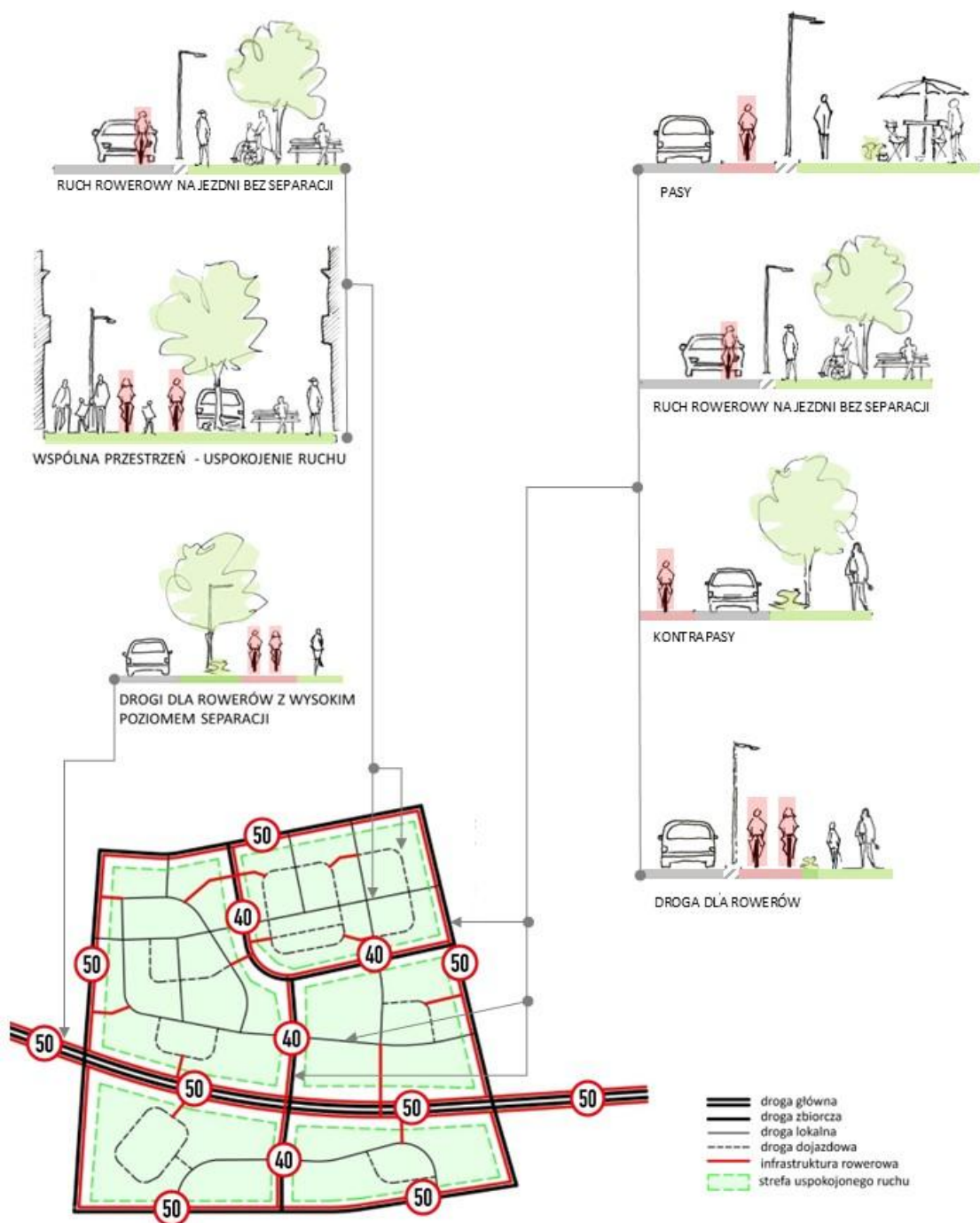
UŻYTKOWNICY TAXI I SYSTEMÓW WSPÓŁDZIELENIA SAMOCHODÓW

UŻYTKOWNICY SAMOCHODÓW
OSOBOWYCH I MOTOCYKLIŚCI

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

HIERARCHIZACJA DRÓG I STREFOWANIE PRĘDKOŚCI WRAZ Z ZASADAMI PLANOWANIA TRAS DLA ROWERÓW W TERENIE ZABUDOWANYM

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Hierarchizacja dróg i strefowanie prędkości w mieście umożliwia tworzenie bezpiecznej, przyjaznej dla użytkowników i efektywnej infrastruktury transportowej. Powyższy schemat pomija drogi klasy A (autostrady), S (drogi ekspresowe) i GP (drogi główne ruchu przyspieszonego) jako drogi ponadlokalne, których funkcja tranzytowa jest nadrzędna. Dla dróg klas G i Z ogranicza się dostępność (liczba skrzyżowań), natomiast drogi klas niższych (lokalne i dojazdowe) mają dostępność nieograniczoną. Zaleca się, aby drogi główne były objęte ograniczeniem prędkości do 50 km/h, drogi zbiorcze do 30, 40 lub 50 km/h, natomiast drogi lokalne i dojazdowe powinny być objęte strefą ruchu uspokojonego o prędkości do 30 km/h i niższej. Wyjątkiem są drogi lokalne i dojazdowe na których odbywa się ruch pojazdów transportu zbiorowego, gdzie dopuszcza się zwiększenie prędkości dopuszczalnej. Zasady planowania tras dla rowerów pomagają w kształtowaniu spójnej, bezpiecznej i komfortowej infrastruktury rowerowej. Planowanie i projektowanie tras dla rowerów należy jednocześnie dostosować do kontekstu lokalnego, biorąc pod uwagę przede wszystkim bezpieczeństwo użytkowników np. poprzez realizację wydzielonej drogi dla rowerów w strefie uspokojonego ruchu na ulicy stanowiącej dojazd do szkoły podstawowej.

6.3.2. Rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej dotyczącej rozwoju systemu transportowego, w tym pieszego i rowerowego

Miasto wspiera zdrowy, ekologiczny i oszczędny styl życia, co umożliwia mieszkańcom bezpieczne i sprawne funkcjonowanie bez konieczności posiadania samochodu. Wprowadza to poprzez następujące działania:

- o planowanie systemu transportowego, tak aby sprzyjał mieszkańcom w załatwianiu spraw pieszo i rowerem,
- o tworzenie spójnych i bezpiecznych systemów infrastruktury pieszej i rowerowej, zachęcających do aktywnej mobilności,
- o likwidowanie barier i poprawa dostępu do przystanków, węzłów przesiadkowych i stacji rowerów miejskich, tak aby zwiększyć mobilność mieszkańców bez konieczności posiadania samochodu,
- o wprowadzanie małej architektury i zieleni, aby poprawić jakość powietrza oraz aby podróże piesze i rowerowe stały się przyjemniejsze,
- o planowanie i projektowanie szerokich chodników, bezpiecznych przejść oraz stref uspokojonego ruchu samochodowego, które zwiększają poczucie bezpieczeństwa.

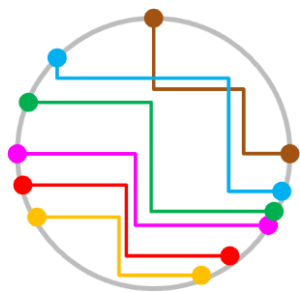
6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.4. Główne elementy infrastruktury technicznej wraz z kierunkami rozwoju

Modele systemów infrastruktury technicznej odpowiadają na następujące cel strategiczny:
Miasto odporne.

Głównym założeniem strategii rozwoju dotyczącym infrastruktury technicznej Gdyni jest objęcie swoim zasięgiem obszaru całego miasta oraz dostosowanie infrastruktury do rosnących wymogów technologicznych i środowiskowych. Niezbędne jest podejmowanie stałych działań modernizacyjnych oraz ograniczających zużycie energii, które wpływają na jakość i niezawodność dostarczanych usług oraz ochronę środowiska.

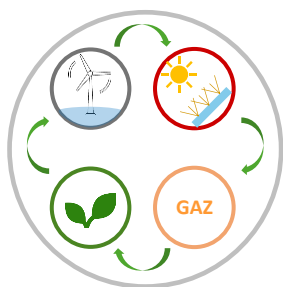
Ogólne kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej:

- o dostępna i niezawodna infrastruktura techniczna,

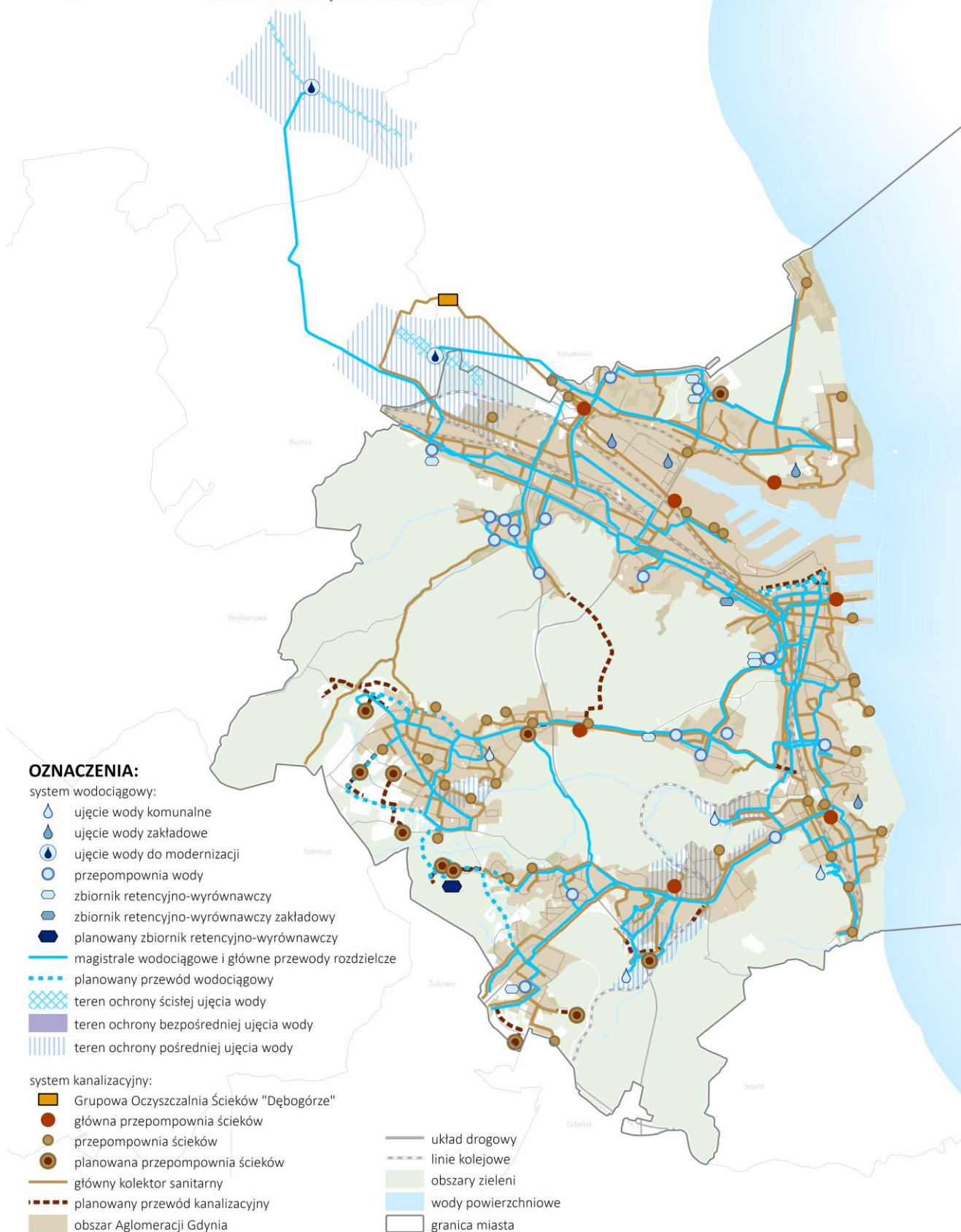

- o nowoczesne zarządzanie wodami opadowymi,

- o transformacja i bezpieczeństwo energetyczne.

Głównymi elementami infrastruktury technicznej Gdyni są systemy: wodociągowy, kanalizacji sanitarnej, zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych, elektroenergetyczny, ciepłowniczy oraz gazowy.

Ryc. 7. System wodociągowy i kanalizacyjny

Lokalizacje planowanej infrastruktury technicznej wskazane na mapach są orientacyjne. Zmiana ich lokalizacji lub przebiegu uzasadniona decyzją zarządcy sieci pozostanie zgodna ze Strategią.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.4.1. System wodociągowy i kanalizacyjny

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie systemu wodociągowego:

- o zabezpieczenie dostaw wody na wymaganym poziomie na cele komunalne i ochronę przeciwpożarową,
- o poprawa parametrów jakościowych wody pitnej,
- o dostępność infrastruktury wodociągowej na nowych terenach inwestycyjnych.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie rozwoju systemu wodociągowego:

- o modernizacja ujęcia wody „Rumia” z budową nowej stacji uzdatniania, przebudową studni głębinowych oraz optymalizacją układu sterowania,
- o modernizacja i rozbudowa ujęcia wody „Reda”,
- o zapewnienie rezerwy terenów pod rozbudowę ujęcia wody „Wiczlino”,
- o budowa sieci przesyłowej z ujęcia „Wiczlino” do górnych rejonów dzielnicy Dąbrowa oraz do Kaczych Buków wraz z budową zbiornika retencyjno-wyrównawczego w rejonie Góry Donas,
- o budowa sieci wodociągowej na terenie dzielnic Chwarzno-Wiczlino i Wielki Kack oraz na terenach rozwojowych północnej części dzielnicy Śródmieście,
- o sukcesywna modernizacja infrastruktury wodociągowej.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie systemu kanalizacji sanitarnej:

- o poprawa wskaźnika poziomu skanalizowania obszaru aglomeracji Gdynia, aby spełnić unijne normy i osiągnąć wymagany poziom skanalizowania aglomeracji,
- o dążenie do samowystarczalności energetycznej oraz dostosowanie do nowych wymagań unijnych Grupowej Oczyszczalni Ścieków „Dębogórze”,
- o dostępność infrastruktury kanalizacji sanitarnej na nowych terenach inwestycyjnych,
- o ograniczenie ilości wód przypadkowych w sieci kanalizacji sanitarnej.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie rozwoju systemu kanalizacji sanitarnej:

- o sukcesywna likwidacja zbiorników bezodpływowych na terenach, które mają techniczną możliwość przyłączenia do sieci,
- o modernizacja Grupowej Oczyszczalni Ścieków „Dębogórze”,
- o budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami na terenie dzielnic: Chwarzno-Wiczlino i Wielki Kack oraz na terenach rozwojowych północnej części dzielnicy Śródmieście,
- o budowa kolektora odprowadzającego ścieki z dzielnicy Chwarzno-Wiczlino do kolektora w dzielnicy Pustki Cisowskie-Demptowo,
- o sukcesywne lokalizowanie i odłączanie nielegalnych włączeń kanalizacji deszczowej do kanalizacji sanitarnej,
- o sukcesywna modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej.

- tereny urbanizowane/rozwojowe miasta, na których priorytetem jest maksymalne zagospodarowanie wód opadowych w miejscu powstania
- tereny zurbanizowane/zwartej zabudowy, na których priorytetem jest ograniczanie udziału powierzchni szczelnych i modernizacja infrastruktury
- układ drogowy
- linie kolejowe
- obszary zieleni
- wody powierzchniowe
- granica miasta

Lokalizacje planowanej infrastruktury technicznej wskazane na mapach są orientacyjne. Zmiana ich lokalizacji lub przebiegu uzasadniona decyzją zarządcy sieci pozostanie zgodna ze Strategią.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.4.2. System zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej w zakresie systemu zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych:

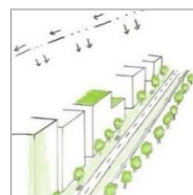
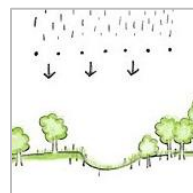
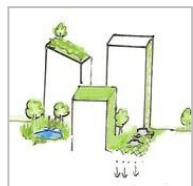
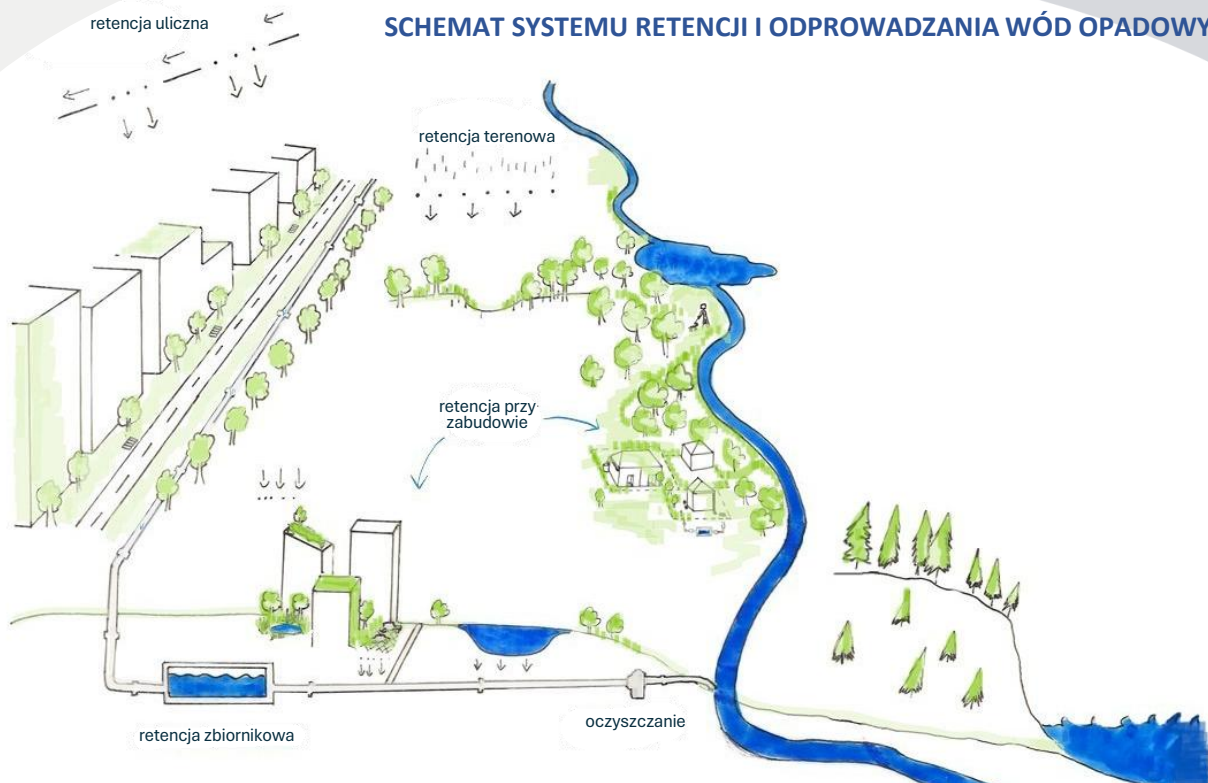
- stworzenie polityki gospodarowania wodami opadowymi, polegającej głównie na:
 - maksymalnym ograniczeniu spływu wód opadowych poprzez rozwiązania opierające się na zagospodarowaniu opadu w miejscu jego wystąpienia,
 - wyznaczeniu i zabezpieczeniu przed zabudową obszarów naturalnie zatrzymujących wodę,
 - wyznaczeniu miejsc rozszczelnień i ograniczaniu udziału powierzchni szczelnych,
 - integracji terenów zieleni z rozwiązaniami zagospodarowania wód opadowych,
 - wzmacnianiu zdolności systemu odwodnienia miasta do przejmowania nadmiaru wód w warunkach opadów ponadnormatywnych,
- skoordynowanie i zintegrowanie działań polityki gospodarowania wodami opadowymi oparte na gminnym programie zagospodarowania wód opadowych i rozwoju sieci kanalizacji deszczowej oraz wdrożenie rozwiązań IT wspomagających zarządzanie systemem zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych,
- budowa odporności miasta na deszcze nawalne i podtopienia związane ze zmianą klimatu, w tym budowa zbiorników retencyjnych przeciwpowodziowych,
- zagospodarowanie wód opadowych należy przede wszystkim opierać o wielofunkcyjne systemy zieleni i wody.

Podstawą wszystkich działań powinno być traktowanie wód opadowych jako cenny zasób. Należy ograniczać spływ powierzchniowy poprzez umożliwienie lokalnej infiltracji, retencji wody oraz stworzenie możliwości wykorzystania jej funkcji. Zagospodarowanie wód opadowych należy przede wszystkim opierać na rozbudowie systemu retencji zgodnie z przedstawionym schematem.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

SCHEMAT SYSTEMU RETENCJI I ODPROWADZANIA WÓD OPADOWYCH

Retencja przy zabudowie – maksymalne ograniczenie spływu wód z terenów zabudowy do systemu kanalizacji deszczowej poprzez zagospodarowanie wód opadowych na własnych posesjach oraz w miejscu wystąpienia opadu, w szczególności z zastosowaniem ogrodów deszczowych, zielonych dachów i ścian, zbiorników do magazynowania wody i późniejszego wykorzystania gospodarczego oraz zastosowanie urządzeń i rozwiązań do infiltracji wód opadowych do gruntu, w których podłoże charakteryzuje się odpowiednią przepuszczalnością, takich jak zbiorniki, niecki, rowy i studnie chłonne oraz rozszczelnienie wybranych powierzchni utwardzonych umożliwiające wsiąkanie wód opadowych.

Retencja terenowa – w obszarach zabudowy stworzenie retencji glebowej poprzez zwiększone zagospodarowanie zielenią np. parki kieszonkowe, mikrolasy, sady miejskie oraz retencja leśna.

Retencja uliczna – zmiana profilu ulic i realizacja pasów zieleni retencyjnej wzdłuż dróg oraz zastosowanie rozwiązań powierzchniowego zagospodarowania wód opadowych przed odprowadzeniem wód opadowych do systemu kanalizacji deszczowej

Retencja zbiornikowa – realizacja powierzchniowej lub podziemnej retencji wód opadowych polegająca na budowie systemowych zbiorników retencyjnych.

OZNACZENIA:

Elektrociepłownia Gdynska

Gdynski Blok Energetyczny

system energetyczny:

stacja elektroenergetyczna GPZ

planowana stacja elektroenergetyczna GPZ

linia wysokiego napięcia

planowana linia wysokiego napięcia

system ciepłowniczy:

indywidualna kotłownia OPEC

magistrala ciepłownicza

planowany przewód ciepłowniczy

system gazowy:

stacja gazowa średniego ciśnienia

stacja gazowa wysokiego ciśnienia

główne gazociągi średniego ciśnienia

gazociąg wysokiego ciśnienia

planowana stacja gazowa średniego ciśnienia

planowany gazociąg średniego ciśnienia

planowany gazociąg wysokiego ciśnienia

strefy rozwoju odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej przekraczającej 500kW

ropociąg

układ drogowy

linie kolejowe

obszary zieleni

wody powierzchniowe

granica miasta

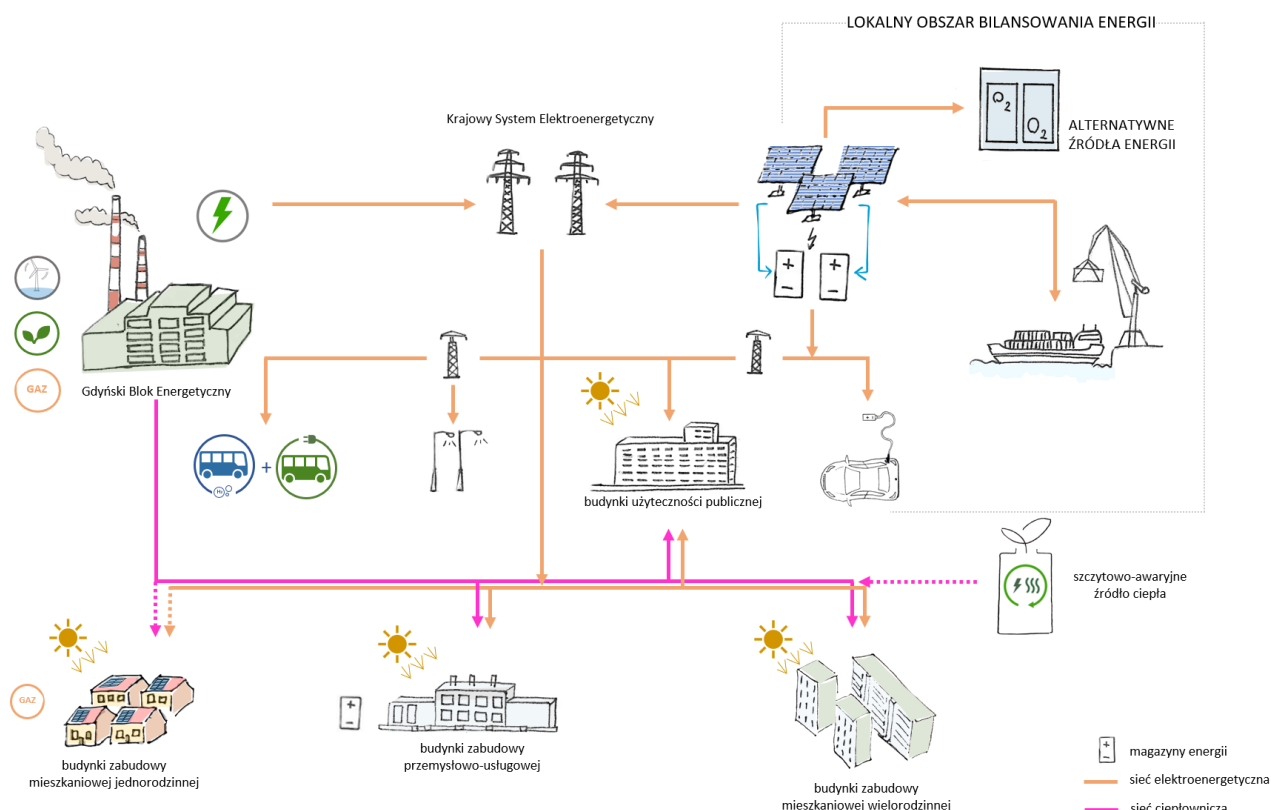
Ryc. 9. Zaopatrzenie w ciepło i energię

Lokalizacje planowanej infrastruktury technicznej wskazane na mapach są orientacyjne. Zmiana ich lokalizacji lub przebiegu uzasadniona decyzją zarządcy sieci pozostanie zgodna ze Strategią.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.4.3. Zaopatrzenie w ciepło i energię

MODEL ENERGETYCZNY MIASTA

Główne elementy modelu energetycznego miasta:

- o **dekarbonizacja Elektrociepłowni Gdyrskiej** – przygotowanie miasta na nadchodzące zmiany oparte na regulacjach dotyczących ograniczenia wykorzystania paliw kopalnych i zwiększania udziału energii odnawialnej,
- o **dywersyfikacja źródeł zasilania** – budowa miejskiej farmy fotowoltaicznej z magazynem energii, budowa Gdyrskiego Bloku Energetycznego,
- o **lokalny obszar bilansowania energii** w celu zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i wykorzystania energii odnawialnej na poziomie lokalnym,
- o tworzenie i budowanie **samowystarczalności energetycznej** miasta poprzez:
 - rozwój instalacji OZE bazujących na energii słonecznej,
 - wyposażanie budynków jednostek miejskich w dodatkowe zielone źródła energii,
 - sukcesywne rozwijanie OZE w systemie oświetlenia ulic,
 - wdrażanie rozwiązań o mniejszym zapotrzebowaniu na energię, zwiększenie automatyzacji, wdrożenie systemów zarządzania popytem, wykorzystanie ciepła odpadowego, rozwój OZE w obiektach systemu infrastruktury technicznej,
 - budowę źródeł ciepła w zachodnich dzielnicach miasta opartych o rozwiązania nisko lub zeroemisyjne,
 - kontynuację działań termomodernizacyjnych budynków,
 - rozwój transportu publicznego oparty na nieemisyjnych źródłach energii (wodór),
 - scentralizowana gospodarka ciepła.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Kierunki rozwoju w zakresie systemu elektroenergetycznego:

- o dostosowanie rozwoju systemu do przewidywanego zapotrzebowania na energię elektryczną i jego rozkładu przestrzennego,
- o poprawa bezpieczeństwa zasilania,
- o stwarzanie warunków dla produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie rozwoju systemu elektroenergetycznego:

- o budowa sieci elektroenergetycznej i stacji GPZ „Gdynia Centrum” – stacja umożliwi rozbudowę terenów rozwojowych północnej części dzielnicy Śródmieście, obiekt ten dodatkowo połączy stację GPZ „Gdynia Port” i GPZ „Gdynia Południe”,
- o budowa sieci elektroenergetycznej i stacji GPZ „Karwiny” – stacja umożliwi rozbudowę obszaru dzielnicy Małego Kacka, obiekt ten dodatkowo odciąży stację GPZ „Redłowo”,
- o budowa sieci elektroenergetycznej i stacji GPZ „Zielenisz” – stacja umożliwi rozbudowę obszaru dzielnicy Chwarzno-Wiczlino,
- o sukcesywna modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej.

Kierunki rozwoju w zakresie systemu gazowego:

- o zabezpieczenie dostaw gazu wynikających z rozwoju potrzeb budownictwa mieszkaniowego i przemysłu.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie rozwoju systemu gazowego:

- o budowa przyłącza gazowego do Elektrociepłowni Gdyńskiej w celu zasilania układu kogeneracyjnego,
- o budowa gazociągu wzdłuż ul. J. Wiśniewskiego w celu umożliwienia większych dostaw gazu do terenów rozwojowych północnej części dzielnicy Śródmieście,
- o budowa gazociągu w rejonie dzielnicy Pogórze od Trasy Kwiatkowskiego do Rumi w celu poprawy możliwości dostaw gazu do północnych obszarów miasta,
- o budowa odcinka łączącego gazociąg w ul. Biskupa Pelczara z gazociągiem w ul. Małkowskiego,
- o budowa gazociągu ze stacją gazową na terenie Osady Rybackiej.

Kierunki rozwoju w zakresie systemu ciepłowniczego:

- o dekarbonizacja Elektrociepłowni Gdyńskiej,
- o zabezpieczenie dostaw ciepła dla zachodnich dzielnic Gdyni,
- o rozbudowa systemu ciepłowniczego.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Ustalenia i rekomendacje w zakresie rozwoju systemu ciepłowniczego:

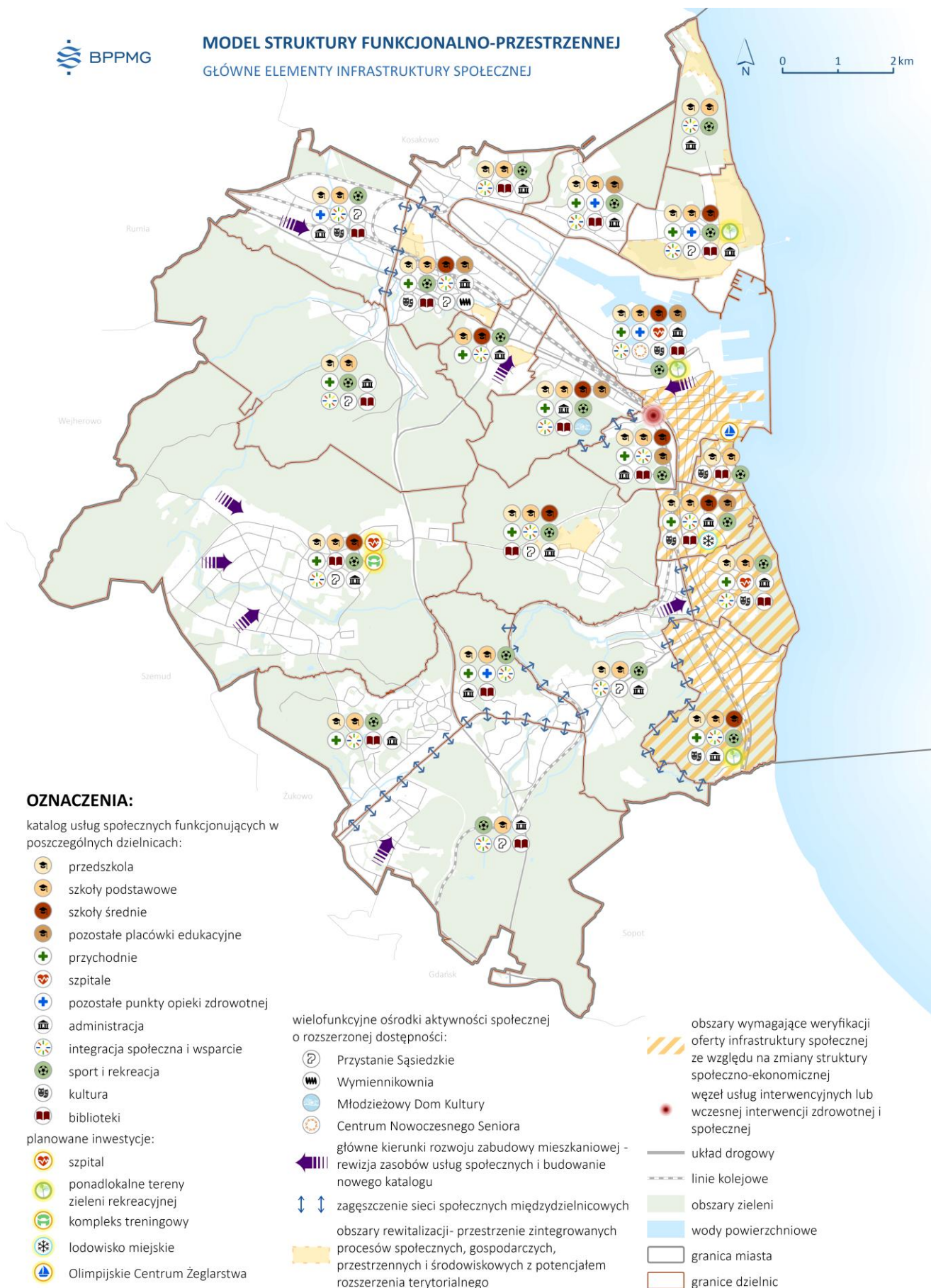
- o modernizacja Elektrociepłowni Gdyńskiej, w tym budowa zespołu agregatów kogeneracyjnych opalanych gazem ziemnym o łącznej mocy 50 MW, budowa dwóch kotłów wodnych opalanych biomasą o mocy cieplnej 2 x 15 MW, budowa kotłów elektrodowych z wodnym akumulatorem ciepła,
- o budowa sieci ciepłowniczej na terenie dzielnic: Dąbrowa, Wielki Kack, Chwarzno-Wiczlino i Oksywie,
- o spięcie systemu ciepłowniczego poprzez połączenie sieci ciepłowniczej dzielnic Redłowo i Mały Kack,
- o budowa źródeł ciepła w zachodnich dzielnicach miasta,
- o podłączanie nowych obiektów do sieci ciepłowniczej,
- o sukcesywna modernizacja infrastruktury ciepłowniczej.

6.4.4. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia służące do wytwarzania energii o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW stanowią przede wszystkim elementy infrastruktury elektroenergetycznej oraz ciepłowniczej, które w zależności od potrzeb będą lokalizowane na terenach zabudowanych.

W ramach realizacji celów strategicznych miasta w zakresie transformacji energetycznej, bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrony ładu przestrzennego, na terenie Gdyni przyjmuje się następujące zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii (OZE) o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- o zakaz lokalizacji elektrowni wiatrowych,
- o dopuszcza się lokalizację wolnostojących urządzeń OZE innych niż elektrownie wiatrowe na terenach produkcyjnych i infrastruktury technicznej,
- o na pozostałych terenach miasta dopuszcza się lokalizację wyłącznie urządzeń OZE wykorzystujących energię słoneczną, przy zachowaniu ustaleń dokumentów planistycznych. Tereny predysponowane do lokalizacji takich urządzeń: obszar w dzielnicy Babie Doły (rejon lotniska), obszar w dzielnicy Cisowa (rejon linii kolejowej nr 228), obszar w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino (rejon starego wysypiska),
- o lokalizacja urządzeń OZE powinna uwzględniać minimalizację oddziaływań na otoczenie, w tym na funkcje mieszkaniowe, obszary cenne przyrodniczo oraz przestrzenie publiczne.

Ryc. 10. Główne elementy infrastruktury społecznej

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

6.5. Główne elementy infrastruktury społecznej wraz z kierunkami rozwoju

Główne elementy infrastruktury społecznej przedstawiono w modelu jako **katalog usług dostępnych w dzielnicach Gdyni**. Wyróżniono sześć kategorii funkcjonalnych spełniających podstawowe potrzeby mieszkańców w zakresie usług społecznych: edukacja i rozwój, opieka zdrowotna, administracja, integracja społeczna i wsparcie, sport i rekreacja oraz kultura. Podział ten pozwala uporządkować zróżnicowane formy infrastruktury społecznej według ich głównych funkcji oraz ułatwia analizę dostępności i rozmieszczenia jako katalogu przyporządkowanego do każdej dzielnicy.

Poza podstawowymi usługami społecznymi, takimi jak szkoły czy przychodnie zdrowia, na modelu wyodrębniono następujące **zgrupowane obiekty w ramach kategorii**:

Pozostałe placówki edukacyjne tworzą uzupełniający system edukacyjny miasta i obejmują wyspecjalizowane jednostki dydaktyczne oraz przestrzenie edukacji nieformalnej, m.in.: Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, szkoły muzyczne, zespoły szkół specjalnych, Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze, a także instytucje i miejsca wspierające edukację społeczną i obywatelską, m.in. Muzeum Emigracji w Gdyni, Infobox – Obserwatorium Zmian czy Otwarte Przestrzenie Społeczne.

Pozostałe punkty opieki zdrowotnej obejmują placówki zapewniające specjalistyczną opiekę, profilaktykę oraz wsparcie zdrowotne, do których należą: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Gdyni, zakłady opiekuńczo-lecznicze oraz hospicjum. Ponadto, planowana jest lokalizacja szpitala w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino.

Administracja obejmuje instytucje odpowiedzialne za funkcjonowanie władz samorządowych oraz obsługę mieszkańców, w tym siedziby Rady Miasta, Urząd Miasta oraz Punkty Obsługi Mieszkańca.

Integracja społeczna i wsparcie obejmują placówki pomocy społecznej oraz miejsca aktywizacji i integracji lokalnej, takie jak kluby seniora, placówki wsparcia dziennego SPOT, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego, środowiskowe domy samopomocy, Gdyńskie Ośrodki Wsparcia, Laboratorium Innowacji Społecznych (LIS), Kluby samopomocy i Otwarte Przestrzenie Społeczne.

Sport i rekreacja obejmują ogólnodostępne obiekty i tereny sprzyjające aktywności fizycznej oraz wypoczynkowi mieszkańców. Należą do nich m.in.: boiska, place zabaw, skateparki, ogród botaniczny, korty tenisowe, bieżnie, a także miejskie przestrzenie publiczne przyjmujące rolę otwartych przestrzeni społecznych takie jak plaże i polany rekreacyjne.

Kultura odnosi się do miejsc korzystania z oferty instytucji kultury: kina, teatry, muzea jak i przestrzeni działań kreatywnych: m.in. Otwartych Przestrzeni Społecznych, Miejsca Otwartego (dawne SPILNO), Infoboxu, czy tuBazy.

6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Ryc. 11. Kierunki rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej

Kierunki rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej:

- **Zwiększanie dostępności:**
 - finansowej poprzez świadome kształtowanie progu wejścia do instytucji i/lub systemu,
 - architektonicznej poprzez niwelację barier w budynkach i ich otoczeniu,
 - przestrzennej poprzez: decentralizację usług/placówek/miejsc aktywności, efektywny rozwój sieci transportu publicznego oraz budowanie spójnej sieci przestrzeni publicznych,
- **Upowszechnienie** – popularyzacja usług realizowanych w środowisku zamieszkania,
- **Wzbogacenie różnorodności usług** w ramach dzielnic i centrów lokalnych,
- **Adaptabilność usług**, poprzez:
 - rozwój zdolności do transformacji w ślad za zmianami demograficznymi, kulturowymi itp., w tym transformacji lokali i budynków,
 - Wdrożenie projektowania infrastruktury podwójnego zastosowania,
- **Wzrost rezyliencji instytucji** i ich klientów, czyli m.in.:
 - stabilizacja w kierunku zagwarantowania minimalnych standardów realizacji usług,
 - wzmocnienie usług profilaktycznych poprzez rozwój programów wczesnej interwencji zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej,
 - zwiększenie aktywności sąsiedzkiej w kierunku miejsc otwartych,
 - intensyfikacja działań inwestycyjnych w bezpośrednim otoczeniu budynków oraz w środowisku,
 - budowanie planów bezpieczeństwa, szkolenie pracowników do pełnienia ról koordynacyjnych w sytuacjach kryzysowych,
- **Usieciowienie**, czyli:
 - wzmacnianie więzi, liderów lokalnych, organizacji pozarządowych,
 - wzmacnianie partnerstw publiczno-publicznych, publiczno-społecznych i publiczno-prywatnych,
 - zagęszczenie sieci społecznych także międzydzielnicowych,
 - zagęszczanie sieci Przystani Sąsiedzkich.

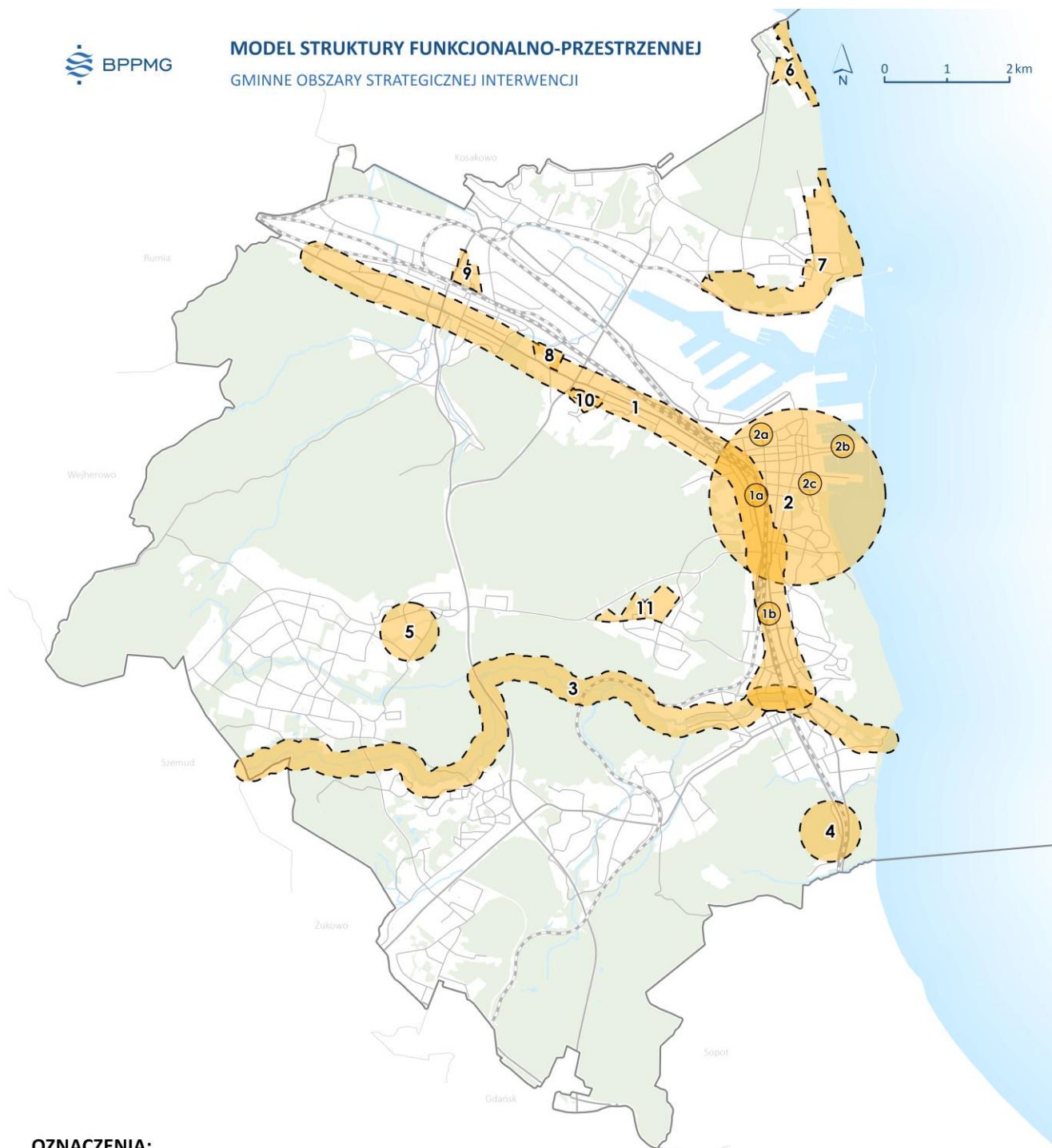
7. Obszary strategicznej interwencji

7. Obszary strategicznej interwencji

7.1. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa wraz z zakresem planowanych działań

Działania i przedsięwzięcia polityki przestrzennej w obszarze miasta Gdyni określone w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 i uwzględnione w „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”:

1. **Realizacja Forum Kultury w Gdyni**, obejmującego nową siedzibę Teatru Miejskiego, Multitekę i Galerię Sztuki (Miasto Gdynia).
2. **Ukształtowanie struktury śródmiejskiej w rdzeniu metropolii – Nadmorska Strefa Prestiżu Miejskiego** – łącząca obszar Śródmieścia z otwartym morzem:
 - o część północna obejmuje Forum Kultury oraz Skwer Kościuszki wraz z Molem Południowym,
 - o część środkowa – osie ulic: Świętojańskiej oraz 10 Lutego w kierunku Skweru Kościuszki wraz z Kamienną Górą i jej założeniem parkowym,
 - o część południowa – Bulwar Nadmorski, biegnący wzdłuż Kamiennej Góry do Polanki Redłowskiej i łączący się z Aleją Marszałka Piłsudskiego.
3. **Budowa basenu olimpijskiego w ramach Gdynińskiego Centrum Sportu** – budowa obiektu i urządzeń umożliwiających organizację międzynarodowych i krajowych wydarzeń sportowych.
4. **Budowa zbiorników retencyjnych** – rozbudowa infrastruktury zagospodarowania wody opadowej. Z wymienionych w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, zbiorników retencyjnych, Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku uwzględnia planowane zbiorniki na ciekach oraz pokazuje już zrealizowane:
 - o planowane zbiorniki: Wiczlino I, Wiczlino II, Dąbrowa, Wiczlino Łąka,
 - o zrealizowane: Wiczlino Szkoła, Wiczlino Zielenisz, Obwodnica.
5. **Kształtowanie ponadregionalnych i regionalnych tras rowerowych**:
 - o międzynarodowe: (R-10 Hanzeatycka Trasa Rowerowa),
 - o regionalne: nr 133 Gdańsk (m.) – Sopot – Gdynia - Chwaszczyno (gm. Żukowo) – Żukowo (m.) – Kobysewo (gm. Przodkowo); Gdańsk (m.) – (gm. Żukowo) – Żukowo (m.).
6. **Modernizacja, rozbudowa portów jachtowych, przystani żeglarskich i miejsc cumowania.**
7. **Rozwój regionalnej i ponadregionalnej sieci drogowej jako Obwodnicy Północnej Aglomeracji Śródmiejskiej:** Droga Czerwona oraz Via Maris.
8. **Budowa nowego połączenia „Nowa Kielnieńska” w ciągu drogi nr 218 (odcinek: droga nr S6 węzeł „Gdańsk Osowa” – droga nr S6/S7 węzeł „Chwaszczyno”).**

OZNACZENIA:

1 centralne pasmo wielofunkcyjne

1a rejon ulic Podolskiej i Ślaskiej

1b rejon Alei Zwycięstwa 36-62

2 strefa centrum miasta

2a teren tzw. "Międzytorza"

2b teren Dalmoru - Molo Rybackie

2c rejon Parku Rady Europy i Mariny Gdynia

3 pasmo błękitno-zielonej infrastruktury wzdłuż rzeki Kaczej

4 teren rekreacyjno-sportowy w rejonie Kolibek

5 wielofunkcyjna strefa rozwoju w rejonie ul. Chwarznieńskiej i ul. Krauzego

6-11 obszary zdegradowane i rewitalizacji (GPR)

— układ drogowy

— linie kolejowe

— obszary zieleni

— wody powierzchniowe

— granica miasta

Ryc. 12. Gminne obszary strategicznej interwencji

7. Obszary strategicznej interwencji

7.2. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	INTERWENCJE I REGULACJE W ZAKRESIE PRZESTRZENNYM – PROGRAMY KIERUNKOWE
1. Centralne pasmo wielofunkcyjne	„ReUrbanizacja” Wykonanie studium możliwości dogęszczania zabudowy wewnątrz obszaru centralnego pasma wielofunkcyjnego. Analiza możliwości zmiany przeznaczenia terenów o charakterze m.in. przemysłowym lub logistycznym, położonych wzdłuż linii kolejowej nr 250, w kierunku zabudowy mieszkaniowo-usługowej.
1a. Rejon ulic Podolskiej i Śląskiej	Analiza możliwości przekształceń obszaru w kierunku zabudowy mieszkaniowo-usługowej wraz z integracją terenu ze ścisłym centrum miasta (poprawa dostępności pieszo-rowerowej).
1b. Rejon Alei Zwycięstwa 36-62	Analiza możliwości przekształceń obszaru.
2. Strefa centrum miasta	Analiza zasięgów i kierunków zagospodarowania reprezentacyjnych przestrzeni publicznych w centrum miasta, m.in.: modernizacja Bulwaru Nadmorskiego, Skweru Kościuszki i Mola Południowego, Placu Wolnej Ukrainy oraz Polanki Redłowskiej. W tym: - o zasady zagospodarowania i organizacji ruchu na głównych ulicach strefy centrum, - o plan zazieleniania strefy centrum.
2a. Teren tzw. „Międzytorza”	Rewizja planu rozwoju dla obszaru tzw. Międzytorza – główne wytyczne dot. zagospodarowania ze względu na interes publiczny.
2b. Teren Dalmoru - Molo Rybackie	Stworzenie kierunkowego programu przekształceń w kierunku funkcji publicznych.
2c. Rejon Parku Rady Europy i Mariny Gdynia	Koncepcja zagospodarowania i funkcjonowania obszaru potencjalnego forum kultury morskiej. Analizy możliwości lokalizacji obiektów kultury i sportu m.in. Olimpijskiego Centrum Żeglarstwa, podkreślających tożsamość morską miasta na styku woda-miasto-przyroda, z szerokim wachlarzem funkcji publicznych m.in.: muzealnych, teatralnych, wystawienniczych, edukacyjnych, sportowych itp.

7. Obszary strategicznej interwencji

7.2. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań

OBSZAR STRATEGICZNEJ INTERWENCJI	INTERWENCJE I REGULACJE W ZAKRESIE PRZESTRZENNYM – PROGRAMY KIERUNKOWE
3. Pasma błękitno- zielonej infrastruktury wzdłuż rzeki Kaczej	Stworzenie kompleksowego programu ochrony i szczegółowych wytycznych zagospodarowania, w tym w szczególności: - o zwiększanie retencji zlewniowej poprzez wprowadzenie odpowiednich rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym maksymalne zachowywanie obszarów naturalnej retencji, - o identyfikacja nowych terenów zieleni miejskiej o funkcji rekreacyjnej i przygotowanie szczegółowych wytycznych do ich zagospodarowania.
4. Teren rekreacyjno-sportowy w rejonie Kolibek	Stworzenie kierunkowego programu dotyczącego wykorzystania potencjału kreowania funkcji rekreacyjno-sportowych i edukacyjnych (ogród botaniczny) o znaczeniu co najmniej metropolitalnym.
5. Wielofunkcyjna strefa rozwoju w rejonie ulic Chwarznieńskiej i A. Krauzego	Program przekształcenia w kierunku zabudowy usługowej z szerokim zakresem funkcji m.in. sportowo-rekreacyjnych i ekologicznych.
Obszary zdegradowane i rewitalizacji: 6. część dzielnicy Babie Doły, rejon ulicy Rybaków, 7. część dzielnicy Oksywie, rejon dawnej wsi Oksywie oraz ulic Arendta Dickmana i inż. Jana Śmidowicza, 8. część dzielnicy Chylonia, rejon ulic Ludwika Zamenhofa i Opata Hackiego, 9. część dzielnicy Chylonia, rejon tzw. Meksyku, 10. część dzielnicy Leszczynki, rejon tzw. Pekinu, 11. zachodnia część dzielnicy Witomino-Radiostacja.	Zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji - o tworzenie atrakcyjnych, funkcjonalnych, bezpiecznych i dostępnych przestrzeni publicznych (tereny zieleni, rekreacji i komunikacji), - o remonty i budowa komunalnych budynków mieszkaniowych, - o remonty budynków użyteczności publicznej.

8. Wdrażanie strategii

8. Wdrażanie strategii

Wdrażanie „Strategii rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” odbywa się w oparciu o obowiązujące przepisy prawa krajowego i regionalnego, w szczególności ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z uwzględnieniem zmian systemowych wynikających z reformy planowania przestrzennego. „Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” stanowi nadrzędny dokument rozwojowy miasta, integrujący wnioski z diagnozy strategicznej, cele długookresowe oraz kierunki działań w horyzoncie do 2035 roku.

W kontekście wniosków z diagnozy szczególne znaczenie ma traktowanie strategii jako narzędzia reagowania na złożone wyzwania rozwojowe Gdyni: presję suburbanizacyjną, zmiany demograficzne, sytuację geopolityczną, rosnące potrzeby transportowe, ograniczenia przestrzenne wynikające z uwarunkowań przyrodniczych oraz konieczność transformacji klimatycznej i gospodarczej. Strategia pełni funkcję ramową dla wszystkich polityk oraz programów miejskich i stanowi punkt odniesienia dla działań inwestycyjnych, regulacyjnych i organizacyjnych.

8.1. Model zarządzania wdrażaniem strategii

Wdrażanie „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” opierać się będzie na **modelu koordynacyjnym**, wymagającym, z jednej strony silnego centrum koordynacyjnego w strukturach samorządu gdyńskiego, a z drugiej – skutecznego łączenia planowania strategicznego z planowaniem przestrzennym i budżetowym, zgodnie z nowymi przepisami i zapisami ustawowymi. Z uwagi na złożoność wyzwań zidentyfikowanych w diagnozie strategicznej oraz wielowymiarowy charakter procesów rozwojowych, zasadnicze znaczenie będą miały ciągłość i spójność celów, które należy osiągnąć, aby urzeczywistnić wizję i cele rozwojowe miasta, mając na uwadze nie tylko wewnętrzne zróżnicowania społeczno-gospodarcze i funkcjonalno-przestrzenne miasta, ale także silne powiązania metropolitalne oraz wyzwania rozwojowe w skali regionalnej i krajowej.

Kluczową rolę w systemie wdrażania strategii pełni Prezydent Miasta Gdyni, który odpowiada za strategiczny nadzór nad realizacją dokumentu, zapewnienie jego spójności z polityką finansową, inwestycyjną i przestrzenną miasta oraz inicjowanie działań wymagających współpracy ponadsektorowej i międzygminnej. Rola ta ma charakter zarówno decyzyjny, jak i integrujący, co jest szczególnie istotne w kontekście złożonych wyzwań rozwojowych Gdyni.

Układ instytucjonalny wdrażania strategii stanowić będą:

- o Rada Miasta Gdyni,
- o Prezydent Miasta Gdyni wspierany przez Urząd Miasta Gdyni oraz miejskie jednostki organizacyjne,
- o sieci i platformy współpracy o charakterze ponadlokalnym.

8. Wdrażanie strategii

8.1. Model zarządzania wdrażaniem strategii

Rada Miasta Gdyni pełni kluczową rolę instytucjonalną w procesie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta Gdyni, działając jako organ stanowiący i kontrolny. Do jej kompetencji należy uchwalenie strategii oraz jej ewentualnych aktualizacji, a także zapewnienie spójności zapisów strategicznych z innymi dokumentami o charakterze planistycznym i finansowym, w szczególności z budżetem miasta oraz wieloletnią prognozą finansową. Rada Miasta sprawuje również nadzór nad realizacją strategii poprzez analizę okresowych sprawozdań z jej wdrażania.

Prezydent Miasta Gdyni odpowiada za inicjowanie, koordynację oraz bieżące zarządzanie procesem wdrażania strategii. Do jego zadań należy podejmowanie decyzji strategicznych, zatwierdzanie programów i projektów wynikających ze strategii oraz zapewnienie zgodności działań operacyjnych miasta z przyjętymi celami rozwojowymi. Prezydent pełni również funkcję nadrzędną w zakresie współpracy z partnerami zewnętrznymi oraz reprezentuje miasto w relacjach z instytucjami regionalnymi, krajowymi i międzynarodowymi.

Działania Prezydenta Miasta Gdyni wspiera przede wszystkim Kolegium Prezydenta Miasta Gdyni, a także przedstawiciele kluczowych wydziałów Urzędu Miasta Gdyni, jednostek organizacyjnych oraz, w zależności od zakresu tematycznego, spółek miejskich. Do ich zadań należy monitorowanie postępów realizacji strategii, przygotowywanie rekomendacji decyzyjnych, inicjowanie działań korygujących oraz koordynacja prac międzywydziałowych. Ponadto, niezwykle istotne są jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Gdyni, miejskie jednostki budżetowe, spółki komunalne oraz instytucje kultury i edukacji, które pełnią rolę podmiotów merytorycznych i realizacyjnych w procesie osiągania zakładanych w strategii rezultatów działań.

Wdrażanie strategii wymaga aktywnej współpracy z partnerami instytucjonalnymi spoza struktur samorządu miasta. Należą do nich w szczególności: samorząd województwa pomorskiego, administracja rządowa, gminy sąsiednie oraz podmioty współtworzące Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot. Partnerzy ci uczestniczą w realizacji projektów o charakterze ponadlokalnym, zwłaszcza w obszarach transportu, polityki klimatycznej, gospodarki i rynku pracy oraz infrastruktury społecznej. „Strategia Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” jest spójna z dokumentami strategicznymi w skali ponadlokalnej (strategia metropolitalna), regionalnej i krajowej, zatem wdrożenie poszczególnych jej celów rozwojowych będzie w istotnym stopniu uwarunkowane skutecznością tworzenia sieci i platform współpracy pomiędzy poszczególnymi szczeblami terytorialnymi oraz integracją działań na rzecz skutecznego wdrażania celów rozwojowych Miasta Gdyni. Ponadto, istotna część działań strategicznych i kierunków strategicznej interwencji będzie wymagała kooperacji z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi, co wymaga tworzenia bądź wspierania istniejących form współpracy pomiędzy gdyńskim samorządem i przedstawicielami lokalnych środowisk biznesu, związków zawodowych, kultury, sektora badawczo-rozwojowego i akademickiego oraz organizacji pozarządowych. Ich włączanie w proces wdrażania strategii oraz zaangażowanie sprzyja zwiększeniu skuteczności interwencji publicznych oraz wzmacnia społeczną legitymizację strategii. Narzędziem realizacji strategii będzie także współpraca międzynarodowa, m.in. poprzez działania partnerskie z miastami siostrzanymi Gdyni oraz zaangażowanie w projekty międzynarodowe. Współpraca ta będzie sprzyjała poszukiwaniu odpowiedzi na złożone wyzwania, przed jakimi staje gdyńska wspólnota samorządowa.

8. Wdrażanie strategii

8.1. Model zarządzania wdrażaniem strategii

Model koordynacyjny wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” ma charakter dynamiczny i adaptacyjny. Umożliwia reagowanie na zmiany uwarunkowań zewnętrznych, pojawiające się wyzwania oraz nowe możliwości rozwojowe, zachowując jednocześnie stabilność ram strategicznych i ciągłość działań. Integralnym elementem modelu koordynacyjnego są twarde procedury decyzyjne, zapewniające przejrzystość, odpowiedzialność i skuteczność wdrażania strategii. Procedury te określają jasny podział kompetencji oraz sekwencję podejmowania decyzji na poziomie strategicznym, programowym i operacyjnym. Decyzje o charakterze strategicznym, obejmujące m.in. kierunki interwencji, uruchamianie projektów strategicznych oraz istotne zmiany priorytetów, podejmowane są przez Prezydenta Miasta Gdyni po analizie rekomendacji wynikających m.in. z rezultatów monitoringu, analiz finansowych oraz oceny zgodności proponowanych działań z celami strategii. Z kolei decyzje o charakterze programowym, dotyczące uruchamiania i modyfikacji programów sektorowych, planów działań oraz projektów wieloletnich, podejmowane są w trybie uzgodnień międzywydziałowych, koordynowanych przez Kolegium Prezydenta Miasta Gdyni. Natomiast decyzje operacyjne, związane z bieżącą realizacją projektów i działań, podejmowane są przez naczelników właściwych wydziałów, dyrektorów jednostek organizacyjnych oraz spółek miejskich, zgodnie z przypisanym zakresem odpowiedzialności. Podmioty realizacyjne zobowiązane są do okresowego raportowania postępów realizacji projektów Kolegium Prezydenta Miasta Gdyni.

Wdrażanie strategii wymaga jej operacjonalizacji poprzez spójny system dokumentów wykonawczych. Obejmują one w szczególności strategię i programy sektorowe, miejskie polityki tematyczne, programy rewitalizacji, programy mieszkaniowe oraz plany działań w obszarach kluczowych dla rozwoju miasta. Opracowanie dokumentów wykonawczych powinno odbywać się z udziałem: wydziałów Urzędu Miasta Gdyni, miejskich jednostek organizacyjnych, spółek komunalnych, partnerów społecznych, przedsiębiorców, uczelni i instytucji badawczych, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

Dokumenty wykonawcze powinny bezpośrednio wynikać z celów strategii i zawierać mierzalne cele operacyjne, wskazanie jednostki odpowiedzialnej za realizację, partnerów współrealizujących, a także określenie sposobu koordynacji międzywydziałowej, harmonogramu realizacji, źródeł finansowania oraz sposobu monitorowania i raportowania. Ponadto, podobnie jak dokument strategiczny, dokumenty wykonawcze powinny być spójne z dokumentami krajowymi, regionalnymi i metropolitalnymi. Dokumenty wykonawcze powinny tworzyć spójny system zarządzania rozwojem miasta oraz wzajemnie się uzupełniać z innymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi (w tym: miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, planem ogólnym, politykami miejskimi i programami sektorowymi). Projektowane działania powinny wspierać realizację więcej niż jednego celu strategicznego, wykorzystując efekt synergii pomiędzy politykami miejskimi.

8. Wdrażanie strategii

8.1. Model zarządzania wdrażaniem strategii

Dokumenty wykonawcze powinny zawierać analizę możliwości finansowania planowanych działań, z uwzględnieniem: budżetu miasta, prognozy finansowej, funduszy Unii Europejskiej, środków krajowych, funduszy ochrony środowiska, partnerstw publiczno-prywatnych i innych źródeł finansowania. Dokumenty wykonawcze będą podlegać okresowej ocenie i aktualizacji w przypadku zmian uwarunkowań społeczno-gospodarczych lub środowiskowych, zmian przepisów prawa, pojawienia się nowych źródeł finansowania, zmian polityk w skali ponadlokalnej, bądź też wyników monitoringu wskazujących na konieczność modyfikacji działań, przy czym aktualizacja dokumentów powinna zachowywać zgodność z celami Strategii.

Strategia stanowi także punkt odniesienia dla aktualizacji istniejących dokumentów oraz inicjowania nowych programów odpowiadających na wyzwania zidentyfikowane w diagnozie. System monitoringu i ewaluacji stanowi integralny element wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”. Monitoring opiera się na zestawie wskaźników przypisanych do celów strategicznych i operacyjnych, umożliwiających ocenę postępów realizacji strategii. Ewaluacja strategii pozwala ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań oraz ich wpływ na długofalowy rozwój miasta. Gdyńska strategia jest dokumentem długookresowym, jednak jej wdrażanie odbywa się w dynamicznie zmieniających się uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Monitoring, ewaluacja oraz zmiany legislacyjne i finansowe mogą stanowić podstawę do okresowej aktualizacji strategii. Takie podejście pozwala utrzymać aktualność dokumentu oraz jego realną funkcję zarządczą, odpowiadającą na potrzeby rozwojowe Gdyni.

8. Wdrażanie strategii

8.2. Plan finansowy wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Gdyni

Założenia ogólne i ramy finansowe

Podstawą finansowania celów strategicznych oraz projektów i działań służących ich realizacji będzie Budżet Miasta Gdyni, ale również zdywersyfikowane źródła finansowe zewnętrzne, pozostające w ścisłym powiązaniu z prognozami finansowymi oraz corocznymi uchwałami budżetowymi. Podstawą planowania wieloletniego pozostaje Wieloletnia Prognoza Finansowa Miasta Gdyni, która określa ramy finansowe wdrażania Strategii. Niemniej jednak ze względu na dynamikę zmian gospodarczych, prawnych i politycznych, które wpływają na sytuację finansową samorządu, wieloletnia prognoza podlega stałej aktualizacji. Możliwości finansowe miasta są jednak w istotnym stopniu ograniczone, zarówno przez uwarunkowania makroekonomiczne, jak i limity wynikające z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności w zakresie reguł fiskalnych dotyczących zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego. W związku z tym skuteczne wdrażanie „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” wymagać będzie prowadzenia aktywnej, zdywersyfikowanej polityki finansowej, opartej na łączeniu różnych źródeł finansowania oraz racjonalnym priorytetyzowaniu wydatków.

Dywersyfikacja źródeł finansowania

Realizacja celów strategicznych będzie się opierać w głównej mierze na środkach własnych miasta, ale także na publicznych środkach zewnętrznych oraz kapitale prywatnym. Kluczową rolę, obok budżetu Gdyni i funduszy spółek miejskich, odgrywać będą:

- o fundusze i programy Unii Europejskiej (w szczególności w obszarach transformacji klimatycznej, mobilności, innowacji, rewitalizacji, polityki społecznej oraz współpracy metropolitalnej, rozwijanej m.in. poprzez Zintegrowane Inwestycje Terytorialne – ZIT),
- o Fundusze Norweskie i Mechanizmy Finansowe EOG,
- o środki krajowe, w tym subwencje ogólne, dotacje celowe oraz fundusze i programy resortowe (m.in. Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej),
- o środki regionalne województwa pomorskiego, w tym te przeznaczone na realizację projektów ponadlokalnych,
- o środki partnerów prywatnych, pozyskiwane m.in. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego oraz umów urbanistycznych w ramach zintegrowanych planów inwestycyjnych (ZPI),
- o zwrotne instrumenty finansowe, w tym kredyty i pożyczki preferencyjne oraz komercyjne.

Horyzont czasowy realizacji strategii

Rozpoczęcie wdrażania strategii przewiduje się na rok 2026, z wyróżnieniem dwóch horyzontów czasowych: krótkoterminowego (obejmującego lata do 2030 roku) oraz średnioterminowego (sięgającego roku 2035). Podział ten pozwala na etapowanie interwencji strategicznych, dostosowanie skali wydatków do realnych możliwości finansowych miasta oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne.

8. Wdrażanie strategii

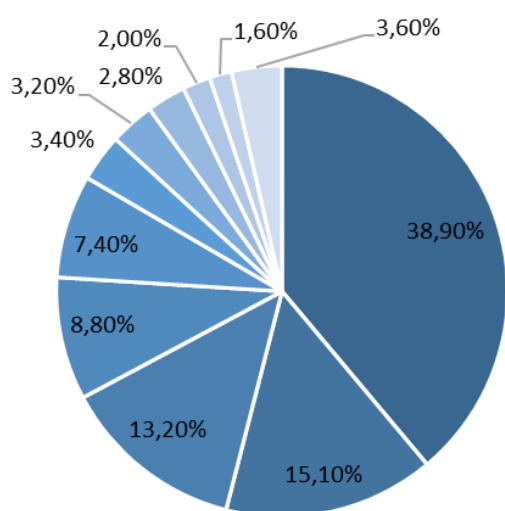
8.2. Plan finansowy wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Gdyni

Aktualna sytuacja finansowa Gdyni jako punkt odniesienia

Zgodnie ze „Sprawozdaniem z wykonania Budżetu Miasta Gdyni za 2024 rok” łączne dochody miasta wyniosły 2.443.635.689 zł (98,4% planu), przy czym dochody bieżące stanowiły 93,8% dochodów ogółem, natomiast dochody majątkowe 6,2%. W strukturze dochodów bieżących dominowały dochody własne w wysokości 1.552.346.261 zł (67,7%), subwencja ogólna 534.405.562 zł (23,3%), dotacje z budżetu państwa 199.940.077 zł (8,7% planu) oraz środki finansowe z budżetu Unii Europejskiej 6.626.919 zł (0,3% planu). Głównymi źródłami dochodów własnych były: udziały we wpływach z podatków dochodowych (51,9%), dochody z podatków i opłat pobieranych przez miasto (23,7%) oraz inne dochody własne, czyli zasadniczo wpływy z usług jednostek organizacyjnych miasta (11%). Natomiast w strukturze dochodów majątkowych największy udział miały: dochody własne (59,8%), środki z budżetu Unii Europejskiej na dofinansowanie zadań własnych (30,4%), subwencja na wydatki inwestycyjne (9,8%) i dotacje celowe z budżetu państwa (0,1%).

Struktura dochodów wskazuje na silne oparcie finansów Gdyni na dochodach własnych, w szczególności udziałach w podatkach dochodowych oraz podatkach i opłatach lokalnych. Jednocześnie relatywnie niski udział środków unijnych w dochodach ogółem potwierdza potrzebę wzmocnienia zdolności aplikacyjnych miasta w nowej perspektywie finansowej.

Ryc. 13. Struktura zrealizowanych wydatków bieżących w Gdyni w 2024 roku

W 2024 roku wydatki budżetowe wyniosły ogółem 2.372.667.206 zł (93,1% planu), przy czym wydatki bieżące stanowiły 91,4%, a wydatki majątkowe 8,6% wydatków ogółem. W grupie wydatków bieżących (wykres) dominowały sektory oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej (38,9%), rodziny, pomocy społecznej i ochrony zdrowia (15,1%) oraz transportu i łączności (13,2%), gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (8,8%) oraz administracji publicznej (7,4%).

- oświata i edukacyjna opieka wychowawcza
- rodzina, pomoc społeczna i ochrona zdrowia
- transport i łączność
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska
- administracja publiczna
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego
- gospodarka mieszkaniowa
- obsługa długu publicznego
- bezpieczeństwo publiczne
- kultura fizyczna i sport
- pozostałe

8. Wdrażanie strategii

8.2. Plan finansowy wdrażania strategii

Natomiast w strukturze wydatków majątkowych dominowały inwestycje z zakresu: transportu i łączności (73%), kultury fizycznej i sportu (11,2%), polityki społecznej (5%) oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (4,6%).

Struktura wydatków odzwierciedla podstawowe funkcje miasta oraz rosnące koszty realizacji zadań obligatoryjnych, co istotnie ogranicza elastyczność finansową w zakresie nowych inicjatyw rozwojowych oraz potrzebę większej skuteczności w aplikowaniu o środki zewnętrzne, a także współpracę międzygminną na poziomie metropolitalnym i regionalnym.

Finansowanie celów strategicznych

W perspektywie realizacji „Strategii rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” zakłada się, że znaczna część budżetu miasta – szacunkowo około 70–80% rocznych wydatków – będzie powiązana bezpośrednio lub pośrednio z realizacją celów strategicznych. Obejmować to będzie zarówno kontynuację kluczowych zadań bieżących, jak i realizację projektów inwestycyjnych, wynikających z diagnozy strategicznej, w szczególności w obszarach transportu, polityki mieszkaniowej, infrastruktury społecznej, adaptacji do zmiany klimatu oraz rewitalizacji.

Priorytety finansowe strategii będą corocznie weryfikowane w procesie budżetowym, z uwzględnieniem aktualnej sytuacji finansowej Gdyni, dostępności środków zewnętrznych oraz postępów realizacji projektów strategicznych.

Powiązanie strategii z instrumentami finansowymi miasta i zarządzanie ryzykiem finansowym

Skuteczne wdrażanie strategii wymaga ścisłego powiązania jej zapisów z prognozą finansową, wieloletnimi programami inwestycyjnymi oraz planami rzeczowo-finansowymi jednostek organizacyjnych i spółek miejskich. Istotnym elementem planu finansowego strategii jest zarządzanie ryzykiem, obejmujące w szczególności ryzyko spadku dochodów własnych, ograniczenia dostępności środków zewnętrznych, wzrostu kosztów realizacji inwestycji oraz zmian regulacyjnych. Odpowiedzią na te ryzyka będzie etapowanie projektów, elastyczne dostosowywanie harmonogramów finansowych oraz utrzymywanie bezpiecznego poziomu zadłużenia miasta. Ponadto, z uwagi na ponadlokalny i ponadregionalny charakter części wyzwań rozwojowych Gdyni, istotną rolę w finansowaniu strategii odgrywać będą projekty realizowane we współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz instytucjami publicznymi, które umożliwiają bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków oraz uzyskanie i wykorzystanie efektu skali.

Plan finansowy „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” stanowi ramowy dokument kierunkowy, który będzie uszczegóławiany i aktualizowany w toku jej wdrażania, w ścisłym powiązaniu z bieżącą polityką finansową miasta.

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

System monitoringu i ewaluacji stanowi integralny element wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”. Monitoring opiera się na zestawie wskaźników przypisanych do celów strategicznych, horyzontalnych i tematycznych, umożliwiających ocenę postępów realizacji strategii.

Ewaluacja strategii pozwala ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań oraz ich wpływ na długofalowy rozwój miasta. Strategia jest dokumentem długookresowym, jednak jej wdrażanie odbywa się w dynamicznie zmieniających się uwarunkowaniach społecznych, gospodarczych i środowiskowych. Monitoring, ewaluacja oraz zmiany legislacyjne i finansowe mogą stanowić podstawę do okresowej aktualizacji strategii. Takie podejście pozwala utrzymać aktualność dokumentu oraz jego realną funkcję zarządczą, odpowiadającą na potrzeby rozwojowe Gdyni.

Monitoring wdrażania „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” stanowi jeden z kluczowych elementów systemu zarządzania rozwojem miasta. Jego celem jest zapewnienie bieżącej informacji o postępach w realizacji celów strategicznych oraz ocena efektów podejmowanych działań i projektów. Monitoring należy rozumieć jako proces systematycznego zbierania i analizowania informacji – zarówno ilościowych, jak i jakościowych – dotyczących przebiegu realizacji strategii, który pozwala na ocenę zgodności podejmowanych działań z przyjętymi założeniami oraz kierunkami rozwoju miasta.

System monitoringu opiera się na dwóch komplementarnych wymiarach. Pierwszym z nich jest monitoring statystyczny, polegający na systematycznym śledzeniu zmian zachodzących w kluczowych obszarach funkcjonowania miasta poprzez analizę wybranych wskaźników społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych. Drugim elementem jest monitoring rzeczowy, polegający na analizie postępu realizacji działań, projektów i inicjatyw wynikających ze strategii. Pozwala on na ocenę stopnia wdrażania zaplanowanych przedsięwzięć oraz identyfikację ewentualnych barier organizacyjnych lub finansowych.

System monitoringu strategii dostarcza informacji o stopniu realizacji przyjętej wizji rozwoju Gdyni oraz osiąganiu wyznaczonych celów strategicznych. Jednocześnie stanowi on narzędzie wspierające proces zarządzania strategicznego, umożliwiające podejmowanie decyzji dotyczących priorytetów rozwojowych, kierunków interwencji publicznych oraz alokacji środków finansowych. Istotną funkcją monitoringu jest również zapewnienie spójności realizowanych działań z celami strategicznymi miasta oraz zwiększenie przejrzystości procesu wdrażania strategii wobec mieszkańców i innych interesariuszy życia miejskiego. Upowszechnianie wyników monitoringu sprzyja budowaniu kultury zarządzania opartego na danych oraz wzmacnia odpowiedzialność instytucjonalną za realizację przyjętej wizji rozwoju Gdyni.

Podstawowym narzędziem monitorowania efektów wdrażania strategii jest zestaw wskaźników przyporządkowanych do celów strategicznych i kierunków działań. Wskaźniki te umożliwiają ocenę zmian zachodzących w mieście w czasie, a w razie potrzeby, odniesienie sytuacji Gdyni do wybranych ośrodków miejskich i możliwość oceny postępów w zakresie poszczególnych celów na tle innych miast.

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

Poniżej zaprezentowano zestaw wskaźników służących monitorowaniu realizacji „Strategii rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”, przypisanych do poszczególnych celów strategicznych, zarówno horyzontalnych, jak i tematycznych.

Tab. 2. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 r.

Ip	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość początkowa 2024 rok	Oczekiwany trend	Źródło pozyskania danych
CELE STRATEGICZNE HORYZONTALNE					
	Cel I. MIASTO OTWARTE				
1	Saldo migracji	liczba	-316	wzrost	GUS
2	Liczba podatników rozliczających PIT	liczba	171 891	wzrost	Ministerstwo Finansów
3	Frekwencja w wyborach samorządowych/krajowych	%	54, 29 (2024 rok) 81,01 (2023 rok)	wzrost	UMG
4	Frekwencja w głosowaniu w Budżecie Obywatelskim	%	9,05	wzrost	LIS
	Cel II. MIASTO DOSTĘPNE				
5	Liczba lokali komunalnych	liczba	5 204	wzrost	GUS
6	Liczba mieszkań czynszowych (TBS)	liczba	901	wzrost	TBS
7	Liczba pustostanów	liczba	568	spadek	GUS
8	Wydatki na działania realizowane przez organizacje pozarządowe	mln zł	123,6	wzrost	GCOP
9	Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe	liczba	474	wzrost	GCOP
	Cel III. MIASTO ODPORNE				
10	Udział mieszkańców mających dostęp do schronienia w budynkach ochronnych	%	13,76	wzrost	UMG
11	Udział zieleni urządzonej w powierzchni miasta ogółem	%	7,12	wzrost	GUS
12	Liczba cyberprzestępstw	liczba	944 (2025 rok)	spadek	Policja

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

lp	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość początkowa 2024 rok	Oczekiwany trend	Źródło pozyskania danych
CELE STRATEGICZNE TEMATYCZNE					
Cel 1. MIASTO ZDROWE I SPÓJNE SPOŁECZNIE					
13	Przewidywana długość życia mieszkańców – kobiety/ mężczyźni	lata	83,3 76,7	wzrost	GUS
14	Wskaźnik zgonów z powodu chorób układu krążenia	liczba	401,2	spadek	GUS
15	Liczba prób samobójczych	liczba	190	spadek	GUS
16	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS	liczba	5 709	spadek	MOPS
17	Liczba mieszkań w systemie mieszkalnictwa wspieranego, wspomagane i treningowego	liczba	145	wzrost	MOPS
18	Liczba miejsc w ośrodkach wsparcia dziennego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami	liczba	355	wzrost	MOPS
19	Liczba osób korzystających z asystencji osobistej	liczba	187	wzrost	GCUO
Cel 2. MIASTO Z PRZYJAZNĄ PRZESTRZENIĄ					
20	Udział pokrycia miasta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	%	35,6	wzrost	BPPMG
21	Wartość inwestycji uzupełniających zrealizowanych w ramach zintegrowanych planów inwestycyjnych	zł	0	wzrost	BPPMG
22	Liczba inwestycji zrealizowanych w ramach zintegrowanych planów inwestycyjnych	liczba	0	wzrost	BPPMG
23	Liczba mieszkańców w centrum miasta	liczba	22 071	wzrost	UMG
24	Liczba mieszkańców na obszarze pasma wielofunkcyjnego	liczba	91 070	wzrost	UMG
25	Udział terenów zieleni wyznaczonych w planach miejscowych do powierzchni miasta objętej mpzp	%	15,3	wzrost	BPPMG

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

Ip	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość początkowa 2024 rok	Oczekiwany trend	Źródło pozyskania danych
CELE STRATEGICZNE TEMATYCZNE					
	Cel 3. MIASTO MOBILNE				
26	Udział podróży niesamochodowych w podróżach ogółem	%	49,8	wzrost	ZKM
27	Liczba przewiezionych pasażerów na 1000 mieszkańców	liczba	300,4	wzrost	ZKM
28	Wskaźnik motoryzacji indywidualnej	liczba	621	spadek	UMG
29	Długość dróg o uspokojonym ruchu	km	147	wzrost	ZDM
30	Długość dróg rowerowych	km	87,4	wzrost	GUS
31	Długość buspasów	km	14,4	wzrost	UMG
32	Liczba wypadków drogowych	liczba	97	spadek	GUS
33	Liczbą ofiar śmiertelnych wypadków	liczba	3	spadek	GUS
34	Liczba zdarzeń drogowych, w których ucierpieli rowerzyści, wraz z liczbą zabitych	liczba	23 0	spadek/utrzymanie trendu	Policja
35	Liczba wypożyczeń miejskiego roweru publicznego w Gdyni: w miesiącach pełnosezonowych (V-IX) w miesiącach pozasezonowych (X-IV)	liczba	330 246 137 676	wzrost	OMGGS
	Cel 4. MIASTO PRZYJAZNE KLIMATOWI I ŚRODOWISKU				
36	Średnioroczne stężenie PM10	µg/m³	Gdynia Dąbrowa: 15,4 Gdynia Pogórze: 18,2	dochowanie wartości stężenia przewidzianych prawem	UMG
37	Średnioroczne stężenie PM2,5	µg/m³	Gdynia Dąbrowa: 12,5 Gdynia Pogórze: 14,7	dochowanie wartości stężenia przewidzianych prawem	UMG
38	Pojemność zbiorników retencyjnych	m³	133 104	wzrost	ZDM
39	Udział pojazdów zeroemisyjnych w taborze komunikacji miejskiej	%	36,7	wzrost	ZKM

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

lp	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość początkowa 2024	Oczekiwany trend	Źródło pozyskania danych
CELE STRATEGICZNE TEMATYCZNE					
40	Ilość wytwarzanych odpadów frakcji „pozostałości po segregacji”	Mg	49 066,33	spadek	UMG
41	Liczba nasadzeń drzew/krzewów	liczba	1 909 37 746	wzrost	GUS
Cel 5. MIASTO NOWOCZESNEJ I DOSTĘPNEJ EDUKACJI					
42	Udział szkół realizujących programy rozwijające kompetencje proinnowacyjne	%	b.d.	wzrost	UMG
43	Liczba specjalistów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na 1000 uczniów	liczba	16,29	wzrost	UMG
44	Średni wynik egzaminu ośmioklasisty j. polski/matematyka/j. angielski	liczba	j. polski: 65% matematyka: 62% j. angielski: 78%	wzrost	UMG
45	Zdawalność i średnia wynikowa matur na poziomie podstawowym j. polski/matematyka	%	Zdawalność: 88,3% Średnia: j. pol. 64/ mat. 68	wzrost	UMG
46	Liczba uczniów w szkołach zawodowych	liczba	5 601	wzrost	GUS
47	Liczba uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku	liczba	1 243	wzrost	CAS
48	Udział studentów z zagranicy w liczbie studentów ogółem	%	2,4%	wzrost	GUS

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

lp	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość początkowa 2024	Oczekiwany Trend	Źródło pozyskania danych
CELE STRATEGICZNE TEMATYCZNE					
Cel 6. MIASTO PRZEDSIĘBIORCZYCH LUDZI					
49	Liczba pracujących na 1000 mieszkańców	liczba	358	wzrost	GUS
50	Udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem	%	71,2	spadek	PUP
51	Liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi	liczba	4 688	wzrost	PUP
52	Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych	liczba	3 568	wzrost	GUS
53	Wskaźnik przedsiębiorczości na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba	351	wzrost	UMG
Cel 7. MIASTO Z ATRAKCYJNĄ OFERTĄ KULTURY I REKREACJI					
54	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców	liczba	215	wzrost	GUS
55	Liczba odwiedzających w gdyńskich instytucjach kultury	liczba	586 570	wzrost	UMG
56	Liczba uczestników imprez masowych	liczba	545 758	wzrost	GUS
57	Liczba uczestników imprez sportowych	liczba	408 391	wzrost	GUS
58	Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych	liczba	11 147	wzrost	GUS
59	Liczba turystów korzystających z obiektów noclegowych	liczba	250 351	wzrost	GUS

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

Wyjaśnienie wskaźników zawartych w tabeli

Wyjaśnienie wskaźników zawartych w Tab. 2:

1. Saldo migracji – różnica między liczbą osób, które zameldowały się na pobyt stały w Gdyni a liczbą osób, które się wymeldowały w ciągu roku
2. Liczba podatników rozliczających PIT – liczba mieszkańców, które rozliczyły podatek dochodowy od osób fizycznych, wskazując Gdynię jako miejsce swojego zamieszkania
3. Frekwencja w wyborach samorządowych/krajowych – stosunek liczby głosujących do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania w Gdyni
4. Frekwencja w głosowaniu w Budżecie Obywatelskim – stosunek liczby głosujących do ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania w Gdyni
5. Liczba lokali komunalnych – liczba mieszkań lub domów, które stanowią własność Miasta Gdyni i są przeznaczone na wynajem dla osób spełniających określone kryteria
6. Liczba mieszkań czynszowych (TBS) – liczba wynajmowanych lokali czynszowych należących do Towarzystwo Budownictwa Społecznego
7. Liczba pustostanów – liczba mieszkań lub budynków mieszkalnych stanowiących własność Miasta Gdyni (komunalnych), które w danym momencie nie są zamieszkane
8. Wydatki na działania realizowane przez organizacje pozarządowe – wydatki na działania realizowane przez organizacje pozarządowe (NGO) w zakresie m.in. zdrowia i osób z niepełnosprawnościami, pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu
9. Liczba zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe – liczba zadań z zakresu zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe
10. Udział mieszkańców mających dostęp do schronienia w budynkach ochronnych – stosunek liczby mieszkańców mających dostęp do schronienia w budynkach ochronnych (schronach i ukryciach) do liczby mieszkańców Gdyni ogółem
11. Udział zieleni urządzonej w powierzchni miasta ogółem – stosunek powierzchni zieleni urządzonej (skwery, parki, zieleńce) do powierzchni miasta ogółem
12. Liczba cyberprzestępstw – ze względu na dostępność, w tabeli podano dane za rok 2025
13. Przewidywana długość życia mieszkańców – kobiety/mężczyźni – oczekiwana długość życia dla noworodków urodzonych w analizowanym roku
14. Wskaźnik zgonów z powodu chorób układu krążenia – liczba zgonów osób z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności
15. Liczba prób samobójczych – próba samobójcza to celowe działanie mające na celu odebranie sobie życia, które nie zakończyło się zgonem
16. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem MOPS – liczba osób objętych wsparciem MOPS w Gdyni w formie świadczeń pomocy społecznej oraz pracy socjalnej
17. Liczba miejsc w systemie mieszkalnictwa wspieranego, wspomagane i treningowego – mieszkania wspierane i wspomagane oferują stałe wsparcie asystentów lub opiekunów, ale pozwalają mieszkać samodzielnie w zintegrowanym środowisku (poza domem pomocy społecznej), natomiast mieszkania treningowe to lokale, w których osoby uczą się samodzielności (np. gotowania, sprzątania, gospodarowania pieniędzmi) pod nadzorem specjalistów, zazwyczaj na czas określony, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

Wyjaśnienie wskaźników zawartych w tabeli

18. Liczba miejsc w ośrodkach wsparcia dziennego dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami
19. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem asystenta osobistego w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym
20. Stopień pokrycia miasta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – stosunek powierzchni Gdyni objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego do ogólnej powierzchni miasta
21. Wartość inwestycji uzupełniających zrealizowanych w ramach zintegrowanych planów inwestycyjnych – przez umowę urbanistyczną inwestor zobowiązuje się na rzecz gminy do realizacji inwestycji uzupełniającej (np. infrastruktura techniczna, komunikacyjna, usługi społeczne takie jak przedszkola, szkoły, obiekty rekreacji)
22. Liczba inwestycji zrealizowanych w ramach zintegrowanych planów inwestycyjnych
23. Liczba mieszkańców w centrum miasta – łączna liczba mieszkańców Śródmieścia, Kamiennej Góry i Działek Leśnych
24. Liczba mieszkańców na obszarze pasma wielofunkcyjnego – łączna liczba mieszkańców w dzielnicach wzdłuż linii kolejowej nr 250 (SKM Cisowa – SKM Orłowo)
25. Udział terenów zieleni wyznaczonych w planach miejscowych do powierzchni miasta objętej mpzp – udział terenów zieleni wyznaczonych w planach miejscowych w powierzchni pokrycia miasta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego
26. Udział podróży niesamochodowych w podróżach ogółem – stosunek podróży (pieszych, komunikacją zbiorową, rowerem, hulajnogą) do wszystkich podróży po mieście
27. Liczba przewiezionych pasażerów na 1000 mieszkańców – liczba przewiezionych pasażerów komunikacją miejską na 1000 mieszkańców
28. Wskaźnik motoryzacji indywidualnej – liczba zarejestrowanych w Gdyni samochodów osobowych na 1000 mieszkańców
29. Długość dróg o uspokojonym ruchu – drogi, na których wprowadzono specjalne środki techniczne i organizacyjne w celu wymuszenia niskiej prędkości pojazdów (strefy Tempo 30)
30. Długość dróg rowerowych
31. Długość buspasów – wyznaczone odcinki dróg wyłącznie dla komunikacji zbiorowej
32. Liczba wypadków drogowych
33. Liczba ofiar śmiertelnych wypadków
34. Liczba zdarzeń drogowych, w których ucierpieli rowerzyści, wraz z liczbą zabitych – ze względu na dostępność, w tabeli podano dane za rok 2025
35. Liczba wypożyczeń miejskich rowerów publicznych w miesiącach pełnosezonowych (V-IX) oraz w miesiącach pozasezonowych (X-IV) – liczba wypożyczeń miejskich rowerów publicznych na terenie Gdyni
36. Średnioroczne stężenie PM₁₀ – uśredniona wartość poziomu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów w metrze sześciennym powietrza, obliczana na podstawie pomiarów dokonywanych przez cały rok

8. Wdrażanie strategii

8.3. Monitoring

Wyjaśnienie wskaźników zawartych w tabeli

37. Średnioroczne stężenie PM_{2,5} – uśredniona wartość poziomu zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra w metrze sześciennym powietrza, obliczana na podstawie pomiarów dokonywanych przez cały rok
38. Pojemność zbiorników retencyjnych – łączna pojemność zbiorników retencyjnych na sieciach oraz na ciekach na terenie Gdyni
39. Udział pojazdów zeroemisyjnych w taborze komunikacji miejskiej – stosunek pojazdów nieemitujących spalin (autobusów elektrycznych, trolejbusów) do całkowitej liczby pojazdów wykorzystywanych do świadczenia usług transportu zbiorowego w Gdyni
40. Ilość wytwarzanych odpadów frakcji „pozostałości po segregacji” – ilość odpadów, które pozostały po wysegregowaniu z odpadów komunalnych surowców wtórnych (papieru, szkła, metali, tworzyw sztucznych) oraz bioodpadów
41. Liczba nasadzeń drzew/krzewów
42. Udział szkół realizujących programy rozwijające kompetencje proinnowacyjne – udział szkół realizujących projekty uczniowskie, hackathony, współpraca z pracodawcami, uczelniami
43. Liczba specjalistów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego na 1000 uczniów – liczba specjalistów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego (psycholodzy, pedagodzy specjaliści, terapeuci) na 1000 uczniów
44. Średni wynik egzaminu ośmioklasisty j. polski/matematyka/j. angielski
45. Zdawalność i średnia wynikowa matur na poziomie podstawowym j. polski/matematyka
46. Liczba uczniów w szkołach zawodowych
47. Liczba uczestników Uniwersytetu Trzeciego Wieku
48. Udział studentów z zagranicy w liczbie studentów ogółem – stosunek liczby studentów obcokrajowców studiujących na stałe w Gdyni w celu uzyskania dyplomu do ogólnej liczby studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w szkołach wyższych publicznych i niepublicznych
49. Liczba pracujących na 1000 mieszkańców
50. Udział osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem – stosunek liczby osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50. roku życia, osoby do 30. roku życia, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia, osoby z niepełnosprawnościami) do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych
51. Liczba oświadczeń o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi
52. Liczba nowo powstałych podmiotów gospodarczych
53. Wskaźnik przedsiębiorczości na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym
54. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 mieszkańców
55. Liczba odwiedzających w gdyńskich instytucjach kultury
56. Liczba uczestników imprez masowych – liczba uczestników artystyczno-rozrywkowych, interdyscyplinarnych i sportowych imprez masowych organizowanych w Gdyni
57. Liczba uczestników imprez sportowych
58. Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych
59. Liczba turystów korzystających z obiektów noclegowych

8. Wdrażanie strategii

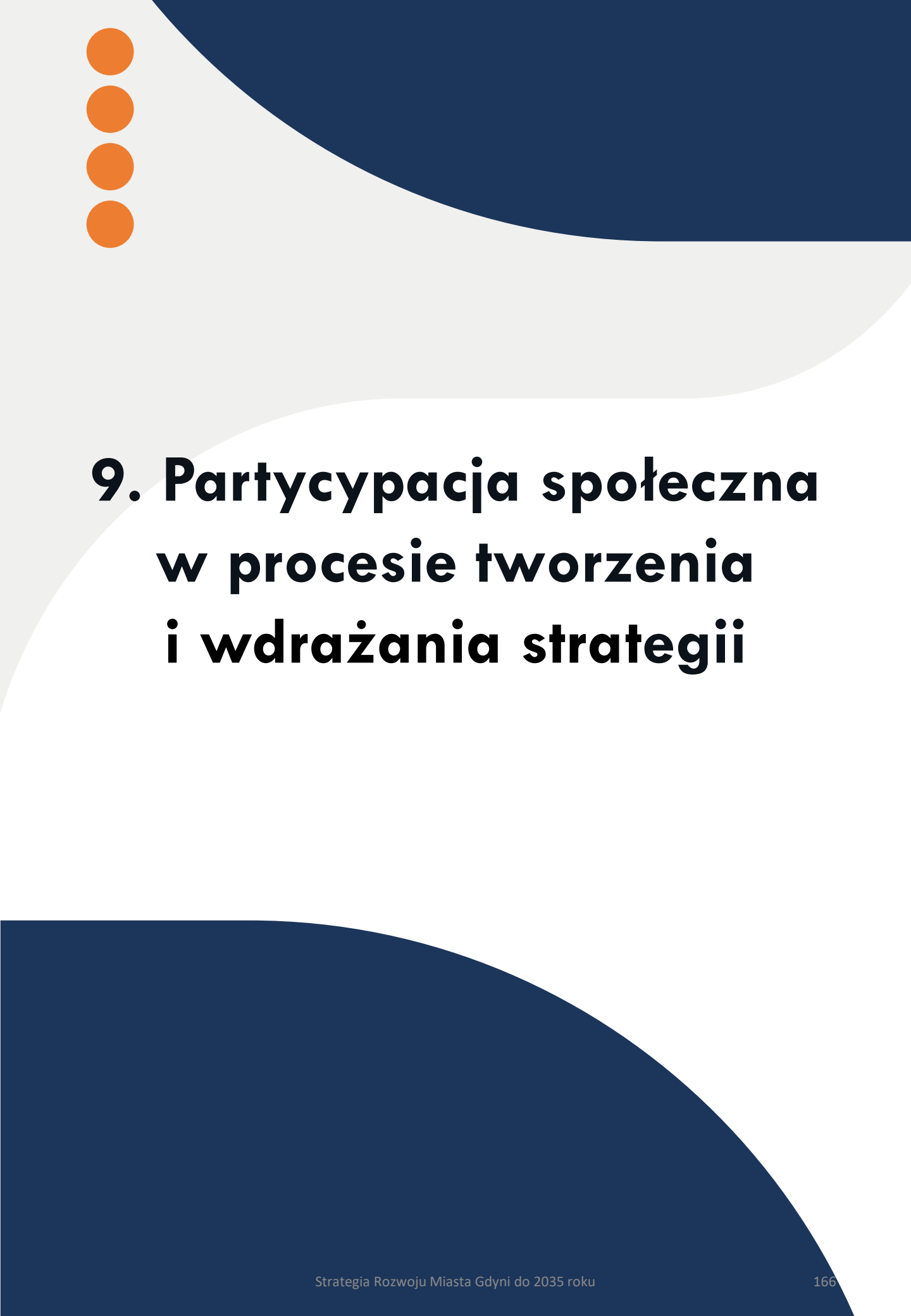
8.3. Monitoring

Wyjaśnienie skrótów zawartych w Tab. 2.:

GUS – Główny Urząd Statystyczny
UMG – Urząd Miasta Gdyni
LIS – Laboratorium Innowacji Społecznych
TBS – Towarzystwo Budownictwa Społecznego
GCOP – Gdyńskie Centrum Organizacji Pozarządowych
GCK – Gdyńskie Centrum Kontaktu
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
BPPMG – Biuro Planowania Przestrzennego Miasta Gdyni
ZKM – Zarząd Komunikacji Miejskiej
ZDM – Zarząd Dróg Miejskich
OMGGS – Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot
CAS – Centrum Aktywności Seniora
PUP – Powiatowy Urząd Pracy

Ewaluacja „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” jest nieodłącznym elementem uzupełniającym monitoring strategii, stanowiąc tym samym kluczowe narzędzie oceny skuteczności prowadzonej polityki rozwoju miasta. O ile monitoring koncentruje się na bieżącym śledzeniu postępów realizacji działań oraz zmian wartości wskaźników, ewaluacja ma charakter pogłębionej analizy, pozwalającej ocenić rzeczywiste efekty wdrażania strategii oraz ich znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Poza oceną, określającą w jakim stopniu realizowane działania przyczyniają się do osiągnięcia celów strategicznych oraz realizacji przyjętej wizji rozwoju miasta, działania ewaluacyjne dostarczają również wiedzy na temat skuteczności zastosowanych instrumentów polityki miejskiej oraz pozwalają identyfikować dobre praktyki, a także obszary wymagające modyfikacji lub wzmocnienia interwencji publicznych. Dzięki temu stanowi ważne narzędzie wspierające proces uczenia się instytucjonalnego oraz doskonalenia sposobu zarządzania rozwojem miasta.

Ewaluacja „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” będzie prowadzona w określonych momentach cyklu jej realizacji, w szczególności w formie ewaluacji początkowej przed rozpoczęciem wdrażania strategii (ex ante), ewaluacji śródkresowej (on-going) oraz ewaluacji końcowej (ex post). Pozwoli to na kompleksową ocenę postępów wdrażania strategii oraz sformułowanie wniosków dotyczących dalszego planowania i zarządzania rozwojem Gdyni.

9. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia i wdrażania strategii

9. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii i wdrażania strategii

9.1. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii

Największą wartością Gdyni są jej mieszkańcy. To cała gdyńska społeczność jest podmiotem „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”, dlatego też miała aktywny udział w procesie jej powstawania. Formułowanie dokumentu zostało poprzedzone etapem konsultacji środowiskowych na temat istotnych problemów rozwoju miasta, wizji Gdyni w roku 2035 oraz celów i kierunków działań gdyńskiej wspólnoty służących jej zrealizowaniu.

W terminie 17 marca – 20 kwietnia 2025 r. w formie ankietowej przeprowadzono badania opinii mieszkańców odnośnie najważniejszych zasobów Gdyni, pożądaných warunków życia w mieście w roku 2035 oraz elementów funkcjonowania miasta wymagających poprawy. Dostępny na Gdyńskiej Platformie Dialogu (www.konsultujemy.gdynia.pl) oraz w formie papierowej formularz ankietowy pod nazwą „Moja Gdynia 2035” wypełniło 705 osób.

Równolegle odbyły się spotkania warsztatowe z głównymi interesariuszami nowej strategii. Zorganizowano trzy spotkania z mieszkańcami, podczas których dyskutowano o aktualnej sytuacji Gdyni oraz kluczowych przedsięwzięciach oraz działaniach, które należy wziąć pod uwagę przy pracach nad najważniejszym dla Gdyni dokumentem strategicznym. Ponadto przeprowadzono spotkania z Gdyńską Radą Dialogu Gospodarczego, Gdyńską Radą Kultury, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskiem gdyńskiej edukacji. Aby poznać opinię młodych Gdynian, do dyskusji na temat jakości życia w mieście zaproszono uczniów i uczennice gdyńskich szkół ponadpodstawowych, którzy wzięli udział w debacie oksfordzkiej.

Projekt „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” podlegał konsultacjom w szczególności z: mieszkańcami i mieszkankami Miasta Gdyni, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, sąsiednimi gminami i ich związkami oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Konsultacje społeczne odbywały się w terminie od 30.04.2026 r. do 08.06.2026 r.

Informacja o rozpoczęciu konsultacji społecznych i możliwych formach uczestnictwa była dystrybuowana w różnych formach, co zapewniło możliwość zgłoszenia uwag do projektu dokumentu wszystkim zainteresowanym mieszkańcom i instytucjom.

W ramach konsultacji odbyły się 3 otwarte spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami w różnych dzielnicach Gdyni:

13 maja 2026 r. – Pomorski Park Naukowo-Technologiczny (Redłowo),

18 maja 2026 r. – Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 (Chwarzno-Wiczlino),

25 maja 2026 r. – Szkoła Podstawowa nr 39 (Obłuże).

W spotkaniach wzięło udział łącznie 23 mieszkańców.

9. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii i wdrażania strategii

Podczas trwania konsultacji społecznych 51 mieszkańców i instytucji wypełniło formularz w formie elektronicznej dostępny na Gdyńskiej Platformie Dialogu lub przesłało drogą elektroniczną na adres e-mail: wydz.strategii@gdynia.pl. W toku konsultacji społecznych projektu „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” wpłynęło 488 uwag. Uwagi przyjęte i częściowo przyjęte stanowiły łącznie 170 uwag, czyli niemal 35% ich ogółu, zasadne i częściowo zasadne wyniosły 113 uwag (23% wszystkich), niemające charakteru uwagi to 9 uwag (1,8%) i poza zakresem konsultacji strategii były 23 (4,7%). Natomiast odrzucono 173 zgłoszone uwagi, to jest 35,5% wszystkich nadesłanych w trakcie konsultacji.

9.2. Partycypacja społeczna we wdrażaniu strategii

Realizacja „Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku” opiera się na zasadzie współodpowiedzialności za rozwój miasta i będzie prowadzona z udziałem mieszkańców oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Model partycypacji przyjęty dla Gdyni zakłada systematyczne angażowanie mieszkańców i interesariuszy adekwatnie do etapu realizacji Strategii oraz charakteru podejmowanych działań, co umożliwi wykorzystanie potencjału społeczności lokalnej nie tylko do identyfikacji potrzeb, lecz także do współtworzenia rozwiązań oraz oceny efektów polityk miejskich. Partycypacja społeczna nie dotyczy jedynie doraźnego etapu przygotowania Strategii, lecz jest procesem ciągłym, towarzyszącym jej wdrażaniu, monitorowaniu, ewaluacji oraz aktualizacji. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie wdrażania Strategii powinny obejmować w szczególności:

- konsultacje społeczne dotyczące istotnych dokumentów wykonawczych;
- współpracę z Radami Dzielnic;
- dialog z przedsiębiorcami, uczelniami i organizacjami pozarządowymi;
- badania opinii mieszkańców;
- otwarte spotkania i warsztaty;
- wykorzystanie platform cyfrowych do zgłaszania opinii i pomysłów;
- publikację raportów z realizacji Strategii.

W systemie realizacji Strategii, na etapie opracowywania dokumentów wykonawczych, partycypacja społeczna będzie służyć doprecyzowaniu kierunków działań oraz identyfikacji priorytetów realizacyjnych. W Gdyni istotnym działaniem w tym zakresie będzie wykorzystanie istniejących mechanizmów dialogu, w szczególności konsultacji społecznych, warsztatów prowadzonych przez Laboratorium Innowacji Społecznych, konsultacji z Radami Dzielnic oraz platform cyfrowych umożliwiających zgłaszanie propozycji działań.

9. Partycypacja społeczna w procesie tworzenia strategii i wdrażania strategii

Na etapie wdrażania Strategii partycypacja społeczna będzie koncentrować się w głównej mierze na współpracy pomiędzy miastem a partnerami odpowiedzialnymi za realizację przedsięwzięć, włączając w to zarówno poszczególne wydziały Urzędu Miasta, jednostki organizacyjne i spółki miejskie, jak i sektor NGO, przedsiębiorców, przedstawicieli sektora akademickiego i mieszkańców. W przypadku przedsięwzięć dotyczących określonych dzielnic lub grup społecznych rekomenduje się prowadzenie dialogu z wykorzystaniem Rad Dzielnic oraz lokalnych organizacji społecznych. Działania inwestycyjne i przestrzenne powinny być poprzedzane konsultacjami dotyczącymi rozwiązań funkcjonalnych oraz sposobów zagospodarowania przestrzeni.

W procesie monitoringu realizacji Strategii partycypacja społeczna powinna mieć charakter ewaluacyjny i informacyjny, zaś władze miasta być zobowiązane do udostępniania cyklicznych informacji, na przykład w formie raportów z monitoringu, dotyczących poziomu realizacji celów Strategii na podstawie osiągniętych wskaźników, oraz etapu realizowanych przedsięwzięć.

Niezależnie od etapu realizacji Strategii, Miasto Gdynia będzie wykorzystywać istniejące narzędzia dialogu społecznego jako element systemu wdrażania Strategii, w tym szczególnie Laboratorium Innowacji Społecznych, Rady Dzielnic, Budżet Obywatelski, organy doradcze przy Prezydencie Miasta Gdyni i inne partnerstwa reprezentujące lokalną społeczność.

Mechanizmy partycypacji społecznej są integralnym elementem systemu zarządzania „Strategią Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 roku”. Informacje pozyskane od mieszkańców i partnerów będą wykorzystywane w całym okresie obowiązywania Strategii. W ten sposób partycypacja nie ogranicza się do konsultowania dokumentów, lecz staje się stałym elementem zarządzania rozwojem miasta.

Spis rycin i tabel

Ryc. 1. Struktura miasta wraz z rolą i hierarchią usług	110
Ryc. 2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i zabytków	114
Ryc. 3. Płatowo-pasmowy systemem zieleni miasta	117
Ryc. 4. Zasób zieleni i wody w mieście wraz z obszarami chronionymi	121
Ryc. 5. System transportowy miasta	124
Ryc. 6. System głównych powiązań pieszych i rowerowych	125
Ryc. 7. System wodociągowy i kanalizacyjny	131
Ryc. 8. System zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych	133
Ryc. 9. Zaopatrzenie w ciepło i energię	136
Ryc. 10. Główne elementy infrastruktury społecznej	140
Ryc. 11. Kierunki rozwoju w zakresie infrastruktury społecznej	142
Ryc. 12. Gminne obszary strategicznej interwencji	145
Ryc. 13. Struktura zrealizowanych wydatków bieżących w Gdyni w 2024 r.	154
Tab. 1. Gminne obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy wraz z zakresem planowanych działań	146-147
Tab. 2. Wskaźniki realizacji Strategii Rozwoju Miasta Gdyni do 2035 r.	157-161

